

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๑

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกครั้งหนึ่ง และได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยที่ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพึงพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิตที่ได้รับเกียรติพร้อมทั้งความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

งานสำคัญของมหาวิทยาลัย กล่าวอย่างสั้นที่สุด มีอยู่สองส่วน ส่วนหนึ่งคือการศึกษา คือถ่ายทอดวิชาการแก่นักศึกษาและฝึกหัดอบรมให้นักศึกษาทั้งนั้นให้มีความรู้ความสามารถดีพร้อม ที่จะนำเอาวิชาการออกไปปฏิบัติงานตามสายวิชาที่เรียนมาอย่างมีประสิทธิภาพ อีกส่วนหนึ่งคือค้นคว้าวิจัยในวิชาการทุก ๆ สาขาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ทั้งเพื่อความเจริญของงานของวิชาการนั้น ๆ เอง และเพื่อที่จะนำไปใช้การให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือแม่แก่ชาวโลก มหาวิทยาลัยขอนแก่นพยายามดำเนินงานมาโดยเต็มกำลังเป็นเวลาหลายปี บัดนี้ การงานทุกอย่างเป็นปีกแผ่นเรียบร้อยแล้ว นับว่าได้ประสบผลสำเร็จขั้นมูลฐานอย่างสมบูรณ์ ถึงโอกาสที่จะปฏิบัติการให้เจริญรุดหน้าต่อไป จึงเป็นที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง สำหรับบัณฑิตทั้งปวงนั้น ควรจะสำนึกให้ได้เสมอว่า ท่านเองก็มีส่วนรับผิดชอบร่วมกับมหาวิทยาลัยอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง เมื่อได้มีโอกาสได้ฝึกฝนอบรมวิชาการชั้นสูงมาแล้วดังนี้ ก็จะต้องนำออกใช้เป็นประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะไปประกอบกิจการงานใด ๆ ณ ที่ใด ขอให้ใช้ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ให้สมกับภูมิปัญญา จงทำตัวทำงานให้มีเหตุผลสมกับที่เป็นผู้มีหลักวิชา มีปัญญา และมีเกียรติ จงรักษาความบริสุทธิ์ใจและคุณค่าของตนไว้ให้มั่นคงเป็นนิตย์ พร้อมทั้งเพียรพยายามทำหน้าที่ที่มีอยู่ทุกอย่าง ทุกด้านด้วยความเข้มแข็งอดทน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตให้จงได้

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนมีกำลังเข้มแข็งสมบูรณ์ ทั้งด้วยกาย และด้วยความคิดจิตใจสามารถ ดำเนินชีวิตและกิจการงานทุกอย่าง ให้บรรลุความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า ทั้งให้มีความสุขความสวัสดิ์ ทุกเมื่อตลอดไป.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ
ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๓
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันพุธ ที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบว่าการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมา เจริญก้าวหน้าดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

บัณฑิตทั้งหลาย กว่าจะศึกษาสำเร็จปริญญาได้ จะต้องฝึกฝนตนเองมาอย่างหนัก ทั้งในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ การฝึกฝนตนเองนั้นสำคัญมาก แต่ละคนจะต้องกระทำตลอดต่อไป ตราบเท่าที่ยังต้องการความดีความก้าวหน้า ต้องการสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญให้แก่ตนและชาติบ้านเมือง

คนที่จะสามารถเหมาะจะทำงานให้ชาตินั้น จำเป็นจะต้องมีใจตั้งมั่นในการทำงาน มีความอดทนเสียสละ มีความอุตสาหะพยายามไม่ขาดสาย และสำคัญกว่าอื่นจะต้องมีความคิดความเข้าใจที่กระจ่าง แฉ่นอน และเที่ยงตรงตามเหตุผลและความจริง ไม่ปล่อยให้ความคิดความเห็นของตัวเองเปลี่ยนแปลงไปตามอคติ ความพอใจและไม่พอใจ การงานทั้งหลายเป็นอันมาก ที่ล้มเหลวล่าช้าอยู่ พิจารณาดูแล้วจะเห็นว่ามียุคคติความไม่ตรงไปตรงมานั่นเองเป็นต้นเหตุสำคัญ ถ้าเรามีความคิดความเข้าใจที่เที่ยงตรงเป็นกลาง จะพิจารณาเรื่องใดก็เห็นกระจ่าง จะหาทางทำสิ่งใดก็คิดเห็นได้ตลอดไป จะทำงานอะไรร่วมกับใครก็ทำได้โดยสะดวกราบรื่น. และเมื่อมีทั้งความกระจ่างแจ้งในงาน ทั้งความสะดวกราบรื่นในการทำงานแล้ว ความสำเร็จและความเจริญก็ย่อมเกิดขึ้น. ยิ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานร่วมกันได้โดยสอดคล้อง ความสามัคคีพร้อมเพรียงในชาติก็จะเกิดขึ้น เป็นกำลังให้สามารถพัฒนาทุกสิ่งทุกอย่างให้บังเกิดผลสมบูรณ์ได้ตามที่มุ่งปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ทั้งให้มีความสุขความสวัสดิ์ตลอดทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ
ของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่ ครั้งที่ ๒
ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้
วันเสาร์ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการต่าง ๆ ของสถาบัน ทั้งด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติ เจริญก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา พร้อมทั้งจะออกไปประกอบการทำงานเป็นกำลังของบ้านเมือง

บัณฑิตทั้งหลายคงจะได้ออกไปปฏิบัติงานในสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ กัน และเมื่อได้ปฏิบัติงานแล้วคงจะพบว่า งานของหน่วยงานเหล่านั้น หลาย ๆ ส่วนมักจะซ้ำและซ้อนกันอยู่ ก่อให้เกิดความล่าช้าหรือขลุกขลักขัดแย้ง ทำให้เสียประโยชน์ไปได้มากมาย ฉะนั้น เมื่อทราบอยู่แล้วว่าจะประสบเหตุการณ์เช่นนี้ แต่ละคนจึงควรต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องแก้ไข คือร่วมใจร่วมมือกันเปลี่ยน “การซ้ำซ้อน” นั้นเสียใหม่ ให้เป็น “การประสานและร่วมมือ” เพราะเท่าที่สังเกตและพิจารณามาแล้วเห็นว่า ถ้าได้พยายามปรับปรุงแก้ไขงานส่วนที่ซ้ำซ้อนกันให้ประสานกันแล้ว จะช่วยงานของทุกฝ่ายดำเนินก้าวหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมาก การที่จะให้งานประสานกันนั้นมี หลักสำคัญอยู่ว่า ทุกฝ่ายจะต้องไม่แบ่งแยกกัน ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความชอบกัน แต่ละฝ่ายแต่ละคน ต้องทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งหวังผลสำเร็จในการงานเป็นใหญ่ยิ่งกว่าสิ่งอื่น ความบริสุทธิ์ใจและความมุ่งหมายอันเที่ยงตรงเป็นอย่างเดียวกันนั้น จะทำให้เข้าใจกันได้ ผู้ใดมีหน้าที่และความสามารถอย่างไรก็จะทำตามหน้าที่และความสามารถอย่างนั้น ให้ประสานสอดคล้องกันได้โดยอัตโนมัติ ความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จก็จะบังเกิดตามมา ในโอกาสนี้ จึงใคร่ขอให้บัณฑิตตั้งความเพียรพยายามที่จะนำเอาความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจ อันกระจ่ายในประโยชน์และความเจริญของชาติบ้านเมือง ไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ความซ้ำซ้อนในการงานให้กลับเป็นความประสานร่วมมือกันให้ได้ผลอย่างแท้จริง

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความสุข ความสวัสดิ และความก้าวหน้าตามที่ตั้งใจปรารถนาไว้ทุกประการ.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
วันจันทร์ ที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๒

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบว่าสถาบันดำเนินกิจการก้าวหน้ามาด้วยดี ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติ และความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

กล่าวตามหลัก บัณฑิตจากสถาบันนี้ส่วนใหญ่ จะได้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารการพัฒนาประเทศ อย่างกว้างขวาง ทั้งในงานของรัฐและของเอกชน นักบริหารการพัฒนามีภาระสำคัญในการที่จะต้องเป็นผู้นำ และตัวการควบคุมการพัฒนาบ้านเมือง ให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างเหมาะสมถูกต้อง สู่ทิศทางและสภาพที่ทุกฝ่าย พึงปรารถนา และการที่จะปฏิบัติภาระอันนี้ให้ลุล่วงไปด้วยดีได้นั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตามที่ได้ศึกษามาแล้วยังจำเป็นต้องมีความรอบรู้และความเข้าใจอันกระฉ่างและเพียงพอ ในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกี่ยวพันกับงานที่จะทำทั้งหมด รวมทั้งระบบชีวิตของคนไทย อันได้แก่ ความเป็นอยู่ ความต้องการ วัฒนธรรม และความรู้สึกนึกคิดโดยเบ็ดเสร็จด้วย จึงจะทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ข้อสำคัญอีกประการหนึ่ง ทุกคนควรจะได้ทราบตระหนักว่า การพัฒนาบ้านเมืองนี้จะต้องใช้วิชาการทุกสาขา นักบริหารการพัฒนาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในพื้นฐานและหลักการของวิชาการต่าง ๆ อย่าง ทัวถึง เพื่อช่วยให้ปฏิบัติงานร่วมกับทุก ๆ ฝ่ายได้คล่องตัวโดยสอดคล้อง และได้ผล ท่านทั้งหลายแต่ละคน มีพื้นฐานความรู้ความสามารถอย่างดีแล้ว ขอให้ตั้งใจและพยายามใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ทั้งในการทำงาน ทั้งในการที่จะแสวงหาความรู้และความเจนจัดชำนาญเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถประกอบและส่งเสริม การปฏิบัติงานพัฒนาของท่านให้ได้ผลสมบูรณ์ ชาติบ้านเมืองจักได้ดำรงอยู่ และก้าวไกลไปในโลกได้ด้วย ความสวัสดิและมั่นคง

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า สามารถบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์แก่ บ้านเมืองได้อย่างเข้มแข็ง และมีความสุขสวัสดิโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ สวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวาระแรก ซึ่งจัดสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาเขตประสานมิตรและวิทยาลัยพยาบาล รายงานกิจการประจำปี ที่แจ้งถึงโครงการและผลการวิจัย พร้อมทั้งงานบริการ ด้านการสอน การอบรม หลายอย่างต่างประเภทนั้น เป็นที่น่าสนใจและพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

บัณฑิตทั้งปวงคงจะต้องมีภารกิจสำคัญต่อไป ในการให้การศึกษาแก่ผู้อื่น โดยเฉพาะแก่เยาวชน การให้การศึกษา นั้น กล่าวสั้น ๆ โดยความหมายรวบยอด คือการช่วยให้บุคคลค้นพบวิถีดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม ไปสู่ความเจริญและความสุขตามอัธยาศัยตามนี้ ผู้สอนมีหน้าที่ต้องหาความรู้และวิธีการดำเนินชีวิต มาให้ศิษย์ ได้รู้ได้ทราบ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ต่อไป และดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยดี จนบรรลุจุดหมาย ความรู้กับทั้งวิธีการ ที่ต้องการนั้น มีอยู่แล้วครบถ้วนพร้อมมูล ผู้ใดมีอุปาย หรือมีกระบวนการคิดการปฏิบัติอันแยบคาย ย่อมแสวงหา และหยิบยกมาใช้ได้ โดยถูกต้องพอเหมาะพอดีตามต้องการ อุปายอันแยบคาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ทั้งในการแสวงหาความรู้ ทั้งในการถ่ายทอดความรู้นี้ เกิดจากความระลึกได้ถึงความรู้ที่ได้ผ่านพบมาแล้ว ประกอบกับความรู้อันเป็นของตัวเอง และความคิดอ่านที่ว่องไวเฉลียวฉลาด ซึ่งปรกติทุกคนจะฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ ไม่เกินวิสัย แล้วนำมาใช้ควบเข้ากับความรู้ความถนัดของตน ให้เป็นประโยชน์ได้ทุกโอกาส ยกตัวอย่างเช่น ผู้สันตปาษา ที่รู้จักใช้อุปายอันแยบคาย ย่อมหาความรู้จากตำราทั้งเก่าใหม่ได้กว้างขวาง หลากแงหลายมุม และย่อมเลือกเฟ้นส่วนที่พอเหมาะพอดี นำมาใช้ให้เกิดผลที่สมบูรณ์ได้ บัณฑิตที่จะออกไปเป็นกำลังสำคัญในงานด้านการศึกษาของชาติต่อไป ควรจะศึกษาสำเนียงในเรื่องอุปายอันแยบคายให้เข้าใจชัด และพยายามสร้างเสริมให้เกิดมีขึ้นในตัวให้มาก เพื่อความสำเร็จ ความเจริญ ในการงานของแต่ละคนในวันข้างหน้า

ขออวยพรให้ทุกคนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกาย ใจ และปัญญา สามารถดำเนินกิจการงาน ให้บรรลุจุดหมายอันอุดม ดำเนินชีวิตให้บรรลุความสุข ความสำเร็จและความสวัสดิ์ดีได้โดยสมบูรณ์ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นวาระที่สอง และมีความพอใจที่ตีตรารายงาน ว่า กิจการต่าง ๆ ของวิทยาเขตปทุมวันกับวิทยาเขตบางแสน ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า การให้การศึกษาโดยความหมายรวบยอด หมายถึงการช่วยให้บุคคลค้นพบวิถีดำเนินชีวิตที่ไปสู่ความเจริญและความสุข ผู้สอนมีหน้าที่หาความรู้และวิธีการดำเนินชีวิตที่ดีมาให้ศิษย์ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ให้ก้าวหน้า และดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดีจนบรรลุจุดหมาย ในการนี้ หากผู้สอนมีอุปนิสัยหรือวิธีการอันแยบคายแล้ว จะช่วยให้การสอนได้ผลและมีประสิทธิภาพสมบูรณ์ วันนี้ จะพบกับท่านทั้งปวงถึงการใช้อุปนิสัยอันแยบคายในการใช้ตำรา ซึ่งเป็นอุปกรณ์สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการเรียนการสอน

ตำราว่าด้วยวิชาการต่าง ๆ แต่ละวิชาย่อมมีอยู่มากมายในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะมีผู้รู้ผู้ชำนาญการต่าง ๆ มาก ผู้รู้ชำนาญการเหล่านั้น แต่ละพวก แต่ละคน ยังรู้ถนัดชัดเจนไปในแง่ในมุมต่าง ๆ อีก จึงต่างเขียนต่างแต่งตำราออกมาเผยแพร่กัน จนอ่านไม่หมดใช้ไม่ทั่ว กระทั่งเกิดปัญหาขึ้น เช่นว่ากันว่า ตำราสอนอ่านเขียนแบบเก่าไม่เร้าความสนใจต้องเลิกใช้ มาใช้ตำราใหม่ที่น่าสนใจ เป็นต้น ซึ่งทำความลำบากให้พอสมควร ทั้งในแง่วิชาการและแง่การประหยัด ที่จริงควรจะคิดกันบ้างว่า ผู้ที่เขียนตำราใหม่ ก็รู้หนังสือมาได้ด้วยตำราเก่านั่นเอง และการให้เปลี่ยนใช้ตำราใหม่โดยมิได้แจกให้เปล่านั้น บางกรณีเด็ก ๆ ไม่มีโอกาสจะซื้อหามาเรียนได้จริง ๆ ที่ถูก ควรจะได้คิดกันให้ดีกว่า วิชาการนั้น เป็นเรื่องของความจริง ที่มีอยู่เป็นกลาง ตำราเล่มไหนก็เก็บเอาความจริงนั้นมากล่าวด้วยเนื้อหาสาระอันมีอยู่ โดยนัยเดียวกัน จะต่างกันก็ด้วยผู้แต่งมีวิธีอธิบายต่างกัน หรือเน้นหนักในบางแง่บางมุมต่างกัน หรือแทรกเสริม ส่วนหนึ่งส่วนใดให้พิสดารออกไปบ้างเท่านั้น เพราะฉะนั้น ผู้มีอุปนิสัยอันแยบคายย่อมไม่เห็นความสำคัญของตำรายิ่งไปกว่าเนื้อหาวิชา เมื่อมีตำราเล่มหนึ่งอยู่แล้ว ย่อมสามารถใช้ตำราเล่มเดิมนั้นเป็นหลักต่อไปได้ ส่วนใดเกินต้องการ ก็ข้ามเสีย ส่วนใดขาดตกบกพร่อง ก็เสริมให้ ก็จะทำให้ตำราเล่มเดิมคงประโยชน์อยู่เต็มที ทั้งจะขจัดปิดเป่าปัญหาเรื่องขาดตำรา หรือขาดเงินซื้อตำราใหม่ไปได้ จึงใคร่ขอให้บัณฑิตทั้งหลายนำวิธีการปฏิบัติตามนัยนี้ไปพิจารณาใช้ให้ได้ผลในงานของท่าน

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต มีความสุข ความสวัสดิ์ พร้อมทั้งความสมปรารถนาในสิ่งที่ตั้งใจมุ่งทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานมาว่า กิจการของมหาวิทยาลัยในวิทยาเขตบางเขนและพิษณุโลกดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี มีการดำเนินโครงการที่จะอำนวยความสะดวกทั้งในระยะใกล้ไกลหลายอย่าง

เมื่อวันก่อน ได้พูดถึงความหมายของการให้การศึกษา และได้อธิบายว่า การให้การศึกษาจำต้องอาศัยอุปนิสัยหรือวิธีการที่แยบคายเป็นเครื่องช่วยด้วย จึงจะได้ผลและมีประสิทธิภาพสมบูรณ์ ครั้งที่แล้วได้พูดถึงการใช้ตำราตามที่ถูกต้อง ด้วยอุปนิสัยแยบคายครั้งนี้ จะพูดถึงการฝึกหัดอบรมศิษย์ด้วยอุปนิสัยแยบคาย เพิ่มเติมให้แก่ท่าน

งานของครู นอกจากสอนให้รู้วิชาการแล้ว ยังต้องฝึกฝนอบรมความประพฤติปฏิบัติให้แก่ศิษย์ด้วย งานประการหลังนี้ รู้สึกกันในเวลานี้ว่าทำได้ลำบากยากยิ่ง เลยเป็นเหตุให้หลายคนพากันละวางความสนใจไปเสียเฉย ๆ ผู้ที่รู้อุปนิสัยแยบคาย จะไม่มองข้ามการอบรมความประพฤติของเด็กเป็นอันขาด และย่อมจะพยายามทำงานด้านนี้ มิให้ย่อหย่อนไปว่าการสอนวิชา เพราะเขาสามารถทำได้ คือผู้ฉลาดย่อมรู้ธรรมชาติของเด็กว่าเด็กวัยใด ลักษณะใด ชอบการฝึกอบรมแบบใด เขาย่อมสังเกตทราบ ว่าเด็กวัยหนึ่งต้องหัด ต้องประคับประคองให้ทำ จึงจะได้ผล อีกวัยหนึ่งต้องเชียวเคี้ยว ต้องบังคับ ต้องกวดขันให้ทำจึงจะได้ผล อีกวัยหนึ่งต้องแสดงเหตุผล ผิดชอบชั่วดีให้เห็นก่อน เพื่อชักนำไปให้ทำ จึงจะได้ผล แต่ไม่ว่าจะสอนเด็กวัยใด ลักษณะใด ผู้สอนจะต้องลงมือประพฤติเป็นตัวอย่างด้วยตนเอง ให้ได้เห็นได้ดูอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ละเลยความประพฤติปฏิบัติที่ต้องการจะให้เกิดมีในตัวเด็ก เป็นอันขาด ไม่ว่าจะเป็นอย่างปฏิบัติเล็กน้อยปลีกย่อยเพียงใด ยิ่งในเรื่องความขยันหมั่นเพียร ยิ่งต้องเน้นเป็นพิเศษ เพื่อให้เห็นว่าความเพียรนั้นเป็นประธานของการทำงานทุกอย่าง การทำงานใด ๆ ไม่ว่าจะเล็กใหญ่ ง่าย ยาก ถ้าย่อหย่อนจากความเพียรแล้ว ยากที่จะให้สำเร็จเรียบร้อยทันเวลาได้ การฝึกฝนความเพียรถึงหากแรก ๆ จะรู้สึกเหน็ดเหนื่อยลำบาก แต่พอได้เพียรจนเป็นนิสัยแล้ว ก็จะกลับเป็นพลังอย่างสำคัญ ที่คอยกระตุ้นเตือนให้ทำงานอย่างจริงจัง ด้วยใจสำนึก และเมื่อใดพลังของความเพียรนี้เกิดขึ้น เมื่อนั้น การงานทั้งหลายก็สำเร็จได้โดยง่ายตายและรวดเร็ว บัณฑิตจะต้องอบรมผู้อื่นต่อไปในกาลข้างหน้า ขอให้ศึกษาวิธีการอันแยบคายนี้ไว้ให้ได้ และนำออกใช้ให้สำเร็จผลจงสมบูรณ์

ขออวยพรให้ทุกคนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกาย ใจ และปัญญา สามารถดำเนินกิจการงานให้บรรลุจุดหมายอันอุดม ดำเนินชีวิตให้บรรลุความสุข ความสำเร็จ และความสวัสดิ์ได้ครบถ้วนทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ สวนอัมพร
วันศุกร์ ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ในวันก่อน ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงความหมายของการศึกษา พร้อมทั้งอุบายวิธี อันแยบคายสำหรับจะใช้ในการสั่งสอนอบรมศิษย์ ทั้งในด้านให้วิชา และด้านอบรมความประพฤติปฏิบัติ วันนี้ จะพูดถึงองค์ประกอบอันสำคัญครบถ้วนของการศึกษาแก่ท่านทั้งหลาย

หลายปีมาแล้ว เรากล่าวถึงการศึกษากันว่าต้องประกอบด้วยองค์ ๔ คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา แต่ละส่วนล้วนพอเหมาะกัน และคงจะหมายความว่า ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดบกพร่องไป ก็ใช้การไม่ได้ดี ถ้าบกพร่องมาก ก็ใช้การไม่ได้ ซึ่งก็พอจะทราบพอจะเห็นกันอยู่แล้ว

ในที่นี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะชี้ให้เห็นว่า คนเราจะแสวงหาแต่วิชาการศึกษาอย่างเดียวไม่ได้ ผู้มีวิชาการ จำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติในตัวเอง นอกจากวิชาความรู้ด้วย จึงจะนำตนนำชาติให้รอดและเจริญได้ คุณสมบัติ พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับทุกคนนั้น ที่สำคัญได้แก่ ความรู้จักผิดชอบชั่วดี ความละเอียดรอบคอบ ความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งในความคิดและการกระทำ ความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ความไม่มั่งง่าย หยาบคาย กับอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญเป็นพิเศษ คือ ความขยันหมั่นเพียร พยายามฝึกหัดประกอบกิจการทุกอย่างด้วยตนเอง ด้วยความตั้งใจ ไม่ละเลย ไม่ทอดทิ้ง คุณสมบัติเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะทำให้การศึกษาสมบูรณ์เป็น ประโยชน์จริง เป็นสิ่งซึ่งครูจะต้องปลูกฝังให้เจริญขึ้นในตัวนักเรียนให้ครบถ้วน เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนเต็มคน เป็นผู้สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและประเทศชาติได้ ขอให้ท่านทั้งหลายเอาใจใส่ศึกษาในความจริงข้อนี้ และถือเอาเป็นหน้าที่ ที่จะต้องพยายามทำให้ถูกต้องครบถ้วน โดยจดจำรำลึกไว้เสมอตลอดเวลาว่า คนชั่ว คนคร้าน คนหยาบ คนไม่มีอายนั้น ถึงจะมีความรู้ท่วมท้นเท่าใด ก็ไม่มีประโยชน์ เพราะสร้างสรรค์อะไรไม่ได้ แต่ทำลายอย่างเดียว

ขอให้ทุกคนมีกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญาอันสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เต็มภาคภูมิ เพื่อช่วยส่วนรวมให้มีความมั่นคง และขอให้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง มีความสุข ความสวัสดิ์ และความสำเร็จ ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าในกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นที่น่าพอใจด้วยกันทุก ๆ ฝ่าย

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งหลาย ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งผู้สำเร็จการศึกษา ที่ได้รับเกียรติเป็นพิเศษในครั้งนี้

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วทุกคน คงมีความมุ่งหวังต่อไปที่จะสร้างตัว และสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ แก่ส่วนรวม เพื่อให้ได้รับความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง และเกียรติยศชื่อเสียงในกาลภายหน้า ในการสร้างความสำเร็จ ความเจริญ และเกียรติยศชื่อเสียงนั้น บัณฑิตมีวิชาความรู้เป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพพร้อมอยู่แล้ว ที่จะนำไปใช้งานได้ทันที แต่นอกจากวิชาความรู้ที่เป็นเครื่องมือแล้ว ทุกคนยังจะต้องมีรากฐานรองรับพร้อมกับวิธีการใช้อย่างถูกต้องเที่ยงตรงประกอบอีกด้วย จึงจะสามารถสร้างประโยชน์ให้สำเร็จเพียบพร้อมสมบูรณ์ได้ รากฐานที่ทุกคนต้องมีนั้น ได้แก่ความหนักแน่น มั่นคงในสุจริตธรรมประการหนึ่ง ความมุ่งมั่นในการประกอบกิจการงานทุกอย่างให้สำเร็จอีกประการหนึ่ง คนไม่มีความสุจริต คนไม่มีความมั่นคง ชอบแต่มีกง่าย ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงได้สำเร็จ ดูตัวอย่างผู้ทรงเกียรติคุณ ที่ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ในวันนี้ ก็ให้เห็นชัด แต่ละท่านแต่ละคนกว่าจะได้รับความสำเร็จและเกียรติยศชื่อเสียง ก็ต้องมุ่งมั่นทำประโยชน์ และฝ่าฟันอุปสรรคมากมายมาอย่างหนัก ในโอกาสที่ท่านทั้งหลายจะออกไปเริ่มต้นชีวิตการงาน จึงขอให้วางรากฐานการที่จะใช้วิชาการของท่านให้มันเหมาะสมครบถ้วน เพื่อจักได้ประสบความสำเร็จสมปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา สามารถในการทำงานทั้งปวง และให้มีความสุข ความสวัสดิ์ จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาทุกคนทั่วกัน

เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิชาความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่เป็นดัง เครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพ ที่จะนำออกใช้การได้ทันที แต่ที่จะนำมาใช้ทำการที่สำคัญให้เป็นประโยชน์แท้จริง ได้นั้น จำต้องมีรากฐานรองรับ และมีวิธีใช้ที่ถูกที่ตีประกอบด้วย รากฐานนั้นได้แก่ความสุจริตและความมุ่งมั่น ของแต่ละบุคคล ที่จะต้องมีเป็นเบื้องต้น

วันนี้จะกล่าวเสริมกับท่านว่า ความสุจริตก็ดี ความมุ่งมั่นในประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี จะเกิดขึ้น และยั่งยืนอยู่ได้ด้วยอะไร ความสุจริตและความมุ่งมั่นในประโยชน์นั้น จะเกิดขึ้นและยั่งยืนอยู่ได้ด้วย สติ กับ ปัญญา สติ คือความระลึกรู้ ปัญญานั้น ตามภาษาที่ใช้กัน มีความหมายหลายอย่างเช่น “เจ้าปัญญา” แปลว่าฉลาด หลักแหลมมีเล่ห์เหลี่ยม “ทาสปัญญา” แปลว่า โง่ ทราม “จนปัญญา” แปลว่า หมดทางคิด “ไม่มีปัญญา” แปลว่า ไม่มีความสามารถก็ได้ ไม่มีความรู้ความคิดก็ได้ ไม่มีทาง ไม่มีโอกาสก็ได้ ไม่มีทรัพย์ก็ได้ ในที่นี้ จึงต้องจำกัด ความหมายลงไปว่า ปัญญา คือ “ความรู้ชัด” ที่เกิดขึ้นจากความฉลาดสามารถคิดพิจารณาอย่างถูกต้องแยกคาย ตามเหตุตามผล และการที่ว่า “ความสุจริตและความมุ่งมั่นจะบังเกิดยั่งยืนอยู่ได้เพราะสติกับปัญญา” นั้น หมายความว่า เมื่อบุคคลมีสติรู้ตัว มีปัญญารู้ชัดในคุณค่าของความสุจริต และการสร้างสรรคความเจริญ บนพื้นฐานของความสุจริต แล้วก็จะเกิดเป็นความนิยมเชื่อมั่นและพึงใจในความดี สิ่งดี และการกระทำดี แล้ว ความมั่นใจพึงใจนั้นก็อุดหนุนระคองความสุจริต พร้อมทั้งความมุ่งมั่นที่จะทำดีให้คงอยู่ได้ตลอดไปไม่เสื่อมถอย บัณฑิตที่จะออกไปเริ่มชีวิตการงานใหม่ ขอให้สังวรระวังตั้งสติ ระลึกรู้ตัวให้มั่นคง อย่าปล่อยให้สิ่งเฝ้ายวน หรือ ความมก่ง่าย นำพาให้เสียการ เสียโอกาส หมั่นคิดพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งต่าง ๆ โดยหนักแน่น ให้เกิดปัญญา รู้ ชัดเสมอ จักได้มีรากฐานทางความคิดจิตใจอันสุจริตมั่นคง สำหรับรองรับสนับสนุนวิชาความรู้ได้อย่างเต็มที่ และสามารถประกอบกิจการงานทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขออวยพรให้บัณฑิตประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงในการงาน และ ขอให้ทุกท่านที่มาร่วมพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันเสาร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม และขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พบกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า บัณฑิตมีวิชาความรู้เป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพสำหรับสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญต่าง ๆ แต่ผู้ที่สร้างสรรค์ประโยชน์แท้จริงให้แก่ตัวแก่ส่วนรวมได้ จำเป็นต้องมีความสุจริตกับความมุ่งมั่นที่ทำงานเป็นรากฐาน และรากฐานนั้นย่อมเกิดมีมั่นคงได้เพราะ สติ ความระลึกรู้กับปัญญา ความรู้ชัด อันเกิดขึ้นด้วยการพิจารณาอย่างถูกต้องแยกคายด้วยเหตุผล วันนี้ จะพูดกับท่านถึงวิธีการใช้ความรู้ปฏิบัติงานต่อไป

เมื่อท่านมีภารกิจงานใด เบื้องต้น ขอให้พิจารณาให้เห็นจุดหมาย อันเป็นประโยชน์แท้ของงานนั้น ให้เห็นแจ่มแจ้ง ให้เกิดความมั่นใจและพึงใจที่จะกระทำ เมื่อพึงใจทำแล้ว จึงกำหนดขั้นตอนการทำงานให้เหมาะสมแก่ความสามารถและโอกาส แล้วลงมือปฏิบัติให้ได้สมบูรณ์ครบถ้วนตามขั้นตอนนั้น ด้วยความหมั่นขยันโดยสม่ำเสมอจนกว่าจะสำเร็จ ขณะที่ปฏิบัติ ก็เอาใจใส่จดจ่อ ไม่วางมือเสียกลางคัน ให้ล่าช้าเสียงานไปด้วยความเพิกเฉยละเลย ใช้ความระมัดระวังและพินิจพิจารณาตลอดเวลาที่ปฏิบัติ เพื่อให้งานที่ทำบรรลุผลเลิศ เพียงเท่านั้น ท่านทั้งหลาย ก็คงจะพอเห็นได้ว่า งานที่กระทำโดยอาศัยหลักวิชาที่ดี บนรากฐานแห่งความสุจริตและความมุ่งมั่น และด้วยวิธีการอันแยกคายพร้อมด้วยความพึงพอใจ ความอุตสาหะขะมักเขม้น เอาใจจดใจจ่อ และความพินิจพิจารณา จะต้องบรรลุผลที่ปราศจากโทษและเป็นประโยชน์แท้จริงอย่างแน่นอน ในโอกาสที่บัณฑิตออกไปประกอบการทำงานหรือศึกษาเพิ่มเติมให้สูงยิ่งขึ้นไปนี้ จึงขอฝากใจความที่กล่าวแล้วทั้งหมด ไปพิจารณาประกอบการประพฤติปฏิบัติของแต่ละคนให้สำเร็จประโยชน์ด้วย

ขออวยพรให้ประสบแต่ความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความมั่นคงก้าวหน้าในการทำงานจงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้ทราบรายงานความก้าวหน้าของกิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

การศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งให้มีความรู้ความสามารถเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบกิจการในชีวิตนั้น เป็นการศึกษาในระบบ ส่วนใหญ่ ผู้ศึกษาได้รับความรู้ถ่ายทอดจากครูบาอาจารย์ และจากการศึกษาค้นคว้าเป็นสำคัญ แต่มิได้เรียนรู้จากการกระทำหรือการพบเห็นด้วยตนเองโดยตรง ครั้นเมื่อออกไปทำงานและดำเนินชีวิตด้วยตนเองแล้ว จึงประสบเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาให้ต้องขบคิด ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันชัดเจนแจ่มแจ้งในสิ่งทั้งปวงที่เกี่ยวกับชีวิตของแต่ละคนยิ่งขึ้น อีกชั้นหนึ่ง ประสบการณ์ในชีวิตนี้เป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ความชัดเจนที่สำคัญ ซึ่งถ้าได้รู้จักนำมาใช้ด้วยความรู้เท่าถึงเหตุ และผลอย่างแท้จริงด้วยความบริสุทธิ์ใจ และด้วยความตั้งใจแล้ว จะยังประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างวิเศษสุด

ดังนั้น การศึกษานอกระบบภายหลังที่สำเร็จการศึกษา หรือการศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิตจึงมีความสำคัญมาก ในการที่จะสร้างเสริมให้ผู้ผ่านการศึกษาในระบบมาแล้ว เกิดความรู้ ความเฉลียวฉลาด สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมั่นคงเป็นสุข บัณฑิตทุกคนซึ่งมีส่วนร่วมในการสร้างประสบการณ์ในชีวิตร่วมกันต่อไป จึงได้ทราบตระหนักแล้วจึงตั้งใจพยายามใช้สติปัญญาความสามารถที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ควบคู่กับความรู้ความสามารถทางวิชาการที่มีอยู่ ประดับประดารักษาสิ่งดี สิ่งเจริญและสถานภาพของบ้านเมืองไว้ พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขให้วิวัฒนาการไปตามลำดับขั้นด้วยความมั่นคง ชาติของเราจะอยู่รอด และดำเนินก้าวหน้าไปในโลกได้ด้วยความปลอดภัยเป็นอิสระ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองทั้งในการดำเนินชีวิต และหน้าที่การงาน ทั้งขอให้ทุกท่านที่มาชุมนุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์ และ พระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในวันนี้ และได้ทราบว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอีกเป็นอันมาก มีการปรับปรุงและขยายงานทั้งด้านบริหารและวิชาการหลายอย่าง ซึ่งควรจะถือได้ว่าเป็นประโยชน์สำคัญแก่บ้านเมืองโดยรวมด้วย.

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์และกับบัณฑิตทุก ๆ คนที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

ผู้ที่เรียนสำเร็จวิชาการชั้นสูงต่าง ๆ ก็เป็นที่หวังกันว่าจะได้เป็นกำลังปฏิบัติบริหารงานที่สำคัญ ๆ ของประเทศ ให้ประเทศดำรงอยู่อย่างมั่นคงและวิวัฒนาการไปในทางที่ดีที่เจริญขึ้น หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่าไปพัฒนาประเทศ ซึ่งเน้นถึงการริเริ่มเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าใหม่ ๆ ต่าง ๆ เป็นสำคัญ. ดังนี้ งานพัฒนาประเทศแต่ละด้าน แต่ละสาขา จึงมีโครงการประเภทเร่งรัดมากมาย ที่มีผู้ร่วมในโครงการก็ต้องปฏิบัติกันอย่างขะมักเขม้น เพื่อให้แล้วเสร็จทันตามแผนงาน ระยะเวลา และงบประมาณที่วางไว้. ความชวนชวนสร้างเสริมความเจริญขึ้นมาอย่างนี้ นับว่าเป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่อส่วนหนึ่ง. อย่างไรก็ตาม นอกจากการสร้างใหม่ ยังมีการรักษาความเจริญที่มีอยู่แล้ว อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นภาระสำคัญเหมือนกัน และทุกคนจะละเลยไม่ได้ หากแต่ต้องพยายามร่วมกันกระทำ ให้เข้มแข็งหนักแน่นเสมอกันกับการสร้างสรรค์. การรักษาความดีความเจริญที่เรามีอยู่แล้วนี้ อาจไม่สนุกสนาน ไม่น่าตื่นเต้น ไม่น่าสนใจนัก. แต่ถ้าเราตั้งใจพยายามปฏิบัติให้ได้ผลจริง ๆ อาจช่วยลดงานด้านสร้างสรรค์ลงได้มาก ทั้งอาจช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย.

หวังว่าบัณฑิตทั้งหลายจะบำเพ็ญตนเป็นผู้รักษาความเจริญที่มีอยู่แล้วควบคู่กันไปกับเป็นนักสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์สุขและความวัฒนาถาวรของชาติไทย. ขออวยพรให้ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต และมีความเจริญมั่นคงในหน้าที่การงานต่อไปทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ฯ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๒

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกราวหนึ่ง และที่ได้ทราบว่ากิจการของมหาวิทยาลัย วิทยาเขตสงขลา เจริญก้าวหน้ามาด้วยดีทุกอย่าง ทั้งด้านวิชาการ การบริการประชาชน และการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม อาคารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมภาคใต้ ที่จะทำพิธีเปิดในวันนี้ คงจะอำนวยประโยชน์แก่บรรดาบัณฑิต นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง สำหรับการค้นคว้าศึกษาและธำรงส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ

ข้าพเจ้าเคยพูดกับบัณฑิตทางการศึกษาในปีนั้นว่า การให้การศึกษา นั้น กล่าวสั้นโดยความหมายรวบยอด ได้แก่การช่วยให้บุคคลค้นพบวิธีดำเนินชีวิตโดยทางที่ชอบ ไปสู่ความเจริญและความสุขตามอัตภาพของตน ๆ ผู้สอน มีหน้าที่ที่จะหาวิชาความรู้และวิธีการครองชีวิตที่ดีมาให้ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์สามารถเรียนรู้ได้ก้าวหน้า และดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยดีตามทำนองคลองธรรมจนบรรลุจุดหมาย และในการนี้ ผู้สอนจำต้องมีวิธีการอันแนบคาย ทั้งในด้านให้วิชาการและในด้านอบรมความประพฤติปฏิบัติทุกชั้นตอนโดยลำดับ จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสมบูรณ์ กล่าวคือ สามารถให้การศึกษาแก่ศิษย์ได้ครบทุกส่วน

เท่าที่กล่าวนี้ คงทำให้เห็นแล้วว่า งานของบัณฑิตแต่ละคนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง และปฏิบัติได้ โดยยาก ท่านทั้งหลายจะต้องอาศัยวิชาความรู้ที่กว้างขวาง ถูกต้อง และแม่นยำชำนาญอยู่ตลอดเวลาทั้งต้อง มีความอดทนพยายาม มีสติความระลึกรู้ตัว มีความสังเกตพิจารณาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบยิ่งกว่านั้น ทุกคนยังต้องมีคุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวเป็นพิเศษในโอกาสนี้ คือความหนักแน่นอดทน ไม่ยอมตัวให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ ตามอคติ ตามอารมณ์ชอบใจหรือไม่ชอบใจ ความหนักแน่นอดทน ช่วยให้เกิดการยั้งคิด และธรรมดาคณเรา เมื่อมีการยั้งคิด ย่อมมีโอกาสพิจารณาทบทวนเรื่องต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อคิดทบทวนดีแล้ว ก็ให้เห็นและเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างได้อย่างกระจ่างชัด คือเห็นและทราบชัดในสิ่งที่เป็นตัวปัญหา พร้อมทั้งลู่ทางและวิธีการที่จะคิดจะปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้นโดยตลอด จึงสามารถทำการงานได้โดยราบรื่น ไม่หลงทางไม่เสียเวลา ไม่ผิดพลาด หากแต่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสมบูรณ์ บัณฑิตจึงควรพยายามฝึกฝนความหนักแน่นอดทนในตนเอง ให้เจริญมั่นคงยิ่ง ๆ ขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการงานของตนของชาติ ที่ทุกคนจะต้องรับภาระกระทำในกาลต่อไป

ขออวยพรให้ประสบความสุขและความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าและความรุ่งเรืองในหน้าที่ การงานจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศิลปากร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร
วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรในวาระนี้ และที่ได้ทราบว่าทางกรมมหาวิทยาลัยได้พยายามอย่างยิ่ง ในอันที่จะปรับปรุงส่งเสริมกิจการทุกด้านทุกส่วน ให้เจริญขึ้นพร้อมกัน เพื่อให้ความเจริญพร้อมของกิจการทุกส่วนนั้นบังเกิดผลที่สมบูรณ์แก่การศึกษาของ มหาวิทยาลัยและของชาติ

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติ ความสำเร็จ พร้อมทั้งโอกาสที่จะออกไป ประกอบการทำงานตามวิถีสถาณะ ใช้ศิลปวิทยาที่ศึกษามาด้วยดีให้เป็นประโยชน์แก่ตนแก่บ้านเมือง

บัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้ ส่วนใหญ่ที่เฝ้าศึกษาหนักไปในวิทยาการฝ่ายศิลปวัฒนธรรมซึ่งถ้ามองแต่ เพียงผิวเผินแล้ว จะเห็นว่ามิได้เกี่ยวข้องกับวิทยาการก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเลย แต่แท้จริงแล้ว บัณฑิตที่นี้ได้อยู่ใกล้ชิดและได้ใช้วิทยาศาสตร์ก้าวหน้าอย่างมาก เช่นนักศึกษาวิชาโบราณคดี ถ้าไม่อาศัยหลัก วิชาวิทยาศาสตร์และเครื่องมือตรวจสอบที่ทันสมัยแล้ว ในบางกรณี ก็ยากที่จะพิสูจน์ความจริงต่าง ๆ โดยแน่ชัดได้ บัณฑิตทั้งหลายจึงนับว่าเป็นผู้มีโชคดี ที่มีโอกาสได้รู้ ได้เห็น ได้ทราบตระหนักมาตั้งแต่ต้น ว่าวิทยาการทุกฝ่ายนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและเกี่ยวเนื่องกันทั่วไปหมด ผู้ที่จะใช้วิทยาการให้บังเกิดผล จำเป็นต้องเรียนรู้วิทยาการ ให้ชัดและทั่วถึง และนำมาใช้ประกอบอุดหนุนกันให้ครบถ้วน ขอให้ทุกคนระลึกถึงหลักข้อนี้ไว้ตลอดไป อย่าถือตัว อย่าถือวิชาความรู้ของตัวเองเป็นใหญ่ จะไม่ช่วยให้ทำการใด ๆ สำเร็จได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จ ขึ้นได้ต้องอาศัยเหตุ อาศัยปัจจัย ประกอบพร้อมกัน เหตุปัจจัยนั้นก็ไต่แก่วิทยาการที่ได้ศึกษาอบรมมาเป็น อย่างดีแล้ว และนำมาปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอน ด้วยความฉลาดรอบคอบนั่นเอง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบแต่ความสุขความเจริญ มีความสำเร็จในชีวิตและในหน้าที่การงาน พร้อมทั้งความสมปรารถนาในสิ่งอันพึงประสงค์ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกวาระหนึ่ง ทั้งมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของสถาบันกำลังดำเนินก้าวหน้าเป็นอย่างดีทุกด้าน ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับจากสถาบันมีการทำงานทำเป็นที่แน่นอนทุกคน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ ความสำเร็จ พร้อมทั้งโอกาสอันงดงามที่จะได้ออกไปทำงานเพื่อความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง

เทคโนโลยีนั้น โดยหลักการ คือการทำให้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดเป็นสิ่งที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ตั้งนั้น เทคโนโลยีที่ดี ที่สมบูรณ์แบบ จึงควรจะสร้างสิ่งที่จะใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และมีความสูญเปล่าหรือความเสียหายเกิดขึ้นน้อยที่สุด แม้แต่สิ่งที่เป็นของเสีย เป็นของเหลือทิ้งแล้ว ก็ควรจะได้อใช้เทคโนโลยีแปรสภาพให้เป็นของใช้ได้ เช่น ใช้ทำขยะและมูลสัตว์ให้เป็นแก๊สและปุ๋ย เป็นต้น โดยทางตรงข้ามเทคโนโลยีใดที่ใช้การได้ไม่คุ้มค่าก่อให้เกิดความสูญเปล่าและความเสียหายได้มาก จัดว่าเป็นเทคโนโลยีที่บกพร่อง ไม่สมควรจะนำมาใช้ไม่ว่าในกรณีใด ท่านทั้งหลายจะเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีในการสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสภาพบ้านเมืองและฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนต่อไป ควรหัดเป็นคนช่างคิดช่างสังเกตในการปฏิบัติงานของตนเอง นอกจากเทคโนโลยีที่ใหญ่โตระดับสูงสำหรับใช้ในงานใหญ่ ๆ ที่ต้องการผลมาก ๆ แล้ว แต่ละคนควรคำนึงถึงและคั่นคิดเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ ควบคู่กันไป เพื่อช่วยให้กิจการที่ใช้ทุนรอนน้อยมีโอกาสนำมาใช้ได้โดยสะดวกและได้ผลด้วย ก่อนที่ท่านทั้งหลายจะออกไปมีหน้าที่การงานช่วยบ้านเมืองและประชาชนนี้ จึงใคร่จะขอให้ตั้งใจให้แน่วแน่ ที่จะนำเอาวิชาความสามารถของตัวไปใช้ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ และด้วยความฉลาดรอบคอบ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทุกอย่างโดยถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะกระทำร่วมกับผู้อื่น หรือกระทำโดยลำพังตนเอง บ้านเมืองของเราจักได้อยู่รอดและวัฒนาสถาพรตลอดไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จและความสำเร็จในชีวิต ให้มีกำลังกายกำลังใจที่เข้มแข็งสมบูรณ์ และให้ความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานทุกอย่างจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยวิวัฒนาการก้าวหน้ามาด้วยดีทุกด้าน สอดคล้องกับความเจริญและความต้องการของประเทศในปัจจุบัน

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและประสบความสำเร็จในการศึกษา

วิชาการที่สอนเป็นหลักในมหาวิทยาลัยมหิดลนี้ ก็คือวิชาแพทยศาสตร์ กับทั้งวิชาวิทยาศาสตร์นานาสาขาซึ่งเป็นอุปการะแก่วิชาแพทย์ จึงพอจะกล่าวได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากที่นี่ จะได้เป็นผู้มีส่วนร่วมมีอย่างสำคัญในงานด้านการแพทย์และอนามัย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือการสร้างเสริมความเข้มแข็งสมบูรณ์แห่งสุขภาพนั่นเอง การรักษาความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายเป็นปัจจัยของเศรษฐกิจที่ดี และสังคมที่มั่นคง เพราะร่างกายที่แข็งแรงนั้น โดยปรกติ จะอำนวยผลให้สุขภาพจิตใจสมบูรณ์ด้วย และเมื่อมีสุขภาพสมบูรณ์ดีพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว ย่อมมีกำลังทำประโยชน์ สร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมของบ้านเมืองได้เต็มที่ ทั้งไม่เป็นภาระแก่สังคมด้วย คือเป็นแต่ผู้สร้าง มิใช่ผู้ถ่วงความเจริญ ดังนั้น จึงใคร่ขอร้องให้ทุก ๆ คน ตั้งใจและพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลสมบูรณ์จริง ๆ อย่าปล่อยให้กำลังของชาติต้องเสื่อมถอยลงเพราะประชาชนเสียสุขภาพอนามัย จะทำให้การสร้างความมั่นคงก้าวหน้าทางสังคมและทางเศรษฐกิจทุกอย่างเป็นไปได้โดยยาก ท่านทั้งหลายควรระลึกให้ได้เสมอว่าสุขภาพที่สมบูรณ์ในร่างกายและจิตใจนั้น เป็นรากฐานของการสร้างสรรค์จรรโลงประเทศ อันจะเป็นทางขจัดปัญหาของสังคมส่วนสำคัญลงได้ และจะทำให้การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศบรรลุถึงความสำเร็จมั่นคง และเจริญก้าวหน้า ประกอบพร้อมไปด้วยความเป็นอิสระ ยุติธรรม และความผาสุก

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิดอันเข้มแข็ง ที่จะประกอบกรณียกิจด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ ขอให้มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน มีความสุขความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งใจหวัง และขอให้ทุกท่านที่ร่วมประชุมอยู่ ณ ที่นี้ มีความสวัสดิ์ดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ณ โอกาสนี้ และที่ได้ทราบว่าทางมหาวิทยาลัยได้พยายามอย่างยิ่ง ที่จะปรับปรุงกิจการทุก ๆ ด้านให้เจริญก้าวหน้า เพื่อให้การศึกษาของชาติได้ผลโดยสมบูรณ์

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

รายงานกิจการของมหาวิทยาลัยข้อหนึ่ง กล่าวถึงการที่จะสร้างเสริมความเป็นครู ความเป็นครูนี้เป็นของดีมีค่า และถ้าได้พิจารณาให้ลึกซึ้งลงไปด้วยแล้ว ก็จะได้เห็นความสำคัญยิ่งขึ้นไปอีก ความเป็นครูหมายถึง การมีความรู้ดีประกอบด้วยหลักวิชาที่ถูกต้องแน่นแฟ้นและแจ่มแจ้งแก่ใจ รวมทั้งคุณความดีและความเอื้ออารีปรารถนาที่จะถ่ายทอดเพื่อแผ่ให้ผู้อื่นได้มีความรู้ความเข้าใจที่ดีด้วย ความแจ่มแจ้งแนชัดในใจย่อมทำให้สามารถส่องแสงความรู้ออกมาให้เข้าใจตามได้โดยง่าย ทั้งในการปฏิบัติงานก็ย่อมทำให้ผู้ร่วมงานได้เข้าใจโดยแจ่มชัด ส่วนความหวังดีโดยบริสุทธิ์ใจนั้น จะน้อมนำให้เกิดศรัทธาแจ่มใสมีใจพร้อมที่จะรับความรู้ด้วยความเบิกบาน ทั้งพร้อมที่จะร่วมงานกับผู้มีคุณสมบัติของครูโดยเต็มใจและมั่นคง ดังนี้ ก็จะทำให้กิจการใด ๆ ที่กระทำอยู่ดำเนินไปโดยสะดวกราบรื่นและสำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสมบูรณ์ ความเป็นครูจึงมิใช่คุณสมบัติเฉพาะสำหรับครูเท่านั้น หากแต่เป็นคุณสมบัติที่จะอำนวยประโยชน์เกื้อกูลมาก แก่คนทุกคนและแก่กิจการทุกอย่าง บัณฑิตทั้งหลายแต่ละคนแต่ละคน ล้วนเป็นผู้มีพื้นฐานวิชาการแน่นแฟ้นดีอยู่แล้วน่าจะศึกษาเรื่องความเป็นครูให้เห็นจริงและอบรมให้บังเกิดขึ้นพร้อมในตนเองบ้าง เพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันในชาติบ้านเมืองของเรา

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งเรืองก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาชุมนุม ณ ที่นี้ มีความสุขความสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารสวนอัมพร
วันอาทิตย์ ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ในวันนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัย และกับบัณฑิตใหม่ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา

บัณฑิตทั้งหลายย่อมต้องมุ่งหวังความเจริญและความสำเร็จในชีวิตการทำงานในเบื้องหน้า ความสำเร็จนี้จะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องอาศัยกำลังเครื่องเกื้อกูลส่งเสริมประกอบพร้อมกันหลายอย่าง ทั้งทางกาย ทางความรู้ และทางจิตใจ โอกาสนี้จึงจะขอพูดถึงเรื่อง “กำลัง” ที่เป็นหลักเป็นประธานสำหรับอุดหนุนการทำงานให้ทราบไว้ เพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าของทุกคน กำลังสำคัญอันดับแรก คือกำลังศรัทธา ไม่ว่าจะทำงานอะไรกับใคร เพื่อสิ่งใด ถ้าหากขาดความเชื่อถือในงาน ในบุคคล ในเป้าหมายแล้ว จะหากำลังอันใดมาบันดาลใจให้ชวนชววยในการทำงานมิได้เลย และก็ยากที่ผลสำเร็จหรือความพอใจจะบังเกิดขึ้นได้ดังใจหมาย ดังนั้น เมื่อจะทำการงาน จึงจำเป็นต้องปลุกศรัทธาให้มีขึ้นก่อน มิฉะนั้น การปฏิบัติจะเสียประโยชน์ทุกอย่างทั้งส่วนตัว ทั้งส่วนรวม การปลุกศรัทธานั้น ต้องไม่ใช่การยอมตัว ปล่อยใจให้เชื่อถือตามที่ถูกชักจูง ชี้นำ หรือยั่วยุ ศรัทธาที่พึงประสงค์มีทางสร้างขึ้นได้ทางเดียว ด้วยการเข้าไปฟังพินิจ ด้วยความคิดจิตใจที่หนักแน่น เป็นกลาง และมีเหตุผลพร้อมมูล เมื่อได้พิจารณาเห็นถ่องแท้ถึงคุณค่าถึงประโยชน์ในสิ่งนั้น คนนั้น ผลนั้นแล้ว ศรัทธาอันมั่นคงแนบแน่นจะเกิดขึ้นเอง ทั้งจะนำกำลังอื่น ๆ เช่น ความกระตือรือร้น ความชวนชววยพากเพียรพร้อมทั้งความคิดความฉลาด ให้เกิดขึ้นเกื้อกูลกันพร้อม ทำให้การงานดำเนินไปได้โดยราบรื่น ไม่ชักช้า และสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ตามที่ประสงค์ บัณฑิตจึงควรศึกษาพิจารณาเรื่องกำลังศรัทธานี้ให้กระจ่าง และให้เกิดประโยชน์แก่ตัวจริง ๆ

ขออวยพรให้ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานจงทั่วกันทุกคน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารสวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ เป็นวาระที่สอง ขอแสดงความชื่นชมอย่างมากกับท่านที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า การที่จะปฏิบัติกิจการงานให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดีนั้น บุคคลจำเป็นต้องมี “กำลัง” หลายอย่างประกอบพร้อมกันเป็นเครื่องเกื้อกูลส่งเสริม กำลังสำคัญอย่างแรกคือกำลังศรัทธา ที่มีต่องาน ต่อเป้าหมายของงานที่ทำ และได้กล่าวด้วยว่า ศรัทธาที่เกิดขึ้นจากความเพ่งพิจารณาด้วยใจที่เป็นกลางประกอบด้วยเหตุผล จนเห็นคุณค่าและประโยชน์อย่างกระจ่างชัดแล้วนั้น คือศรัทธาที่ถูกต้อง เป็นตัวกำลังแท้ที่บุคคลต้องการมาส่งเสริมการทำงาน

กำลังที่สองต่อมาคือกำลังความเพียร ซึ่งเมื่อพิจารณาดูแล้ว ก็เห็นได้ว่าเป็นผลประการหนึ่งที่เกิดมาตามต่อจากศรัทธาที่กล่าวมานั่นเอง ความเพียรที่จะเป็นกำลังได้ต้องมีลักษณะแข็งแกร่ง ไม่ย่อท้อยอมเลื่อมคลายด้วยอุปสรรค ด้วยความยากลำบากเหน็ดเหนื่อยประการใด ๆ หากแต่อดส่ำหทัยพยายามกระทำเรื่อยไปไม่ถอยหลังแม้หุตุมือ ก็ยังพยายามคิดต่อไปไม่ทอดธุระ กำลังความเพียรจึงทำให้การทำงานไม่ชะงักล่าช้า มีแต่ดำเนินรุดหน้าเป็นลำดับไปจนบรรลุความสำเร็จ โดยไม่มีสิ่งใดจะยับยั้งขัดขวางได้ ท่านทั้งหลายจึงควรศึกษาพิจารณา กำลังความเพียรนี้ให้เห็นจริง ให้เข้าใจชัด ด้วยความรู้ ความฉลาดของท่านแล้วตั้งใจให้มั่นคง ที่จะนำความเพียรของท่านมาใช้ให้ถูกต้องตามวิถีทาง คือ เพียรที่จะกำจัดความเลื่อมให้หมดไป และระวังป้องกันความเลื่อมนั้นมิให้เกิดขึ้นใหม่ เพียรที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้เกิดขึ้น และระวังรักษาไว้มิให้เสื่อมสลายประโยชน์และความสุขทั้งในส่วนตัวในส่วนรวมก็จะสำเร็จขึ้นพร้อม และดำรงมั่นคงอยู่ได้ตลอดไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานทุกอย่างตามที่ปรารถนา และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารสวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ อีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมอย่างมากกับท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

สองครวก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ถึงกำลังที่เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับส่งเสริมในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ เป็นความว่า ศรัทธาเป็นกำลังกระตุ้นเตือนให้เกิดความกระตือรือร้น ความนิยม ขวนขวาย และสติปัญญาในการทำงาน ความอดสาหะพากเพียรเป็นกำลังกำจัดอุปสรรคและนำส่งให้ก้าวหน้า ผู้ที่หวังความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า ควรจะได้ศึกษาและอบรมฝึกฝนกำลังทั้งนั้นให้เกิดขึ้นในตนเอง ให้กล้าแข็งและมั่นคง

วันนี้จะพูดถึงกำลังสำคัญอย่างอื่นต่อไป อย่างหนึ่งคือกำลังสติ หรือกำลังแห่งความระลึกรู้ การทำงานนั้นถึงแม้ทำด้วยความศรัทธา ด้วยความหมั่นขยันไม่ทอดทิ้งก็ยังมีช่องมีคราวที่อาจจะเสียหายบกพร่องได้ ในขณะที่เมื่อมีความประมาทผลพลั้งเกิดขึ้น นักปฏิบัติงานจึงต้องระมัดระวัง ควบคุมสติให้ต้อยอยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา ความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วนก็จะมีขึ้น เป็นเครื่องป้องกันความเสียหายและอันตรายมิให้เข้ามาถึงตัว อีกอย่างหนึ่งนอกจากความมีสติ คือกำลังความตั้งใจ ซึ่งในที่นี้หมายถึงความสามารถ ควบคุมจิตใจให้สงบและหนักแน่นมั่นคง ควบคุมความคิดให้อยู่ในระเบียบ ให้คิดอ่านอยู่แต่ในเรื่องหรือในภารกิจที่ต้องการจะทำให้สำเร็จ ไม่ปล่อยให้คิดฟุ้งซ่านไปในเรื่องต่าง ๆ นอกจุดหมายอันพึงประสงค์ กำลังความตั้งใจนี้ช่วยให้รู้ให้เข้าใจเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ได้กระจ่าง ให้คิดเห็นช่องทางและวิธีการปฏิบัติงานได้แจ่มแจ้งชัดเจน และรวดเร็ว ไม่มีความลังเลสงสัย หรือพะวักพะวนด้วยสิ่งกวนกายกวนใจใด ๆ เป็นเครื่องกีดขวาง บัณฑิตทั้งหลายจึงควรศึกษาพิจารณาและฝึกฝนกำลังความระลึกรู้และความตั้งใจดังกล่าว ให้มีพร้อม เพื่อความสำเร็จ ความเจริญมั่นคงของตน ของชาติบ้านเมืองในเบื้องหน้าต่อไป

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จและความก้าวหน้ารุ่งเรืองทุกประการในชีวิตสมตามที่ตั้งใจปรารถนาทุก ๆ คน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารสวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหงรุ่นปีการศึกษา ๒๕๖๑ อีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมอย่างมากกับท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อคราวก่อนๆ ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงคุณธรรมอันเป็นกำลังส่งเสริมให้บุคคล ปฏิบัติงานให้บรรลุถึงความสำเร็จและความเจริญในชีวิตไว้รวมสี่ข้อ ข้อหนึ่งคือศรัทธา ความเชื่อถือ ที่เกิดจาก จิตใจที่หนักแน่นเป็นกลาง ประกอบด้วยเหตุผล ซึ่งเป็นกำลังกระตุ้นให้เกิดความนิยมยินดีในงานของตัว และกระตือรือร้นชวนชวนที่จะกระทำด้วยความพึงพอใจ ข้อที่สองคือความเพียรที่มีลักษณะกล้าแข็งไม่ขาดสาย ซึ่งเป็นเหตุทำให้เหนียวแน่นอดทน ไม่ท้อถอย ช่วยให้ดำเนินการงานก้าวหน้าเรื่อยไปเป็นลำดับ ข้อที่สามคือสติ ความระลึกถึงสถานะหน้าที่ของตัว รู้เหตุการณ์ความเป็นไปซึ่งทำให้เกิดความรอบคอบระมัดระวังตัว ป้องกันมิ ให้การงานผิดพลาด บกพร่อง เสียหาย ข้อที่สี่คือความตั้งใจมั่น ซึ่งช่วยให้สามารถควบคุมความคิดจิตใจสงบอยู่ในระเบียบ ตั้งมั่นในการงานได้ตลอดเวลา ไม่หวั่นไหว เผลอพลั้ง และลั้งเลงสงสัย

วันนี้จะพูดถึงปัญญา ความรู้ชัด ซึ่งเป็นกำลังสำคัญสำหรับการพิจารณาวินิจฉัยตัดสินปัญหาและเรื่องราว ต่างๆ ที่จะต้องผ่านพบในการปฏิบัติงาน ความรู้ชัดนี้หมายถึงความรู้ที่กระจ่าง ถูกต้องตามเหตุตามผลและ ตามจริง เกิดขึ้นได้โดยอาศัยความรู้อันกว้างขวาง ที่ได้รู้ได้เห็น ได้ศึกษาสังเกตมาแล้ว เป็นเนื้อหา อาศัยสติ ความระลึกถึง และความมีใจสงบตั้งมั่นในความเป็นกลาง ไม่หวั่นไหวด้วยอคติ เป็นพื้นฐานรองรับ และเป็น เครื่องพิจารณากลับกรอง สำเร็จเป็นความรู้ความเห็นที่ชัดเจนถูกต้อง ทำให้สามารถวินิจฉัยชี้ชัดในกรณีทั้งปวง ได้แม่นยำถูกต้อง ผู้มีกำลังปัญญาจึงรู้จริงและรู้ซึ่ง มองเห็นปัญหาและภารกิจของตนได้ชัดเจนโดยตลอดหมด ทุกอย่าง และสามารถปฏิบัติบริหารให้สำเร็จเรียบร้อยได้โดยยุติธรรมถูกต้อง บัณฑิตทั้งหลายสมควรอย่างยิ่ง ที่จะอบรมกำลังปัญญานี้ให้เกิดขึ้น เพื่อความสำเร็จและความเจริญผาสุกของตนและของบ้านเมืองอันเป็นที่พึง ที่อาศัยของทุกคน

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุขสวัสดิ์ มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ดังที่มุ่งหวังไว้ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารสวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงอีกครั้งหนึ่งเป็นคำรบห้าในวันนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อคราวก่อน ๆ ข้าพเจ้าได้พบกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงคุณธรรมห้าประการ ที่เป็นพลังกำลังส่งเสริม และหนุนนำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน กำลังห้าประการนั้น อย่างแรกคือความมีศรัทธาที่ถูกต้อง ได้แก่ ความเชื่อถืออันประกอบด้วยความเพ่งพินิจด้วยใจที่มั่นคงเป็นกลาง จนเกิดความกระจำแจ่มแจ้ง อย่างที่สอง คือความอุตสาหะพากเพียรที่กล้าแข็งและไม่ขาดสาย ในอันที่จะกำจัดความเลื่อมและเสริมสร้างความคิดความเจริญ อย่างที่สามคือความระลึกรู้เท่าทัน ระมัดระวังการกระทำของตัวอยู่ตลอดเวลา ไม่ให้ประมาทพลาดพลั้ง จนการงานต้องบกพร่องเสียหาย อย่างที่สี่คือความตั้งใจมั่นคง ให้ความคิดอ่านเป็นระเบียบ รวมลงในการทำงาน ที่ต้องการจะทำ ไม่ฟุ้งซ่านไปในเรื่องอื่น ๆ ที่มีไข่จุดประสงค์ อย่างที่ห้าคือปัญญาความรู้ชัด หรือความรู้ตลอด แจ่มแจ้งในงานและวิธีที่จะปฏิบัติบริหารงานโดยถูกต้องเที่ยงตรง

คุณธรรมทั้งห้าประการนี้ พิจารณาให้ดีแล้ว จะเห็นว่าต่างก็เป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องอาศัยกัน และเกี่ยวกูลส่งเสริมซึ่งกันและกันอยู่ทั้งหมด เช่น ศรัทธาความเชื่อถือซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดความพากเพียรขวนขวายนั้น จะต้องอาศัยความยั้งคิดและปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาวินิจฉัย ปัญญา ความรู้ชัด จะเกิดมีได้ก็ต้องอาศัย ความตั้งใจเพ่งพินิจ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างเสริมคุณธรรมทุก ๆ ข้อให้ครบ ให้เป็นฐานอันแผ่กว้าง สำหรับรองรับการงานได้ทั่วถึงมั่นคง จึงจะสามารถทำงานสำเร็จผลเลิศได้โดยสมบูรณ์บริบูรณ์และเป็นประโยชน์ช่วยตัว ช่วยผู้อื่นและส่วนรวมได้ด้วย ขอบัณฑิตใหม่จงศึกษาพิจารณาให้ถ่องแท้ถึงความประชุมพร้อมนี้ พยายามอบรม ให้เกิดขึ้นแต่ละข้อและทุกข้อ เพื่อน้อมนำไปใช้ในกรณีอื่น ๆ ทั้งปวงด้วย จักได้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ สมศักดิ์ศรีที่เป็นบัณฑิต

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการงาน และขอให้ทุกท่าน ที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัย ว่าดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา มีวิถยฐานะเปรียบพร้อม ที่จะออกไปร่วมปฏิบัติงานสำคัญ ๆ ของบ้านเมืองต่อไป

กล่าวโดยหลักการ การปฏิบัติงานทั้งหลายต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นพื้นฐานประกอบกันสองอย่าง อย่างหนึ่งได้แก่ความรู้ความสามารถโดยเบ็ดเสร็จของผู้ปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งได้แก่ระเบียบแบบแผน วิธีการ ที่กำหนดไว้ให้ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น เมื่อใดปัจจัยทั้งสองประกอบพร้อมกัน เมื่อนั้นงานก็ดำเนินไปได้ โดยความจริงที่ปรากฏงานที่อาศัยแต่ปัจจัยสองประการนั้น ยังไม่แน่ว่าจะสำเร็จผลที่ดีเสมอไป อาจไม่ได้ผลสมบูรณ์ดังต้องการ หรืออาจไม่สำเร็จผลเลยก็เป็นได้ ทั้งนี้เพราะงานทุกอย่างต้องมีผู้กระทำ ซึ่งมีชีวิต มีจิตใจคิดนึก ถ้าผู้ทำมีจิตใจไม่พร้อมจะทำงาน เช่นไม่เข้าใจงาน ไม่ศรัทธา ไม่สนใจผูกพันอยู่กับงานที่ทำ ผลที่เกิดก็ย่อมบกพร่องไม่คงที่ แต่หากผู้ปฏิบัติมีจิตใจที่จะทำงาน คือ เข้าใจซึ่งถึงประโยชน์ของงาน มีความจริงใจ พร้อมใจ พอใจชวนชวนจะปฏิบัติงานโดยเต็มกำลังความสามารถแล้ว งานก็ย่อมดำเนินไปได้โดยราบรื่นทุกขั้นตอน และสำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายได้แน่นอนครบถ้วน เห็นได้ว่า การปฏิบัติงานทั้งใหญ่น้อยทุกประเภท ทุกสาขาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยส่วนความรู้สึกรู้จักคิดดังกล่าว เข้าประกอบเกื้อกูลด้วยเสมอไป เพื่อส่งเสริมให้บรรลุผลสมบูรณ์ที่พึงหวังท่านทั้งหลายจะต้องทำการงานต่อไปอีกมากมายตลอดชีวิต ขอให้พิจารณางานของท่านด้วยความรู้ความฉลาดด้วยความเพ่งพินิจ โดยละเอียดรอบคอบ ให้แจ่มชัด จนสามารถเข้าถึงงานนั้น ๆ ด้วยใจก่อนทุกครั้ง แล้วท่านจะปฏิบัติงานได้สำเร็จสมประสงค์ โดยไม่ยากลำบากนั้น

ขออวยพรให้บัณฑิตที่รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสุข ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรือง ทั้งการครองชีวิตและในหน้าที่การงาน ขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๔
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันอาทิตย์ ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวาระนี้ และได้ทราบ รายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้าน ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ในการศึกษา.

บัดนี้ท่านทั้งหลายได้รับปริญญาบัตรไปเรียบร้อยแล้ว เป็นเครื่องรับรองว่าแต่ละคนได้ผ่านการศึกษา วิชาการชั้นสูงมาครบถ้วนตามหลักสูตร มีความรู้ความสามารถพอที่จะนำไปปฏิบัติการทำงานตามแนวทางของตนได้. เมื่อพูดถึงการทำงาน อยากจะทำความเข้าใจกับทุก ๆ คนว่า การงานในชีวิตนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ หมายถึงการปฏิบัติตัว ปฏิบัติภาระหน้าที่ทุก ๆ อย่าง เพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองโดยรอบด้าน ทั้งด้าน หลักฐานอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านสังคม และด้านการรับใช้ชาติบ้านเมือง. ท่านทั้งหลายจะอาศัย วิชาความรู้เท่าที่เรียนมาตามหลักสูตรแต่อย่างเดียวนั้นไม่พอ จำต้องเรียนรู้ให้กว้างขวาง ฝึกหัดให้ชัดเจนยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย. และนอกจากวิชาการ ยังจะต้องอาศัยคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นปัจจัย เครื่องประกอบ สนับสนุนส่งเสริม อีกหลายอย่าง ที่สำคัญได้แก่ ความขวนขวายตั้งใจอันแน่วแน่และมั่นคงที่จะทำงาน ความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ ในการปฏิบัติงาน ความหมั่นขยันและความสม่ำเสมอ อดทน ความมีสติควบคุมความคิดและการกระทำให้เป็น ไปโดยถูกต้องเที่ยงตรง ปราศจากอคติ ความเฉลียวฉลาดในการพิจารณากรณีทั้งปวงด้วยเหตุผล ด้วยความสุจริต รอบคอบ. ข้อสำคัญ ควรจะได้ทราบตระหนักด้วยว่า คุณสมบัติต่าง ๆ ดังกล่าว รวมทั้งวิชาความรู้ ต่างเป็น ปัจจัยที่ประกอบกันและสนับสนุนกันและกันอยู่ตลอดเวลา. จึงเป็นสิ่งที่ท่านจะต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดขึ้น ให้ งดงามขึ้นพร้อม ๆ กัน และนำมาปฏิบัติให้เกื้อกูลส่งเสริมกันให้ครบถ้วน ไม่ให้ส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องย่อหย่อน จึงจะอำนวยผลที่สมบูรณ์ได้.

ในโอกาสสำคัญวันนี้ ใครขอให้บัณฑิตผู้มีปัญญา มีความปรารถนาสูง ได้คิดพิจารณาถึงการสร้างสรรค์ ประโยชน์และอนาคตของตนเอง ให้แจ่มใสและรอบคอบ และขออวยพรให้ประสบความสุข ความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต. สมตามทีประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ
ของ
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๓
ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้
วันพฤหัสบดี ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของสถาบันดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จพร้อมที่จะออกไปประกอบกิจการงาน เป็นกำลังของบ้านเมืองต่อไป.

งานด้านเกษตรมีลักษณะสำคัญพิเศษอยู่ประการหนึ่ง คือเป็นการผลิตที่อาศัยพลังของธรรมชาติ โดยไม่ต้องใช้วัตถุดิบประกอบขึ้น. ทรายใดที่มีธรรมชาติ คือมีดิน มีน้ำ มีแสงแดด มีลมฟ้าอากาศ เกษตรกรก็สามารถบันดาลให้พืชพรรณ หรือผลิตผลทางการเกษตรของเขา งอกงามเพิ่มพูนขึ้นตลอดไปได้ตราบนั้น ถึงแม้ดินจะจืด น้ำจะแห้ง หรือลมฟ้าอากาศแปรปรวนไปบ้าง ก็ยังสามารถใช้ความรู้ ความชำนาญ ประกอบกับอุปกรณ์อันเหมาะสม เข้าช่วยฟื้นฟูและปรับปรุงดัดแปลงระบบธรรมชาติเหล่านั้น ให้เกื้อกูลการเพาะปลูกได้. นักการเกษตรทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถชั้นสูง เช่น บัณฑิตแห่งสถาบันนี้ จึงควรจะได้เข้าใจให้ซาบซึ้งถึงแก่นแท้และความสำคัญของการเกษตร ตามนัยที่กล่าว ไม่ว่าจะเข้ารับราชการ หรือทำงานส่วนตัว ขอให้ตั้งใจพยายามสร้างผลงาน สร้างประโยชน์ จากพื้นฐานที่มีที่เป็นอยู่ ให้งอกงามทวีขึ้น โดยการใช้วิทยาการและความอุตสาหะอดทน จัดงานให้ถูกต้องเป็นระบบและเป็นระเบียบ. ขณะเดียวกันก็ควรจะต้องชวนขยายศึกษาค้นคว้าความรู้และประสบการณ์ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้น เพื่อได้นำไปใช้งาน พร้อมกับเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นที่ต้องการพึ่งพา โดยไม่เห็นแก่ตัว ให้ทุกคนทุกฝ่ายมีโอกาสรับความรู้ ความคิด และวิชาการ ไปสร้างหลักฐานความเจริญก้าวหน้าโดยทั่วถึง จึงจะช่วยให้ส่วนรวมและบ้านเมืองเจริญมั่นคงได้.

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานสมตามความปรารถนา และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมพิธีในวันนี้ มีความสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชโองการ
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานกิจการประจำปีของมหาวิทยาลัย ว่าดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และกับบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จอันงดงาม ณ โอกาสนี้

บัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะเป็นสาขาใดก็ดี คงจะถือได้ว่าเป็นผู้ที่จะมีหน้าที่การงาน เกี่ยวข้องอยู่กับการศึกษาในวันข้างหน้า เพราะฉะนั้น จึงควรจะต้องรู้เรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นงานหลักของ แต่ละคนต่อไป การศึกษานั้น ไม่ว่าจะศึกษาเพื่อตน หรือจะให้แก่อื่น สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ จึงจะได้ผลเป็นคุณเป็นประโยชน์ มิฉะนั้นจะต้องมีการผิดพลาดเสียหายเกิดขึ้น ทำให้เสียเวลาและ เสียประโยชน์ไปเปล่า ๆ วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นคืออย่างไร กล่าวโดยรวบยอด ก็คือการทำให้นักคนมี ปัจจัยหรือมีอุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบถ้วนเพียงพอ ทั้งในสวนวิชาความรู้ ส่วนความคิดวินิจฉัย ส่วนจิตใจและ คุณธรรมความประพฤติ ส่วนความขยันอดทนและความสามารถ ในอันที่จะนำความรู้ความคิดไปใช้ปฏิบัติงานด้วย ตนเองให้ได้จริง ๆ เพื่อสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยมีความสุขความเจริญมั่นคงและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม และบ้านเมืองได้ตามควรแก่ฐานะด้วย

นักการศึกษาทั้งหลายแต่ละท่าน จะทำหน้าที่ใดระดับไหนก็ตาม ควรจะได้ซาบซึ้งและสำนึกตระหนัก ที่จะ ให้การศึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถ้าพยายามตั้งใจทำให้บรรลุผลถูกต้องและครบถ้วนตามเป้าหมายแล้ว เชื่อมมั่นว่าปัญหาสารพัด ที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องในการให้ จะคลี่คลายเบาบางลงและดีขึ้นได้ไม่เนิ่นนานนัก

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์เข้มแข็ง ที่จะประกอบกรณียกิจเพื่อกุลบุตรกุลธิดา และชาติบ้านเมืองต่อไป และขอให้ประสบความสุข ความสำเร็จ ความสวัสดิ มี ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ การงานตลอดทุกเมื่อสมดังประสงค์.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ เป็นวาระที่สอง ในวันที่ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า การให้การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก ที่จะต้องพยายามทำให้ตรงและให้ได้ตามวัตถุประสงค์ มิฉะนั้นจะเกิดผิดพลาดเสียหายขึ้น และวัตถุประสงค์สำคัญของการให้ศึกษานั้น คือการฝึกฝนอบรมให้บุคคลมีปัจจัยหรืออุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบครันเพียงพอ ทั้งในสาขาความรู้ ส่วนความคิดวินิจฉัย ส่วนจิตใจและความประพฤติ ส่วนความขยันอดทนและความสามารถ ในอันที่จะนำความรู้ความคิดไปใช้ไปปฏิบัติงานด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์แห่งการสร้างความสุขความเจริญและความมั่นคงในชีวิต วันนี้ จะพูดถึงการสร้างเสริมความรู้หรือการสร้างเสริมทางด้านวิชาการต่อไป

วิชาความรู้อันพึงประสงค์นั้น ได้แก่วิชาและความรู้ที่ถูกต้อง จัดเจน แม่นยำ ชำนาญ นำไปใช้การเป็นประโยชน์ได้พอเหมาะพอควร ทันทต่อเหตุการณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ เราจะสร้างเสริมวิชาความรู้เช่นนี้ขึ้นได้อย่างไร เบื้องต้นจะต้องเลิกคิดว่า เรียนวิชาไว้เพื่อสอบไล่ เพราะในชีวิตของเรา เราไม่ได้อยู่กับการกาฝึกกาถูกในข้อสอบ หากแต่อยู่กับการทำงานและการวินิจฉัยปัญหาสารพัด ทางที่ถูก เราจะต้องชวนขยายเปิดตาเปิดใจให้เรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งโดยทางกว้างและทางลึก คือเมื่อจะศึกษาเรื่องใดก็ให้พยายามจับเค้าโครงของเรื่องนั้นให้ได้ก่อน แล้วจึงพยายามมองลงไปในส่วนละเอียดทีละส่วน ให้เห็นชัด โดยถ่วงถี่ เมื่อรู้แล้วก็นำมาคิดพิจารณาให้เห็นประเด็น ให้เห็นส่วนที่เป็นเหตุ ส่วนที่เป็นผล ให้เห็นลำดับความเกาะเกี่ยวต่อเนื่องแห่งเหตุและผลนั้น ๆ ไปจดตลอด ให้เข้าใจโดยชัดเจนแน่นอน เพื่อให้สามารถสำเหนียกกำหนดและจดจำไว้ได้ ทั้งส่วนที่เป็นหลักเป็นทฤษฎีทั้งส่วนเรื่องราวหรือรายละเอียด จักได้สามารถนำไปสั่งสอนผู้อื่น และนำไปเทียบเคียงใช้ให้เป็นประโยชน์ในการงาน หรือการคิดอ่านแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตต่อไป ถ้าท่านทั้งหลายตั้งใจพยายามศึกษา พร้อมทั้งให้การศึกษาแก่ศิษย์ของท่านดังนี้ เป็นอันหวังได้ว่าอนาคตอันแจ่มใสของตน ของชาติบ้านเมือง จะรออยู่ในเบื้องหน้าเป็นแน่นอน

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน สมตามที่มีมุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันศุกร์ ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ อีกรวาระหนึ่ง เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

วันก่อน ได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า การศึกษาและการให้การศึกษา นั้น จำเป็นที่จะต้องทำให้ได้ตามวัตถุประสงค์ ที่จะทำให้นักคนมีปัจเจกหรืออุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบครันพอเพียงทั้งปัจจัยส่วนวิชาความรู้ ส่วนความสามารถในทางปฏิบัติส่วนความคิดจิตใจและคุณธรรมความประพฤติ เพื่อนำไปสร้างตัวสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม และได้อธิบายถึงการศึกษาด้านวิชาการไว้ว่า ได้แก่การชวนขยายเปิดตาเปิดใจที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งโดยทางกว้างและทางลึก รู้แล้ว ก็นำคิดพิจารณาให้ได้ประเด็น ให้เห็นส่วนที่เป็นเหตุส่วนที่เป็นผล ให้เห็นลำดับความเกาะเกี่ยวต่อเนื่องของเหตุและผลนั้นตลอดจนถึงผลสรุป ให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งแน่ชัด เพื่อให้กำหนดจดจำได้ ทั้งโดยหลักทฤษฎี ทั้งโดยเนื้อความที่เป็นมา แล้วนำไปสั่งสอน หรือนำไปเทียบเคียงใช้ในการงาน ในการแก้ปัญหาชีวิตต่อไป

วันนี้ จะพูดถึงการศึกษาในส่วนการอบรมความสามารถในทางปฏิบัติต่อไปว่า การหาโอกาสนำความรู้ภาคทฤษฎีมาลงมือปฏิบัติที่ดี การฝึกหัดปฏิบัติงานเพื่อใช้แรง ใช้ฝีมือ ใช้ความละเอียดถี่ถ้วนก็ดี เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องกระทำมิให้น้อยไปกว่าภาคทฤษฎี เพราะการศึกษาภาคนี้เป็นประโยชน์สร้างเสริมปัจจัยสำคัญของชีวิต ในด้านความขยันขันแข็ง ความเข้มแข็ง ความอดทนพยายาม ความละเอียดรอบคอบของบุคคล ได้อย่างมากที่สุด ผู้ที่ปรกติทำอะไรด้วยตนเอง จะเป็นผู้มีอิสระ ไม่ต้องพึ่ง ไม่ต้องอาศัยผู้ใด จะไม่ต้องรอคอย ไม่ต้องผิตหวัง และจะได้รับผลสำเร็จสมใจนึกเสมอไป ท่านทั้งหลายจึงควรตั้งใจแสวงประโยชน์จากการปฏิบัตินี้ให้ได้

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สมตาม ที่มุ่งหมายจงทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ายินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี ๒๕๒๒ เป็นคำรบที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างยิ่ง กับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ในครั้งก่อน ๆ ด้วยเรื่องการศึกษาไว้หลายข้อ อาจสรุปลงได้ว่าการศึกษา ที่มุ่งทำเพื่อส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ความสามารถสร้างหลักฐานความมั่นคงในชีวิต และทำประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ นั้น ต้องจัดอบรมให้ได้พร้อมทั้งด้านวิชาการ ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านความคิดวินิจฉัยและความประพฤติปฏิบัติ ได้พูดถึงการศึกษาบรมด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติไปแล้ว วันนี้ จึงกล่าวถึงด้านความคิดวินิจฉัยและความประพฤติปฏิบัติต่อไป

ความคิดวินิจฉัยและความประพฤติปฏิบัติที่ดีนี้ เป็นเรื่องที่เป็นเหตุเป็นผลประกอบกัน และส่งเสริมสนับสนุนกัน ทั้งเป็นรากฐานของการดำรงชีวิตที่ดี ที่เจริญ ที่มั่นคง อย่างสำคัญยิ่ง หลักที่จะปฏิบัติฝึกฝนมีอยู่ว่าเบื้องต้น บุคคลจะต้องหัดทำความคิดจิตใจให้หนักแน่น เป็นกลาง ไม่ปล่อยให้หันเหไปตามอำนาจอคติก่อนเมื่อจะมอง จะพิจารณาเรื่องใด ปัญหาใด ตลอดจนบุคคลใด ๆ ก็พยายามพิจารณาดูด้วยใจที่หนักแน่นเป็นกลางนั้นทุกครั้ง ให้สม่ำเสมอและเที่ยงตรง ให้เป็นวินัยประจำตัว ก็จะแลเห็นสิ่งที่พึงพิจารณาโดยชัดเจนกระจ่างแจ่มแจ้ง ทำให้สามารถวินิจฉัยได้ถูกต้อง ตรงตามความจริง เป็นเหตุส่งเสริมให้ประพฤติปฏิบัติต่อปัญหาสถานการณ์ และบุคคล ได้อย่างถูกต้อง พอเหมาะพอดี และเมื่อประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องพอเหมาะพอดีได้สม่ำเสมอจนเกิดความชัดเจนชำนาญแล้ว ความประพฤติปฏิบัตินั้นก็ส่งเสริมส่งความคิดอ่านให้แจ่มแจ้ง คล่องแคล่วรวดเร็วขึ้น จะวินิจฉัยสิ่งใดก็ง่ายดาย และถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้น แล้วอุดหนุนความประพฤติปฏิบัติให้ดีขึ้นสูงขึ้นไปอีก ผู้ที่คิดดีทำดีจึงมีแต่จะเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นเป็นลำดับ ไม่มีทางที่จะตกต่ำลงได้

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าและความรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน สมตามที่ยิ่งปรารถนาจงทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลในวาระนี้ และได้ทราบรายงาน ว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความมั่นคงเรียบร้อยทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความยินดีกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ตามรายงานของนายกสภามหาวิทยาลัย ฟังได้ว่า มหาวิทยาลัยมหิดลวางแนวทางฝึกฝนนักศึกษาไว้ เพื่อให้มีความสามารถพร้อมและเคยชิน สำหรับออกไปปฏิบัติการในท้องถิ่น และในขณะเดียวกันก็ให้สามารถ และเคยชินกับการค้นคว้าวิจัยทางวิชาการด้วย การออกปฏิบัติการในท้องถิ่น และโดยเฉพาะท้องถิ่นห่างไกลกันดารนั้น โดยปรกติจะต้องปฏิบัติการด้วยวิธีที่ดูเป็นธรรมดา ๆ หรือจะเรียกว่าปฏิบัติการระดับพื้นฐานก็ได้ แต่การ ค้นคว้าวิจัยทางวิชาการนั้น จัดเป็นปฏิบัติการระดับสูง ดังนั้น ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าไม่สอดคล้องกัน และไม่ น่าจะเน้นให้ปฏิบัติคู่กันไป ว่าตามความจริงแล้วปฏิบัติการทั้งสองอย่างนี้จำเป็นจะต้องดำเนินควบคู่กัน เพราะ ปฏิบัติการอย่างง่าย ๆ ระดับพื้นฐานนั้นต้องอาศัยหลักวิชา และหลักวิชานั้น ย่อมได้มาหรือเกิดขึ้นจากการวิจัย ทดลองก่อนทุกอย่าง ก่อนที่จะค้นคว้าวิจัยสิ่งใดวิชาใด สิ่งนั้นวิชานั้นก็เป็นของสูง เป็นของที่ลึกซึ่งศึกษายาก ครั้นเมื่อศึกษาค้นคว้าให้ปรากฏความจริง วางเป็นกฎเกณฑ์ลงตัวแน่นอนแล้ว ก็จะกลายเป็นของง่าย เป็น ความรู้เป็นปฏิบัติการอย่างธรรมดา ๆ ไป สามารถจะนำไปใช้ไปปฏิบัติได้โดยสะดวกในระดับพื้นฐาน ท่านทั้งหลาย จะออกไปปฏิบัติงานทางด้านสุขภาพอนามัย หรือด้านอื่นใดก็ตาม จึงควรอย่างยิ่งที่จะพยายามปฏิบัติงานใน ระดับพื้นฐานไปด้วย ขวนขวายศึกษาค้นคว้าไปด้วย เพื่อนำสิ่งที่ศึกษาค้นคว้าได้ มาใช้ในงานระดับพื้นฐาน ของท่าน ความสามารถและความเชี่ยวชาญจักได้เพิ่มพูนขึ้นในตัวท่านทุกขณะเป็นลำดับไปส่งเสริมให้ประสบ ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าจนถึงที่สุดได้ดังประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิดอันสมบูรณ์ ที่จะประกอบภารกิจหน้าที่ ด้วยความรู้ความสามารถและความสุจริตบริสุทธิ์ใจ บรรลุถึงความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและในหน้าที่การงาน ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ โอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมาก กับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบรรดาศิษย์ที่ต่างได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

อิทธิกรบติได้แถลงในที่ประชุมนี้ว่า ในรอบปีที่ล่วงแล้ว ได้เร่งกระบวนการพัฒนาหลายแนวทาง เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งพลังทางปัญญาที่มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น ข้อนี้เป็นข้อที่ควรรับทราบด้วยความยินดี และบัณฑิตทุก ๆ คนที่ตั้งใจจะทำงานให้เป็นแก่นสารก้าวหน้า ควรน้อมนำไปเป็นหลักปฏิบัติในตนเองว่า ไม่ว่าจะทำการงานสิ่งใด จะต้องพยายามคิดอ่านพัฒนาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปเสมอ

การจะพัฒนาทุกสิ่งทุกอย่างให้เจริญขึ้นนั้น จะต้องสร้างและเสริมขึ้นจากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ก่อนทั้งสิ้น ถ้าพื้นฐานไม่ดี หรือคลอนแคลนบกพร่องแล้ว ที่จะเพิ่มเติมเสริมต่อให้เจริญขึ้นไปอีกนั้นยากนักที่จะทำได้ จึงควรจะเข้าใจให้แจ่มชัดว่า นอกจากจะมุ่งสร้างความสำเร็จแล้ว ยังจะต้องพยายามรักษาพื้นฐานให้มั่นคง ไม่บกพร่องพร้อม ๆ กันไปด้วย การรักษาพื้นฐาน ก็คือการปฏิบัติบริหารงานที่ทำอยู่เป็นประจำนั้นไม่ให้บกพร่อง ซึ่งเป็นกิจที่ลำบากยากอยู่ เพราะงานใดที่ต้องทำเป็นประจำตลอดเวลา อาจทำให้รู้สึกชินชา ด้วยต้องกระทำซ้ำซาก ไม่น่าตื่นตาตื่นใจเหมือนงานที่มีเข้ามาใหม่ ๆ จึงมักทำให้เบื่อหน่าย ชวนให้ทอดธุระละเลย จนเกิดความบกพร่อง และเสียหายขึ้น แล้วพลอยทำให้งานใหม่นั้นเดินหน้าไปไม่ได้ หรือดำเนินไปไม่ราบรื่น เพราะฉะนั้น บัณฑิตทุกคนจะต้องมีความอดุสาหะพากเพียรและอดทนให้มาก ที่จะประคับประคองรักษาพื้นฐานหรืองานประจำของตนไว้ให้สมบูรณ์ จะต้องพยายามรักษาฉันทะความพอใจ และเจตนาความมุ่งหมายในงานนั้นให้มั่นคงยืนยาว มิให้ ความพอใจในงานประจำ ลดน้อยถอยไปกว่าความพอใจในงานใหม่สิ่งใหม่ที่เพิ่มเข้ามา ผู้ที่รักษาเจตนาและฉันทะในงานไว้ได้โดยตลอด จัดว่าเป็นผู้สามารถ ควรแก่การยกย่องสรรเสริญ คือสามารถที่จะพากเพียรอดทนรักษา มาตรฐานและคุณภาพของงานประจำของตนไว้ พร้อมกับค้นคว้าพัฒนาสิ่งใหม่ให้ก้าวหน้าไปด้วยกัน ที่สุดก็จะ ประสบความสำเร็จและความเจริญโดยครบถ้วนและแน่นอนตั้งใจปรารถนาทุกคน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน จงทุกสิ่งทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่งเป็นคำรับรอง แสดงความชื่นชมกับบรรดาศาสตราจารย์กิตติคุณ และกับบัณฑิตใหม่ผู้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่บัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การพัฒนากิจการงานให้เจริญก้าวหน้า ยิ่ง ๆ ขึ้นเป็นสิ่งสำคัญ แต่การสร้างความสำเร็จทุกอย่างนั้น ก็ย่อมจะต้องสร้างเสริมขึ้นจากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ก่อน หน้าที่สำคัญในการทำงานจึงมีอยู่สองประการ คือรักษาพื้นฐานเดิมไม่ให้เกิดพร่อง กับต่อเติมเสริมพื้นฐานนั้น ให้สูงขึ้นเจริญขึ้น การรักษาพื้นฐานนั้นได้อธิบายว่า ได้แก่การทำงานหลักหรืองานประจำที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ด้วยความอุตสาหะพากเพียรและอดทน พยายามรักษาเจตนาความมุ่งหมาย และฉันทะความพอใจยินดีกับงานนั้น ให้คงที่อยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ความเหนื่อยหน่ายเกิดขึ้น แล้วพยายามพัฒนางานนั้น ด้วยการค้นคว้าสร้างสรรค์ ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ซึ่งจะอธิบายเพิ่มเติมในวันนี้

เมื่อท่านพยายามทำงานประจำของท่านให้ถูกต้องสมบูรณ์อยู่เสมอได้แล้ว ก็จะเป็นพื้นฐานที่มั่นคง สำหรับเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าต่อไป ในการสร้างความเจริญก้าวหน้านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องค่อยสร้าง ค่อยเสริมทีละเล็กทีละน้อยตามลำดับ ให้เป็นการทำไปพิจารณาไป และปรับปรุงไป ไม่ทำด้วยอาการเร่งรีบตาม ความกระหายที่จะสร้างของใหม่เพื่อความแปลกความใหม่ เพราะความจริงสิ่งใหม่แท้ ๆ นั้นไม่มี สิ่งใหม่ทั้งปวง ย่อมสืบเนื่องมาจากสิ่งเก่า และต่อไปย่อมจะต้องกลายเป็นสิ่งเก่า ในเมื่อวิวัฒนาการสืบหน้าต่อไปอีกลำดับหนึ่ง การพัฒนาปรับปรุงงานจึงควรจะค่อย ๆ ทำด้วยความมีสติรู้เท่าทัน ไม่จำเป็นต้องรีบร้อนแต่ประการใดผลที่ บังเกิดขึ้นจึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์ และเป็นประโยชน์แก่แต่ฝ่ายเดียว

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน สมตามที่ตั้งใจปรารถนาจงทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันเสาร์ ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่งเป็นคำรบสาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับรางวัลเรียนดี และผู้ที่สำเร็จการศึกษาทุกคน

เมื่อสองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า การพัฒนากิจการงานให้เจริญก้าวหน้า ยิ่ง ๆ ขึ้นเป็นสิ่งสำคัญ แต่การสร้างความสำเร็จทุก ๆ อย่างนั้น ย่อมจะต้องสร้างเสริมขึ้นจากพื้นฐานเดิมที่มี อยู่ก่อน หน้าที่สำคัญของนักปฏิบัติงานจึงมีอยู่สองอย่าง คือ รักษาพื้นฐานไม่ไห้บกพร่อง กับต่อเติมเสริมพื้นฐาน อธิบายว่า ได้แก่การพากเพียร พยายามทำงานหลักหรืองานประจำให้สมบูรณ์ไม่บกพร่อง แล้วค้นคว้าคิดอ่าน พัฒนางานนั้นให้ก้าวหน้าไปเป็นลำดับ ด้วยความรอบคอบ ประกอบด้วยสติรู้เท่าทันตลอดเวลา ก็จะประสบความสำเร็จและความเจริญได้อย่างเพียบพร้อม

วันนี้จะขอขยายความต่อไปว่า คนที่ทำงานนั้นอาจแบ่งตามลักษณะใหญ่ ๆ ได้สองลักษณะ ลักษณะหนึ่ง รักษาเจตนาความมุ่งหมาย และฉันทะความพอใจในการงานไว้ไม่ได้ไม่นาน หรือเข้าใจจุดมุ่งหมายไม่ชัดเจน คนลักษณะนี้ ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดนาน ๆ เข้า ก็จะเกิดชินชา ยิ่งทำก็ยิ่งจิตซืดท้อถอยเหนื่อยหน่าย หรือมิฉะนั้นก็เกิด ฟุ้งซ่านรำคาญ งานน้อยก็กลายเป็นงานมาก ทำได้โดยยากลำบากหนักใจ ที่สุดก็เสียการเสียงานและเสียคน ไปด้วย ส่วนคนอีกลักษณะหนึ่งนั้น รักษาเจตนาและฉันทะในงานไว้ได้แน่วแน่เสมอต้นเสมอปลาย คนลักษณะนี้ ทำงานสิ่งใด แม้สำคัญยิ่งใหญ่ ก็เป็นอันหวังผลได้ทุกอย่าง เพราะการที่มีใจจดจ่อแน่วแน่และพอใจในงานนั้น ทำให้ พากเพียรอดทนทำงานต่อเนื่องกันไปได้ตลอด และเมื่อหมั่นทำอยู่เสมอ ก็เกิดความชำนาญชำนาญชำนาญ มีผละ กำลังมากขึ้น ทำงานได้ด้วยความสะดวกเบาใจ เหมือนกับนักกีฬาที่หมั่นฝึกซ้อมอยู่เป็นประจำ ยิ่งฝึกก็ยิ่งได้ กำลังและความคล่องแคล่วชัดเจน สิ่งที่ยาก ก็ค่อย ๆ กลายเป็นง่าย จะทำอะไร ก็ทำได้สะดวกรวดเร็วและ เหนียวแน่นจนสำเร็จ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วยสติปัญญา พินิจพิจารณาด้วยดีอยู่เสมอด้วย จึงจะส่งเสริม ให้บรรลุผลสมบูรณ์ได้ บัณฑิตจะออกไปทำการงานเพื่อสร้างตนสร้างชาติ ขอให้พยายามรักษาเจตนา ฉันทะ ความอุตสาหะอดทน และความคิดพิจารณาอันแยบคายรอบคอบในการทำงานไว้ให้มั่นคงจงทุกคน

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานสมดัง ปรรารถนาทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยพยายามบริหารกิจการทุก ๆ ด้านให้เจริญก้าวหน้า รวมทั้งด้านบริการชุมชน โดยเผยแพร่ความรู้ อบรมวิชาชีวะ และพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

คำว่า เกษตร ตามศัพท์หมายถึง นา เกษตรศาสตร์ จึงควรจะหมายถึง วิชาทำนา แต่เมื่อนำมาใช้เป็นชื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น ความหมายกว้างออกไปมาก คือหมายถึงวิชาทำไร่ ทำนา เพาะปลูก ป่าไม้ ลัตวบาล ประมง และอื่น ๆ เช่นการสหกรณ์เป็นต้นด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มอาหารและเพิ่มผลผลิตของวัตถุดิบที่มาจาก การเพาะปลูกเป็นสำคัญ ยิ่งในบัดนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เปิดสอนวิชาการด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่นวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์และศิลปศาสตร์ อีกอย่างละหลายสาขา ความหมายของคำเกษตรศาสตร์จึงยิ่งขยายกว้างขวางไปหลายส่วน จนอาจทำให้บัณฑิตและนักศึกษาเข้าใจไปว่า วัตถุประสงค์หรือจุดหมายของมหาวิทยาลัยนี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่ที่จริงแล้ว ควรจะเข้าใจว่า เจตนาหรือหลักการของมหาวิทยาลัยนั้น อยู่ที่การเพิ่มผลผลิตทางอาหารและวัตถุดิบทางการเกษตร เพื่ออุ้มชูส่งเสริมประชาชน โดยเฉพาะเกษตรกรให้มีอยู่ มีกิน มีฐานะมั่นคงขึ้น เพื่อให้ประเทศชาติโดยรวมมีความผาสุก มั่นคง เป็นอิสระอยู่ได้ตลอดไปนั่นเอง มิได้แปลกเปลี่ยนเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้น ถึงหากบัณฑิตจะเรียนวิชาสาขาต่าง ๆ เพื่อขึ้นอีกสักเท่าไร ขอให้เข้าใจว่าความมุ่งหมายเดิมยังคงอยู่ วิชาการต่าง ๆ สาขานั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกันอย่างแนบแน่น และต่างสนับสนุนส่งเสริมกันอย่างทั่วถึง แต่ละคนจะทำการงานด้านใด จะใช้วิชาการใดก็ตาม จึงสมควรและจำเป็น ที่จะต้องตั้งใจและพยายามใช้วิชาการให้เป็นประโยชน์อุดหนุนประคับประคองกันและกัน เพื่อให้สำเร็จผลเลิศและบังเกิดประโยชน์อันสมบูรณ์ที่จะช่วยให้บรรลุจุดหมายตามที่มุ่งปรารถนา

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในตำแหน่งหน้าที่ ครบถ้วนทุกประการดั่งประสงค์.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อีกวาระหนึ่งในวันนี้ และที่ได้ทราบตามรายงานของนายกสภามหาวิทยาลัยว่ากิจการของมหาวิทยาลัยว่า กิจการของมหาวิทยาลัย ทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอีกเป็นอันมาก

ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกท่าน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา ในครั้งนี้

บัณฑิตทั้งหลายได้ฟังรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยมาแล้ว ทุกคนคงจะทราบชัดว่า กิจการของมหาวิทยาลัยนั้นมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และขยายให้ก้าวหน้าโดยเหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดประโยชน์ นานาแก่มหาวิทยาลัย แก่นักศึกษา ตลอดจนท้องถิ่นและประเทศชาติโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง การปฏิบัติ ดำเนินงานของบัณฑิตทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน แต่ทุกคนควรจะปรับปรุงตนเองและการทำงานอยู่ตลอดเวลา เหมือนกัน มิฉะนั้นก็จะไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งที่ดีมีค่าและมีประโยชน์ให้เกิดขึ้นได้ การที่อุตสาหะลงทุนลงแรง ศึกษาเล่าเรียนจนถึงขั้นสูงนี้ ก็จะเสียไปเปล่า ๆ อย่างน่าเสียดาย ดังนั้น เมื่อแต่ละคนได้ออกไปทำงานแล้ว ควรจะได้กำหนดหน้าที่ให้แก่ตนเองให้เป็นที่แน่นอนว่า ไม่ว่าจะทำงานใด จะต้องพยายามขวนขวายใช้หลักวิชา ความสามารถ ประกอบกับความคิดวินิจฉัยด้วยเหตุผล เป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อให้มีความก้าวหน้า อยู่ทุกเมื่อ พร้อมทั้งสังวรไว้เป็นนิจว่า การสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นนั้น จะต้องทำเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม นอกจากตนเองด้วย ยิ่งทำให้กว้างขวางได้เท่าใดก็ยิ่งดีขึ้นไปเท่านั้น เพราะประโยชน์ที่ถูกต้องแท้จริงในโลก มี สองประการคู่กันเสมอ คือ ประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม คนที่มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตัว จัดว่าเป็นคนไม่สามารถแท้ ซึ่งใคร ๆ ก็ตาม จะไม่สรรเสริญ ขอให้พยายามร่วมกันทำตัวทำงานให้ได้ดังที่กล่าว ผลดีที่ทุกคน มุ่งประสงค์ จะเกิดแก่ชาติบ้านเมืองของเราได้มากมายเกินกว่าที่คาดคิด

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญมั่นคงในหน้าที่การงานต่อไป สมตามที่ปรารถนาจงทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ผู้ที่ศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่จะได้ทำงานเกี่ยวกับการเรียน การสอนตลอดเวลา จำเป็นต้องมีหลักวิชาดี และมีความรู้รอบตัวทุกด้านอย่างกว้างขวาง การที่มหาวิทยาลัยจัดสอนศิลปศาสตร์สาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จึงเป็นการส่งเสริมความรอบรู้ของนักศึกษาอย่างสำคัญ อันจะเป็นพื้นฐานและปัจจัย ทั้งสำหรับการศึกษาวิชา และการให้การศึกษแก่ผู้อื่นในกาลต่อไป และการที่จะกระทำการใดสิ่งใดให้สำเร็จผลได้สมบูรณ์ ดั่งงาม ไม่บกพร่องต่างพร้อย นั้น สำคัญอยู่ที่จะต้องมีกำลัง กำลังนี้เป็นกำลังภายในตัวบุคคล ซึ่งบุคคลจะต้องสร้างให้แก่ตนเอง เพราะไม่มีใครจะสามารถสร้างให้ได้ กำลังอย่างหนึ่งได้แก่ศรัทธา คือความเชื่อที่ถูกต้องว่า การงานที่เป็นภาระหน้าที่ของตนมีประโยชน์จริง อย่างที่สอง ได้แก่ความมีวินัยที่ดีและมั่นคง ที่จะควบคุมประคับประคองตนเอง ให้ปฏิบัติภารกิจนั้นโดยเข้มแข็งและสุจริต อย่างที่สาม ได้แก่ความมีสติรอบคอบ ที่จะป้องกันมิให้เกิดความประมาทและความผิดพลาดเสียหาย อย่างที่สี่ ได้แก่ความมีใจตั้งมั่น แน่วแน่ ที่จะปฏิบัติภารกิจให้เที่ยงตรงสม่ำเสมอโดยไม่ขาดสาย จนบรรลุผลสำเร็จ อย่างที่ห้า ได้แก่ความมีวิชาความรู้ พร้อมทั้งความเฉลียวฉลาดในเหตุในผล ที่จะนำมาใช้พิจารณาวินิจฉัยในการประกอบกิจการงานให้บรรลุผลเลิศ กำลังดังกล่าวต่างเป็นปัจจัยอาศัยและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จะอำนวยผลสำเร็จสมบูรณ์ได้ ต้องประกอบกันพร้อมทั้ง ๕ ประการ ถ้าอย่างหนึ่งอย่างใดบกพร่องขาดไป ก็จะทำให้อย่างอื่นเสื่อมถอยตามกันไปหมด เพราะฉะนั้น เมื่อบัณฑิตจะศึกษาและเสริมสร้างกำลังทั้ง ๕ ขึ้นในตนเอง จึงควรที่จะต้องทำให้ครบ ให้พร้อม แล้วแต่ละคนจะเป็นผู้สามารถกาจกล้า และจะประสบผลสำเร็จในภารกิจกิจการงานตามที่ปรารถนาทุกประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จความสุขความเจริญในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศิลปากร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร
วันอังคาร ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่า กิจการของมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมด้วยอย่างมาก กับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ สาขา ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ข้าพเจ้าเคยได้พูดกับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยอยู่เสมอว่า ภารกิจของผู้มีภูมิปัญญาระดับนี้ ต้องมีประกอบกันเป็นสองส่วน ได้แก่ การปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง กับการค้นคว้าวิจัยอีกส่วนหนึ่ง ผู้ปฏิบัติทั้งสองส่วนนี้สำเร็จครบถ้วนได้ จึงจะนับว่าสามารถจริงแท้ และบรรลุความสำเร็จในชีวิตตามความมุ่งหมาย การที่จะให้สมหมายในภาระดังกล่าวนี้ สำคัญอยู่ที่กำลังใจ คือจะต้องตั้งใจและฝึกใจให้ถูก และให้ตรงทางที่จะนำไปให้ถึงจุดหมาย มิให้หลงทาง หรือเกิดความย่อท้อเหนื่อยหน่ายเสียกลางคัน ประการแรกแต่ละคนจะต้องปลูกศรัทธาความเชื่อมั่น อันประกอบด้วยปัญญา ให้เกิดขึ้น ว่างานที่ทำนั้นมีสาระ มีคุณค่า และมีประโยชน์ ศรัทธานั้นจะได้เป็นเครื่องเร่งเร้าส่งเสริมให้ขะมักเขม้นกระทำงานโดยไม่ขาดตอน ประการที่สอง จะต้องฝึกและสร้างเสริมวินัยในตนเองให้มาก จนสามารถบังคับใจและตั้งใจได้เสมอ ที่จะจดเว้น ไม่ทำตามความชอบใจหรือสะดวกใจ อันเป็นเหตุสำคัญที่มักทำให้เสียคนและเสียงาน ประการที่สาม ต้องคอยระวังกวดขัน หมั่นกำจัดและละวางนิสัยชั่ว เช่นความเกียจคร้าน มั๊กง่าย เห็นแก่ตัว ตลอดจนความขัดเคืองขุ่นมัวต่าง ๆ อยู่ทุกขณะ เพื่อไม่ให้สิ่งเหล่านั้นเหนียวนำไปสู่ความเสื่อมทรามและความล่าช้าเสียหาย ประการที่สี่ จะต้องฝึกปัญญาความรอบรู้ และความฉลาดรอบคอบในเหตุในผล ในความผิดชอบชั่วดี ให้หนักแน่นทวีขึ้น สำหรับที่จะนำมาใช้พิจารณาวินิจฉัยในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลเลิศ บัณฑิตมีความสามารถทางวิชาการอยู่พร้อมแล้ว ยิ่งได้อบรมความสามารถในจิตใจให้เข้มแข็งสมบูรณ์ด้วย เชื่อว่าจะเป็นผู้มีความสามารถแท้จริง และจะประสบความสำเร็จสมประสงค์ในสิ่งที่ยังมุ่งหมายครบถ้วนทุกประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่า กิจการทุก ๆ ด้านของสถาบันเจริญก้าวหน้ามาอีกด้วยดี เป็นที่นิยมยกย่องและสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากวงการต่าง ๆ ทั่วไป ทั้งในและนอกประเทศ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับปริญญาระดับต่าง ๆ และสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ที่ประสบความสำเร็จอย่างสำคัญในครั้งนี้ บัณฑิตทั้งหลายแต่ละคน เชื่อว่าต่างมีความมุ่งหวังและความกระตือรือร้น ที่จะพัฒนาบ้านเมืองของเราให้มีความเจริญสมบูรณ์ขึ้นทันตาเห็น ด้วยการนำเอาหลักวิชาและเทคโนโลยีอันทันสมัยมาใช้ในงานต่าง ๆ ให้มากที่สุด และคงจะเตรียมตัวพร้อมแล้ว ที่จะเข้าช่วยร่วมมือกันทำงานให้แก่ชาติ การใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยในงานต่าง ๆ นั้น ว่าโดยหลักการ ควรจะให้ผลมากในเรื่องประสิทธิภาพ การประหยัด และการทุ่มแรงงาน แต่อย่างไรก็ตาม ก็คงยังจะต้องคำนึงถึงสิ่งอื่นอันเป็นพื้นฐานและส่วนประกอบของงานที่ทำด้วย อย่างในประเทศของเรา ประชาชนทำมาหาเลี้ยงตัว ด้วยการกสิกรรมและการลงแรงทำงานเป็นพื้น การใช้เทคโนโลยีอย่างใหญ่โตเต็มรูปหรือเต็มขนาดในงานอาชีพหลักของประเทศ ย่อมจะมีปัญหา เช่นอาจทำให้ต้องลงทุนมากมายสิ้นเปลืองเกินกว่าเหตุ หรืออาจก่อให้เกิดการว่างงานอย่างรุนแรงขึ้นเป็นต้น ผลที่เกิดก็จะพลาดเป้าหมายไปทางไกล และกลับกลายเป็นผลเสีย ดังนั้น จึงต้องมีความระมัดระวังมากในการใช้เทคโนโลยีปฏิบัติงาน คือควรพยายามใช้ให้เหมาะสมพอดีแก่สภาวะของบ้านเมืองและการทำกินของราษฎร เพื่อให้เกิดประสิทธิผลด้วยเกิดความประหยัดอย่างแท้จริงด้วย จึงขอให้บัณฑิตพยายามใช้วิชาการและเทคโนโลยีด้วยความฉลาดรอบคอบทุกแง่ทุกประเด็น ประเทศชาติและประชาชนชาวไทยของเราจักได้มีความผาสุกสมบูรณ์ได้สมใจนึก

ขออวยพรให้ทุก ๆ คนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพุธ ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าอย่างน่าพอใจทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่เปิดสอนสรรพวิทยาการ ที่นิยมศึกษาค้นคว้ากันทั่วโลก และที่วิญญูชนไม่ว่าชาติภาษาใด จากถิ่นฐานใด มีสิทธิ์สมัครเข้ามาอาศัยเล่าเรียนร่วมกันได้มีเป้าหมายที่จะฝึกอบรมผู้เข้ามาอาศัยศึกษานั้น ให้ได้เรียนรู้อย่างเหมาะสมเพียงพอ ทั้งวิทยาการ ประสบการณ์ และคุณธรรมของการอยู่ร่วมกัน สำหรับนำไปปฏิบัติบริหารกิจการทั้งปวงโดยมีประสิทธิภาพและประสานสอดคล้อง ให้เกิดความเจริญมั่นคงและความผาสุกสงบแก่คนในชาติและในโลก มหาวิทยาลัยจึงเปรียบได้เสมือนโลกที่ย่อส่วนลง ให้บุคคลทั่วไปที่มีความสามารถทางสมอง เข้ามาท่องเที่ยวศึกษาได้โดยสะดวก แล้วนำความรู้ความชำนาญไปสร้างสรรค์จรริ่งบ้านเมือง ตลอดจนความดีงามทั้งปวง ให้ถาวรวัฒนาสืบเนื่องไป

บัณฑิตได้เข้ามาอยู่มาเรียนในมหาวิทยาลัยจนครบจบหลักสูตร ควรจะเรียนรู้แจ้งชัดแล้วถึงจุดหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในอนาคต ขอให้แต่ละคนตั้งใจพยายามประพฤติปฏิบัติให้สมควรแก่ภูมิปัญญาและการศึกษาที่ได้รับอบรมมา จะทำสิ่งใดการใด ควรจะได้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนใหญ่ที่ยั่งยืนเป็นสำคัญ และยึดถือความปรองดองเป็นปีกแผ่นของบ้านเมืองของมนุษยชาติเป็นหลัก ใช้สติ คือความระลึกรู้ ควบคุมระครองความคิดอ่านให้เที่ยงตรงยุติธรรม ใช้ปัญญา ความฉลาดรอบคอบในเหตุและผลเป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินในทุกเรื่องทุกกรณี ไม่ให้มีอคติเข้าครอบงำ เชื่อว่าจะสามารถพาตัวให้บรรลุความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในชีวิตตั้งมุ่งหวังได้เป็นแน่นอน

ขออวยพรให้ประสบความสุขและความรุ่งเรืองก้าวหน้าทุกอย่างทุกคน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

การศึกษาในมหาวิทยาลัย มุ่งหมายที่จะปลูกฝังความเจริญพร้อมทุกด้าน ให้งอกงามในตัวบุคคลแม้อย่างน้อย ก็ให้มีคุณสมบัติสำคัญประกอบพร้อมกันสองประการ คือมีความรู้แน่นหนาทั่วถึง ในวิทยาการชั้นสูงสาขาใด สาขาหนึ่งหรือหลายสาขาตามที่ถนัด กับมีสติปัญญาความเฉลียวฉลาด สามารถคิดอ่านด้วยวิจรรณญาณอันละเอียดรอบคอบประกอบด้วยเหตุด้วยผลและความสุจริตยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลมีรากฐานอันมั่นคงและมีปัจจัยอันทรงประสิทธิภาพเป็นเครื่องอุดหนุน ในอันที่จะดำรงตนดำรงฐานะให้เจริญเป็นปึกแผ่นต่อไป ทั้งสามารถประกอบการงาน สร้างสรรค์ความก้าวหน้าผาสุกให้แก่ส่วนรวมได้อย่างแท้จริง อีกส่วนหนึ่งด้วย

ท่านทั้งหลายสำเร็จปริญญาจากมหาวิทยาลัยแล้ว ถือได้ว่าเป็นผู้เข้าใจชัดเจนถึงความมุ่งหมายดังกล่าวแล้ว เพราะฉะนั้น ในกาลเบื้องหน้า ไม่ว่าท่านจะศึกษาค้นคว้าวิชาการให้สูงขึ้นไปถึงไหน จะประกอบอาชีพการงานใดอยู่ ณ ที่ใดก็ดี ขออย่าได้ละทิ้งหลักปฏิบัติของผู้มีการศึกษาที่ดี ที่จะต้องคิดอ่านและทำการใด ๆ ด้วยสติปัญญา วิจรรณญาณ และด้วยหลักวิชาอันถูกต้องแม่นยำอยู่เสมอ การบำเพ็ญตนให้เที่ยงตรงครบถ้วนตามหน้าที่และอุดมคติ จะช่วยหนุนนำส่งเสริมให้แต่ละคนประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งโรจน์ในชีวิตได้เป็นแน่นอน

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จความสุขความสมหวังดังที่ตั้งใจ และขอให้ท่านทั้งปวงที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๕
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันเสาร์ ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกวาระหนึ่งในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมา ว่ามีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างดี ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

บัณฑิตทั้งหลายได้ผ่านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยสมความตั้งใจแล้ว. ต่อไปก็ถึงคราวที่จะต้องทำการงาน สร้างเนื้อสร้างตัว และทำความเจริญมั่นคงให้แก่สังคมส่วนรวม อันเป็นที่พึงที่อาศัยของแต่ละคน. งานของผู้มีการศึกษาระดับนี้ย่อมมีความสำคัญมาก ซึ่งอาจมีผลต่อประเทศชาติได้ทั้งทางดีและทางเสีย. ทุกคนจึงเกิดมีหน้าที่บังคับขึ้นมา ที่จะต้องระมัดระวังและพยายามทำให้ดี จะประมาทละเลยให้เสียหายไม่ได้. ขอให้ถือเป็นกฎหรือระเบียบสำหรับตนเองว่า การปฏิบัติงาน ไม่ว่าด้านใดสาขาใด จะเป็นงานใหญ่หรือเล็กเท่าใด ต้องนำเอาหลักวิชา ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มาใช้ให้เหมาะให้ควรเสมอ คือนำมาประกอบเข้ากับวิจารณาใคร่ครวญ ตามเหตุผลและความถูกต้อง เพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพ และให้ได้รับประโยชน์สมบูรณ์เต็มเปี่ยม และการใช้วิชาการ รวมทั้งการแสดงความรู้ความคิดทุกอย่างนั้น จะต้องมุ่งถึงประโยชน์ คือความถูกต้องเหมาะสม ความกระฉ่างแจ่มแจ้ง ความสำเร็จผล เป็นหลัก ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะใช้วิชาความรู้เพื่อเหตุอื่น เช่น เพื่ออวดอ้างหรือเอาชนะกันและกันเป็นต้น เพราะการทำเช่นนั้นเป็นการทำลายประโยชน์ของงานโดยตรง ทำให้เกิดความแตกแยก ทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว ดังนั้น ขอให้บัณฑิตตั้งใจตั้งใจให้ดี เริ่มงานให้ถูกให้เที่ยงตรง ตั้งแต่แรกแล้วความสำเร็จและความเจริญที่มุ่งหมายไว้ จะบังเกิดขึ้นได้ไม่เนิ่นนานนัก.

ขออวยพรให้ประสบความสุข ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตทุก ๆ ประการ และขอให้ทุก ๆ ท่าน ที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ
ของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ ครั้งที่ ๔
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้
วันพฤหัสบดี ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานกิจการของสถาบัน ว่าดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี ทั้งขอขอบใจอย่างมากด้วย ที่สถาบันมอบปริญญาคุณูปการอันดีแก่บัณฑิตทุกคนในโอกาสนี้

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จทางการศึกษา พร้อมทั้งจะออกไปประกอบการทำงานเป็นประโยชน์ต่อไป

บ้านเมืองไทยของเรา นี้ ถึงจะมีรายได้ทางอื่นอยู่มาก แต่ก็ต้องถือว่าเลี้ยงตัวอยู่ด้วยการเกษตร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นตลอดไป ที่จะต้องทำนุบำรุงเกษตรกรรมทุกสาขาพร้อมกับเกษตรกรทุกระดับ ให้พัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อให้การผลิตมีคุณภาพสูงขึ้น โดยไม่ผลาญทรัพยากรให้เปลืองเปล่า หากแต่ให้ได้ผลผลิตเพียงพอเลี้ยงตัวและจำหน่ายได้ดี มีรายได้ทวีขึ้นจึงจะช่วยให้เกษตรกร ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่และเป็นกำลังสำคัญของประเทศ มีฐานะความเป็นอยู่ที่มั่นคงแจ่มใสแล้วทำให้ประเทศชาติสุขสมบูรณ์ขึ้นได้ ท่านทั้งปวงเป็นผู้ที่รัฐ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือประชาชนส่วนรวม ได้อุดหนุนส่งเสริมให้ได้การศึกษามาจนสำเร็จเทคโนโลยีการเกษตรขั้นสูง ครอบคลุมทุกสาขา ตั้งแต่การลงมือผลิต ตลอดไปจนถึงการจำหน่ายค้าหาผลประโยชน์เป็นรายได้แต่ละคนและทุกคน จึงมีหน้าที่อย่างสำคัญเกิดขึ้น ที่จะต้องนำความรู้ความสามารถไปใช้ช่วยเหลือสนับสนุนเกษตรกรให้เต็มที่ ให้สมกับที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนมาก่อน จากความเสียสละของคนส่วนรวม และในสภาวะการณ์ปัจจุบันนี้ วิธีการพัฒนาที่เหมาะสมแก่ประเทศของเราอย่างยิ่ง ก็คือการพัฒนาปรับปรุงนำสิ่งที่มีอยู่โดยธรรมชาติมาใช้ โดยสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพพื้นที่และพื้นฐานของเกษตรกร ให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่สูญเปล่า การพัฒนาการเกษตร รวมทั้งการเสริมสร้างความเจริญมั่นคงของชาติ ก็จะต้องบังเกิดผลเป็นจริงขึ้นตามที่ใฝ่ฝันกัน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การทำงานสมตามความปรารถนา และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมพิธีในวันนี้มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ณ โอกาสนี้ และที่ได้ทราบรายงานวาท กิจการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ากว้างขวางไปอีกทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ และกับบรรดาบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จครั้งสำคัญ

ท่านทั้งหลายแต่ละคนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ก็เพื่อให้มีวิชาความรู้สำหรับเป็นเครื่องมือประกอบการทำงาน สร้างความเจริญมั่นคงและเกียรติยศชื่อเสียงแก่ตนเองในเวลาต่อไป การทำการงานสร้างชื่อเสียงความเจริญมั่นคงนี้ นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถในวิชาการแล้ว ยังต้องมีรากฐานที่ตีตรองรับ และต้องมีกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมกันด้วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลแน่นอน ผู้ประสงค์ความเจริญก้าวหน้าควรอย่างยิ่ง ที่จะศึกษาเรื่องรากฐานและวิธีการนั้นให้เข้าใจแต่ต้น

จะกล่าวถึงรากฐานก่อน รากฐานที่นับว่าสำคัญ คือรากฐานทางจิตใจ อันได้แก่ความหนักแน่นมั่นคงในสุจริตธรรมอย่างหนึ่ง ในความมุ่งมั่นที่จะประกอบกิจการงานให้ตีจนสำเร็จอีกอย่างหนึ่ง เหตุใดจึงต้องมีความสุจริตและความมุ่งมั่น ก็เพราะความสุจริตนั้นย่อมกีดกันบุคคลออกจากความชั่วและความเสื่อมเสียทั้งหมดได้ จึงช่วยให้บุคคลมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถแต่ในทางที่ถูกที่เจริญแต่เพียงทางเดียว ส่วนความมุ่งมั่นในการทำงานนั้น ถ้าขาดไป ก็ทำให้ย่อท้อเหนื่อยหน่าย หรือไม่ก็มักง่ายหยาบคาย ไม่ว่าจะทำสิ่งใด ก็มักไม่สำเร็จเด็ดขาด หรือบกพร่องเสียหาย ที่สุดก็จะมีโอกาสสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าอันใดให้แก่ตัวเองหรือแก่ใคร ๆ ได้ ในโอกาสที่บัณฑิตจะออกไปเริ่มต้นชีวิตการทำงาน จึงขอให้วางรากฐานการที่จะใช้วิชาการประกอบกิจการงานให้มันเหมาะสมครบถ้วน เพื่อจักได้มีความเจริญก้าวหน้าสมดังที่ตั้งใจปรารถนาโดยแท้จริง

ขออวยพรให้ทุกคนมีความสุขสมบูรณ์เข้มแข็งพร้อมในกาย ใจ และปัญญา ทั้งให้ประสบความสำเร็จ ความสุข และความสวัสดิ์ถึงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่มีโอกาสมาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ อีกวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

เมื่อวันวานข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ว่า การที่บัณฑิตจะสร้างความเจริญมั่นคงและเกียรติยศชื่อเสียง ให้แก่ตนเองนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการแล้ว ยังต้องอาศัยจิตใจสุจริต มุ่งมั่นในความสำเร็จ เป็นรากฐานรองรับ พร้อมกับต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงานประกอบด้วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลได้แน่นอน

วันนี้ จะพูดถึงวิธีปฏิบัติงานโดยแยบคายต่อไป ข้อแรก จะต้องสร้างศรัทธาให้มีขึ้นก่อน เพราะศรัทธาหรือความเชื่อมั่นในประโยชน์ของงานนั้น เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติ คือทำให้มีการปฏิบัติด้วยใจในทันที แม้ก่อนที่จะลงมือกระทำ ดังนั้น ไม่ว่าจะทำการใด ๆ จึงต้องสร้างศรัทธาขึ้นก่อน และการสร้างศรัทธานั้น จำเป็นต้องทำให้ถูกต้องด้วย ศรัทธาที่พึงประสงค์จะต้องไม่เกิดจากความเชื่อง่าย ใจอ่อน ปราศจากเหตุผล หากจะต้องเกิดขึ้นจากความเพ่งพินิจ พิจารณา ใคร่ครวญแล้วด้วยความคิดจิตใจที่หนักแน่นสมบูรณ์ด้วยเหตุผล จนเห็นถ่องแท้ถึงคุณค่าและประโยชน์อันแท้จริงในผลของการปฏิบัติที่จะบังเกิดตามมา ศรัทธาลักษณะนี้ เมื่อบังเกิดขึ้นแล้ว ย่อมโน้มมนำฉันทะ ความพอใจ ความกระตือรือร้น ความพากเพียรชวนชวนย ตลอดจนความฉลาดริเริ่ม ให้เกิดขึ้นเกื้อกูลกันอย่างพร้อมเพรียง แล้วสนับสนุนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานดำเนินก้าวหน้าไปโดยราบรื่น จนสัมฤทธิ์ผล บัณฑิตทุกคนจึงควรพิจารณาศึกษาเรื่องกำลังศรัทธานี้ให้กระจ่าง ให้ได้ประโยชน์ขึ้นมาจริง ๆ

ขออวยพรให้ประสบความสุขและความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานสมตามทีปรารถนาปรารถนาจงทั่วกันทุกคน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันศุกร์ ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมนี้ว่า การทำงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงให้แก่ตนนั้น นอกจากจะต้องอาศัยวิชาความรู้แล้ว บัณฑิตจะต้องมีจิตใจที่สุจริตและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จเป็นพื้นฐาน ทั้งต้องมีกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องประกอบอุดหนุนด้วย และได้พูดว่าการสร้างศรัทธาความเชื่อมั่นอย่างถูกต้องในการทำงานที่ตนทำนั้น เป็นวิธีการที่แยบคายประการแรกที่จะส่งเสริมกำลังใจให้มุ่งมั่นในการทำงานอย่างดียิ่ง วันนี้ จะพูดถึงกุศโลบายประการที่สองต่อไป

คนบางคน แม้มีศรัทธาอุตสาหะในการทำงานอยู่มากก็ตาม แต่ก็ประมาณความรู้ความคิดของตนเองว่ามีน้อย ไม่เพียงพอที่จะทำการงานที่สำคัญ ๆ ให้ก้าวหน้าไปไกล ๆ ได้ เรียกว่าประมาทปัญญาตนเอง ซึ่งไม่มีคุณอันใดเลย มีแต่โทษ เพราะกีดกันความเจริญและทำให้เสียประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะพึงได้ไปอย่างน่าเสียดาย แต่บางคนก็เป็นตรงกันข้าม คือมีความหยิ่งผยองในความรู้ความสามารถของตน จนเห็นว่าฉลาดเกินกว่าผู้อื่นไปหมด แล้วไม่ยอมฟังความคิดเห็นของผู้ใด เรียกว่าประมาทปัญญาผู้อื่น อย่างนี้ก็ให้โทษเหมือนกัน คือทำให้ความรู้ความคิดคับแคบอยู่เฉพาะตัว ไม่กว้างขวางออกไปได้ซ้ำร้ายยังจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากคนอื่น ๆ แม้ผู้ที่ใกล้ชิดกันร่วมงานกันด้วย จะทำการงานอันใดก็ไม่ราบรื่นและไม่เจริญก้าวหน้า ทางที่ถูก ควรต้องเข้าใจว่าทุกคนมีปัญหาอยู่ในตัวแล้ว ซึ่งอาจฝึกฝนให้เจริญองอกงามแข็งแกร่งกล้าขึ้นได้ ถ้าพยายามขวนขวายที่จะรู้จะเห็นให้มาก และนำมาขบคิดพิจารณาให้เห็นเหตุเห็นผลอยู่เนือง ๆ แล้ว ปัญญา ก็จะเพิ่มพูนขึ้น ช่วยให้ฉลาดสามารถทำการงานใด ๆ ก็สำเร็จและเจริญก้าวหน้าได้ดังประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสุข ความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าสมดังปณิธานปรารถนาที่ตั้งไว้โดยธรรมจงทุกประการ.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ เป็นวาระที่สี่ ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงในชีวิตว่า นอกจากจะต้องมีวิชาความรู้ที่ดีแล้ว บัณฑิตจะต้องมีจิตใจอันสุจริตและมุ่งมั่นเป็นพื้นฐานรองรับ และยิ่งไปกว่านั้น ยังจะต้องอาศัยกุศโลบาย หรือวิธีปฏิบัติงานปฏิบัติตนที่แยบคายประกอบอีกด้วย จึงจะบรรลุถึงความเจริญมั่นคงได้สมบูรณ์ดังประสงค์ วันนี้จึงจะพูดถึงอุบายอันแยบคายของการทำงานอีกประการหนึ่ง คือ การตามรักษาความจริงใจ

ความจริงใจต่อผู้อื่นเป็นของสำคัญมาก สำหรับผู้ที่ต้องการความสำเร็จและความเจริญ เพราะสามารถกำจัดปัญหาได้มากมาย โดยเฉพาะปัญหาอันเกิดจากความกินแหนงแคลงใจ เอารัดเอาเปรียบกัน และคนที่จริงใจต่อผู้อื่นนั้น ย่อมได้รับความนิยมเชื่อถือไว้วางใจ ร่วมมือสนับสนุนจากสาธุชนอยู่เสมอ จะทำการสิ่งใดก็สำเร็จและราบรื่น ท่านจึงสอนให้รักษาความจริงใจในกันและกันไว้ทุกเมื่อ นอกจากความจริงใจต่อผู้อื่นแล้ว ยังมีความจริงใจต่อตนเองอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องรักษาให้มั่นคง และให้ยิ่งขึ้นไป คือเมื่อได้ตั้งใจในความประพฤติปฏิบัติอันใด ตามที่ได้ไตร่ตรองเห็นว่าชอบว่าเป็นประโยชน์แท้แล้ว ก็ให้ติดตามรักษาความตั้งใจที่จะกระทำดั่งนั้นให้ตลอด ทั้งที่เป็นมาแล้ว ที่กำลังเป็นอยู่ และที่จะเป็นต่อไป ผู้ที่รักษาความจริงใจต่อตนเองได้มั่นคง จะไม่เป็นคนสลับปลับ หากเป็นคนเที่ยงตรง หนักแน่น ทำอะไรตามกฎเกณฑ์ ตามระเบียบ และตามความถูกต้อง เป็นธรรม สามารถสร้างสมความดีความเจริญให้เพิ่มทวีขึ้นได้ ไม่มีวันถอยหลัง บัณฑิตจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงความจริงใจให้ทราบชัด และตั้งใจพยายามรักษาไว้เพื่อโชคชัยในชีวิตของท่าน

ขออวยพรให้ทุกคนมีความเข้มแข็ง ที่จะติดตามรักษาความจริงใจของตน ๆ ไว้ทุกเมื่อ เพื่อจักได้เป็นผู้สามารถในการปฏิบัติงาน และสามารถนำพาชีวิตให้ประสบกับความสุขสวัสดิ์ ความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าทุกประการได้ สมตามที่มุ่งหมายไว้.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงอีกวาระหนึ่ง ในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อวันก่อน ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับที่ประชุมบัณฑิตว่า การสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงในชีวิตนั้น นอกจากมีวิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีพื้นฐานจิตใจอันสุจริตและมุ่งมั่นเป็นเครื่องรองรับวิชา และต้องมีกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงานปฏิบัติตัวด้วย จึงจะประสบความสำเร็จและความเจริญได้ตามประสงค์ วันนี้ จะพูดถึงกุศโลบายอีกข้อหนึ่ง คือการเพียรพยายามกำจัดความคิดจิตใจที่ต่ำทรามเสียจากตน

จิตใจที่ต่ำทรามนั้นเป็นจิตใจที่อ่อนแอ ไม่กล้าและไม่อดทนที่จะเพียรพยายามสร้างสมความดีงาม ความเจริญ ความสำเร็จ ในทางที่ถูกต้องเป็นธรรม มีแต่คิดจะให้ได้มาโดยสะดวกง่ายดาย โดยไม่คำนึงถึงผิดชอบชั่วดี จิตใจดังนี้ ถ้าปล่อยให้เกิดมีขึ้นจนเคยชิน อย่างน้อยที่สุด ก็ทำให้เป็นคนมักง่าย ทำงานบกพร่องเสียหายอย่างมาก ก็ทำให้เป็นคนด้านหน้าไร้ความอาย หยาบคาย ละโมบ ทำอะไรที่ไหน ก็เกิดอันตรายที่นั่น ท่านจึงสอนให้สังวรระวังใจของตนให้ดี อย่าให้ความชั่วเกิดขึ้น และหากเกิดขึ้นแล้ว ก็ให้กำจัดเสียทันที นอกจากนี้ ก็ต้องฝึกหัดบำรุงใจให้เข้มแข็งและประณีตขึ้น เพื่อรับเอาความดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้ก้าวถึงความสุขและความเจริญมั่นคง การฝึกใจให้เข้มแข็งนี้ ถึงหากจะรู้สึกว่าเป็นการเหนื่อยยาก แต่ถ้าได้ตั้งใจฝึกฝนโดยสม่ำเสมอให้เพิ่มพูนขึ้นโดยลำดับ ไม่ช้านานก็จะเกิดกำลังแข็งแรงเกิดความชำนาญคล่องแคล่ว จนสามารถทำความดีได้ง่ายขึ้น ไม่เหนื่อยยากเลย

ขออวยพรให้บรรดาบัณฑิตมีความคิดจิตใจที่เข้มแข็ง สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยปัญญาความฉลาดรู้คิด โดยถูกต้อง เพื่อให้สามารถเอาชนะความมักง่ายใฝ่ต่ำ สามารถปฏิบัติงานปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้อง จักได้รับความสุข ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรือง ตามที่ตั้งใจปรารถนา.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ อีกคำรบหนึ่ง ขอแสดงความยินดีกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน

ห้าคราวที่แล้ว ข้าพเจ้าได้พูดถึงการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญมั่นคงในชีวิตว่า นอกจากจะต้องอาศัยวิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีพื้นฐานจิตใจอันสุจริตและมุ่งมั่น เป็นเครื่องรองรับวิชาความรู้นั้น และต้องมีกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงานปฏิบัติตัวด้วย จึงจะประสบความสำเร็จและความเจริญได้ตามประสงค์ วันนี้ จะพูดถึงกุศโลบายสำคัญอีกข้อหนึ่ง คือการรู้จักสงบใจ

คนโดยมาก แม้ผู้ที่เคยฝึกฝนมาให้เป็นคนหนักแน่นแล้วก็ตาม บางครั้งเมื่อต้องประสบเหตุ ประสบปัญหากระทบกระเทือนอย่างหนักเข้า ก็อาจบังเกิดความหวั่นไหว หรือสับสนฟุ้งซ่านได้ และเมื่อเกิดหวั่นไหว ฟุ้งซ่าน ความคิดสติปัญญาที่จะสั่งตัว หรือดับวูบลง ความหลงและอคติก็เข้ามาแทนที่ ทำให้จนปัญญา คิดไม่ออก ทำไม่ถูก และที่สุดก็อาจผิดพลาดเสียหายได้ต่าง ๆ ท่านจึงสอนให้ทุกคนรู้จักสงบใจ คือบังคับใจ ให้หยุดคิดเรื่องที่กำลังคิด และกำลังทำให้ฟุ้งซ่านหรือสับสนอยู่นั้น เสียชั่วขณะ เมื่อหยุดคิดสับสนได้ ก็จะอำนวยโอกาสอันประเสริฐ ให้สติความระลึกรู้ และปัญญาความเฉลียวฉลาด กลับคืนมาใหม่ ช่วยทำให้แจ่มใสหนักแน่น เข้มแข็งเข้า ความคิดเห็นก็เข้ารูปเข้ารอย คือมีความเที่ยงตรง เป็นกลาง สุขุม ปราศจากอคติ สามารถพิจารณาเห็นเหตุเห็นผลได้กระจ่างแจ่มชัด หาทางปฏิบัติได้ถูกต้องพอเหมาะพอดี ถึงขั้นนี้ ปัญหาทั้งปวงก็จะคลี่คลาย เรื่องที่จะเสียหายก็จะแก้ได้ตัก กลับกลายเป็นดีโดยตลอด บัณฑิตจึงสมควรอย่างยิ่ง ที่จะสำเหนียกตระหนักในความรู้จักสงบใจยิ่งคิดเสมอ ในกาลทุกเมื่อ

ขออวยพรให้ทุกคนมีจิตใจสงบหนักแน่น เพื่อสามารถสร้างสรรคความสำเร็จ ความมั่นคง ความสุขสวัสดิ์ และความเจริญก้าวหน้าให้เกิดแก่ตนแก่ประเทศชาติได้ สมตามที่มีปณิธานปรารภณา.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ อีกคำรบหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ได้มากล่าวกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้แล้วรวม ๖ คราว ถึงการทำการงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียง และความเจริญก้าวหน้า เป็นใจความว่า นอกจากจะต้องใช้วิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีจิตใจที่มั่นคง ในความสุจริตและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จ เป็นรากฐานรองรับ กับต้องอาศัยกุศโลบาย หรือวิธีการอันแนบคาย ในการประพฤติปฏิบัติ เข้าประกอบอีกหลายประการ ประการแรก ได้แก่การสร้างศรัทธาความเชื่อถือในงาน ที่กระทำซึ่งเป็นพลังกำลังส่งเสริมให้เกิดความพอใจและความเพียรพยายามอย่างสำคัญ ในอันที่จะทำการงาน ให้บรรลุผลเลิศ ประการที่สอง ได้แก่การไม่ประมาทปัญญาความรู้ความฉลาดสามารถ ทั้งของตนเองทั้งของ ผู้อื่น ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ทำงานได้ก้าวหน้ากว้างไกล ประการที่สาม ได้แก่การตามรักษาความจริงใจ ทั้งต่อ ผู้อื่นทั้งต่อตัวเอง ซึ่งเป็นเครื่องทำให้ไว้วางใจร่วมมือกัน และทำให้งานสำเร็จได้โดยราบรื่น ประการที่สี่ ได้แก่ การกำจัดจิตใจที่ต่ำทราม รวมทั้งสร้างเสริมความคิดจิตใจที่สะอาดเข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยให้ฝ่าฝืนในการที่จะปฏิบัติดี ให้เกิดความก้าวหน้า ประการที่ห้า ได้แก่การรู้จักสงบใจ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ยังคิดได้ในเมื่อมีเหตุทำให้เกิดความหวั่นไหวฟุ้งซ่าน และสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาได้โดยถูกต้อง

วันนี้ใครจะสรุปว่า คุณสมบัติหรือคุณธรรมที่กล่าวแล้ว ทั้งที่เป็นส่วนรากฐาน ทั้งที่เป็นส่วนวิธีการ ต่างเป็นเหตุเป็นผลอาศัยกัน และเกื้อกูลส่งเสริมกันอยู่ทั้งหมด จะอาศัยเพียงหนึ่งข้อใด หรือเพียงบางส่วน บางข้อมิได้ เพราะจะไม่ช่วยให้เกิดผล หรือได้ผลน้อย ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพยายามอบรมสร้างเสริม ให้บริบูรณ์ขึ้นแต่ละข้อ และทุกข้อ เมื่อคุณสมบัติดังกล่าวประชุมพร้อมกันขึ้นแล้ว จึงจะบังเกิดผลเลิศให้เกิดขึ้น สมบูรณ์บริบูรณ์ เป็นประโยชน์ช่วยตัวช่วยผู้อื่นได้อย่างแท้จริง

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการงานและขอให้ทุกท่าน ที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
วันจันทร์ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์อีกวาระหนึ่งในโอกาสนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่า กิจการต่าง ๆ ของสถาบันดำเนินก้าวหน้ามาเป็นอย่างดี เป็นประโยชน์แก่การบริหารและพัฒนาบ้านเมืองอย่างกว้างขวาง

ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ทั้งมีโอกาสอันงดงามที่จะได้ปฏิบัติบริหารงานโดยเต็มภาคภูมิ เพื่อความเจริญมั่นคงและความผาสุกของประเทศชาติ

การพัฒนา ได้เป็นภารกิจและเป็นนโยบายสำคัญของการปกครองบริหารประเทศ มาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านเมือง จึงเปลี่ยนแปลงผิดตาไปกว่าก่อนอย่างมากและรวดเร็ว แต่กระนั้นก็เป็นที่ยอมรับกันว่า เรายังต้องพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปอีก เพื่อให้ทันกับปัญหาความบีบคั้นซึ่งทวีขึ้น เนื่องมาแต่ได้รับความกระทบกระเทือนจากภายนอก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง นักพัฒนาและบริหารจึงต้องมีและต้องใช้ ความสามารถอย่างสูงเป็นพิเศษ

ความมั่นคงเด็ดเดี่ยว ที่จะยึดมั่นในผลสำเร็จของงาน และในความถูกต้องเป็นธรรม เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับนักพัฒนาบริหาร เพราะความมีจิตใจมั่นคงในผลสำเร็จของงาน จะทำให้มุ่งมั่นที่จะกระทำต่อเนื่องไปโดยไม่ลดละ จนบรรลุผลเลิศ ส่วนความมั่นคงในคุณธรรมนั้น จะสร้างเสริมคุณสมบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นได้มากมาย เช่นว่า จะทำให้คนสุจริต ไม่ทำ ไม่พูด ไม่คิดในสิ่งที่เป็นความชั่ว ความต่ำทรามทุกอย่างทำให้มีความจริงใจในกันและกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับกำจัดความกินแหนงแคลงใจ บาดหมางแตกแยกกัน และช่วยสร้างเสริมความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวให้เกิดขึ้น ทำให้มีความหนักแน่นใจความคิดจิตใจ สามารถพิจารณาเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ให้เห็นเหตุเห็นผลโดยแจ่มแจ้ง และหาทางปฏิบัติที่ถูกต้องเที่ยงตรงได้เหล่านี้ ถือว่าเป็นอุปกรณ์เครื่องประกอบและเกื้อหนุนวิชาการให้แน่นหนักสมบูรณ์ ช่วยให้นักพัฒนาบริหารสามารถใช้หลักวิชาได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรง มั่นใจ บริสุทธิ์ใจ และได้ผลแน่นอนเต็มเปี่ยมตามเป้าหมาย

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญมั่นคงในหน้าที่การงาน จงทั่วกันทุกคน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันจันทร์ ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยได้พยายามปรับปรุงงานทุก ๆ ด้าน ให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติ และความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

ความรู้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาดสามารถ และความเจริญก้าวหน้า มนุษย์จึงใฝ่ศึกษากันอย่างไม่รู้จักสิ้น แต่เมื่อพิเคราะห์ดูแล้ว การเรียนความรู้ แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูกถ่วง ไม่รู้จริงแท้ การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือรู้แล้ว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ การศึกษาเพื่อความฉลาดรู้ มีข้อปฏิบัติที่น่าจะยึดเป็นหลักอย่างน้อยสองประการ ประการแรก เมื่อจะศึกษาลึกลงไปเรื่องใดให้รู้จริง ควรจะศึกษาให้ตลอด ครบถ้วนทุกแง่มุม ไม่ใช่เรียนรู้แต่เพียงบางส่วนบางตอน หรือเพ่งเล็งเฉพาะแต่เพียงบางแง่บางมุม อีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องปฏิบัติประกอบพร้อมกันไปด้วยเสมอ คือต้องพิจารณาศึกษาเรื่องนั้น ๆ ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติ และเที่ยงตรงเป็นกลาง ไม่ยอมให้รู้เห็นและเข้าใจตามอำนาจความเห็นวนาของอคติ ไม่ว่าจะป็นอคติฝ่ายชอบหรือฝ่ายชัง มิฉะนั้น ความรู้ที่เกิดขึ้นจะไม่เป็นความรู้แท้ หากแต่เป็นความรู้ที่ถูกอำพรางไว้ หรือที่คลาดเคลื่อนวิปริตไปต่าง ๆ จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์จริง ๆ โดยปราศจากโทษไม่ได้ บัณฑิตทั้งหลายได้ชื่อว่าเป็น ผู้มีปัญญา เป็นนักศึกษาค้นคว้า ขอให้มึหลักในการเรียนรู้อย่างน้อยก็ตามที่ได้กล่าวคือ จะศึกษาลึกลงไป ก็พิจารณาศึกษาให้หมดจดทุกแง่มุม ด้วยจิตใจที่เที่ยงตรงเป็นกลาง จึงจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าสมบูรณ์บริบูรณ์ดังที่พึงประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันอังคาร ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

เมื่อวันวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า ความรู้เป็นปัจจัยสร้างเสริมความฉลาดและความเจริญ มนุษย์จึงใฝ่ศึกษากันอย่างไม่รู้จักสิ้น แต่การศึกษาให้เกิดความฉลาดและความเจริญได้จริงนั้น จะต้องอาศัยหลักอย่างน้อยสองประการคือ ไม่ว่าจะศึกษาเรื่องใด ต้องศึกษาให้ตลอดทุกแง่ทุกมุม พร้อมทั้งพิจารณาศึกษาเรื่องนั้นด้วยความคิดจิตใจที่เที่ยงตรงเป็นกลางด้วย จึงจะได้ความรู้ที่ถูกต้องแท้จริง นำไปใช้ประโยชน์ได้ มิฉะนั้น จะถูกอคติเหินยวนำให้ความรู้คลาดเคลื่อนวิปริตไป ไม่เป็นประโยชน์และไม่ปลอดภัย โทษผิดเสียหาย วันนี้จะพูดถึงลักษณะของการเรียนรู้ต่อไป

การเรียนรู้ลักษณะแรก คือการเรียนรู้หรือรับรู้ตามความรู้ของผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นการฟัง การอ่าน การสังเกต ดู จำ อย่างไรก็ตามได้ทั้งสิ้น การเรียนรู้แบบนี้จัดเป็นการเรียนรู้ขั้นต้น เพราะยังต้องรู้ตามเขา โดยยังมีได้พิจารณา พิสูจน์สอบสวน อาจถูก ผิด ดี ชั่ว มีประโยชน์ ไม่มีประโยชน์ อย่างไรก็ตามได้ แต่ถึงอย่างไรบุคคลก็จำเป็นต้องเรียนรู้โดยลักษณะนี้ด้วย เพราะเรื่องราว ความรู้ วิทยาการ ที่ควรจะต้องเรียนรู้ในชีวิตนี้มีอยู่มากมาย เกินกว่าที่จะศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งทุกอย่างได้ จึงต้องศึกษาให้กว้างขวางไว้เป็นพื้นฐานก่อน ต่อเมื่อต้องการทราบเรื่องใดจริง ๆ จึงนำมาศึกษาพิจารณาและวินิจฉัยให้เห็นเหตุเห็นผลอีกชั้นหนึ่ง การเรียนรู้ด้วยการพิจารณา วินิจฉัยแล้วนี้ จัดเป็นการเรียนรู้ลักษณะที่สอง ซึ่งสูงขึ้นกว่าระดับที่รู้ตามผู้อื่น ถึงระดับนี้ ความรู้ที่เกิดขึ้น จะกลายเป็นความรู้ความเข้าใจของตัวเอง ซึ่งมั่นใจได้ และใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น บัณฑิตพึงศึกษาวิทยาการให้เหมาะแก่ความจำเป็นและความประสงค์ตามที่กล่าว เพื่อจักได้สามารถก้าวถึงความเจริญในชีวิตได้ไม่ผิดพลาด

ขออวยพรให้มีความสุขความสำเร็จ มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานทุกอย่าง และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ณ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้โดยทั่วกัน

ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้แล้วสองครั้ง เป็นใจความว่า การศึกษาหาความรู้ ที่จะช่วยให้บุคคลฉลาด และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงโดยปราศจากโทษนั้น มีหลักสำคัญอยู่ ที่จะต้องศึกษาให้ถ้วนทั่วทุกแง่ทุกมุม และต้องพิจารณาให้เห็นแน่ชัดด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่น เทียบตรงเป็นกลาง ปราศจากอคติ และได้พูดถึงลักษณะการเรียนรู้ของบุคคลไว้สองลักษณะ หรือสองขั้น คือเรียนรู้ตามความรู้ของผู้อื่นด้วยการฟังหรือการสังเกต ดู จำ อย่างหนึ่ง กับเมื่อรู้ตามผู้อื่นแล้ว นำมาคิดพิจารณาด้วยเหตุผลและความคิดเห็นของตนเอง จนเข้าใจจริง อีกอย่างหนึ่ง วันนี้จะพูดถึงการเรียนรู้หรือการศึกษาด้วยการปฏิบัติฝึกฝนต่อไป

การเรียนรู้ลักษณะนี้ได้แก่การนำเอาสิ่งที่รับรู้มาแล้ว หรือที่ทำความเข้าใจแล้วนั้น มาฝึกหัดปฏิบัติ ด้วยกายด้วยใจให้ประจักษ์ผลขึ้น เกิดเป็นความรู้อันชัดแจ้งแน่นอนตรงตราอยู่ในใจ พร้อมกับความสามารถจัดเจนที่จะนำไปให้ทำการอย่างมีประสิทธิภาพได้ทุกเมื่อ การเรียนรู้โดยลักษณะนี้ จัดเป็นขั้นสูงสุดที่จะพึงศึกษาฝึกฝนได้ ทั้งเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุคคลมีวิพยานฐานะและความสามารถอย่างแท้จริง ประเสริฐยิ่งกว่าวุฒิบัตรใด ๆ ทั้งหมด บัณฑิตแต่ละคนจะต้องออกไปทำการงานให้แก่ส่วนรวมและชาติบ้านเมืองอีกมาก ควรอย่างยิ่งที่จะพยายามสร้างเสริมความรู้ความชำนาญด้วยการฝึกหัดปฏิบัตินี้ ให้สมบูรณ์บริบูรณ์ทุก ๆ ด้าน จักได้สามารถร่วมมือกันนำพาประเทศของเรา ให้ก้าวไปถึงความวัฒนาผาสุกได้สมตามที่ปรารถนาปรารถนา

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิตการงาน มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในภาระหน้าที่ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมกัน ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ สวนอัมพร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกวาระหนึ่ง เป็นคำรบที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติ และความสำเร็จในการศึกษา

เมื่อคราวก่อนได้พูดแก่ที่ประชุมนี้ถึงการศึกษาให้เกิดความรู้ความฉลาด ที่สามารถนำไปใช้สร้างสรรค์ประโยชน์ได้แท้จริงโดยปราศจากโทษ ว่า จะต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ คือต้องพิจารณาเรื่อง queการศึกษาให้ถูกถ้วน ทุกแง่ทุกมุม ด้วยความคิดจิตใจที่มันเป็นปรกติ เทียงตรงเป็นกลาง และลักษณะของการศึกษาหรือการเรียนรู้นั้น มีอยู่สามลักษณะ ได้แก่เรียนรู้ตามความรู้ความคิดของผู้อื่นอย่างหนึ่ง เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเอง ให้เห็นเหตุผลอย่างหนึ่ง กับเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผล และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ อีกอย่างหนึ่ง

การเรียนรู้ทั้งสามลักษณะนี้ จำเป็นจะต้องกระทำไปด้วยกัน ให้สอดคล้องและอุดหนุนส่งเสริมกัน จึงจะช่วยให้เกิดความรู้จริง พร้อมทั้งความสามารถ ที่จะนำมาใช้ทำการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้ กล่าวคือ การเรียนความรู้ทุกอย่างนั้น จะต้องเรียนตามความรู้ของผู้อื่นก่อนเป็นเบื้องต้น เมื่อรู้แล้ว จึงนำมาพิจารณา ด้วยเหตุผลให้เห็นแจ่มชัดละเอียดลงไปอีกชั้นหนึ่ง ให้ถึงเนื้อหาสาระ อันจะอ้างอิงอาศัยเป็นหลักฐานได้ มิให้เป็นการรู้อย่างเลื่อนลอย แต่เมื่อถึงขั้นที่สองนี้แล้ว ก็ยังถือว่าจะนำมาใช้การให้ได้ผลแน่นอนจริง ๆ ไม่ได้ ยังจำเป็นต้องนำความรู้นั้นมาปฏิบัติฝึกฝนอีก ให้เกิดผลประจักษ์แจ้ง และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญขึ้น พร้อมกันไปด้วย จึงจะนำไปใช้ปฏิบัติงานให้สำเร็จผลได้ไม่ขัดข้อง ขอให้บัณฑิตพิจารณาเหตุให้ดีในเรื่องการเรียนรู้อย่างนี้ แล้วเพียรพยายามเรียนรู้ให้ได้ครบถ้วนทั้งสามลักษณะพร้อมกัน เมื่อกระทำได้ครบจริง ๆ แล้ว ก็จะช่วยให้แต่ละคนสามารถประสบความสำเร็จในการงานทั้งปวงได้ สมตามที่ตั้งมุ่งประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในภาระหน้าที่ และขอให้บรรดาท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันนี้ และได้ทราบ
รายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมา ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเกียรติอย่างสูง และกับบรรดาผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับ
ปริญญาสาขาและระดับต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน

การที่ได้อุตสาหะศึกษาค้นคว้าวิชาการจนถึงขั้นสูงอย่างนี้ เท่ากับแต่ละคนได้สร้างสมกำลังอันแรงกล้า
ขึ้นไว้ในตัว คือกำลังแห่งความรู้ กำลังแห่งความรู้นี้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมให้ปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ดีขึ้น
มากขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้สามารถสร้างสรรค์ผลประโยชน์สำหรับตัวได้มากมาย ทั้งในทาง
ที่ถูกและทางที่ผิด ถ้าใช้กำลังไปในทางที่ถูกต้อง ก็ได้รับผลดี ที่เป็นประโยชน์แท้จริงอันพึงประสงค์ ถ้าใช้ไปใน
ทางที่ไม่ถูกต้อง ก็ได้รับผลร้าย เป็นความเสียหายทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น ผู้มีกำลังความรู้ความสามารถสูง
จึงต้องวินิจฉัยให้ออกว่าควรจะใช้กำลังของตนไปในทางใด และสิ่งที่เรียกว่าประโยชน์ มิใช่ประโยชน์นั้น เป็น
อย่างไร จักได้สามารถควบคุมการใช้กำลังของตนให้เหมาะสมเที่ยงตรงได้ การวินิจฉัยและควบคุมการใช้กำลัง
โดยถูกต้องดังนี้ เป็นหน้าที่อย่างสำคัญยิ่งของผู้มีกำลังความรู้ทุก ๆ คน ยิ่งรู้สูงรู้มากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งต้อง
มีความรับผิดชอบมากและสูงขึ้นเท่านั้น จึงจะสร้างสรรค์ความเจริญ ความดีงาม และความมั่นคงผาสุกได้สำเร็จ
ดังที่มoadหมาย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการงาน และ
ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับเกียรติอย่างสูงจากมหาวิทยาลัย และที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา ทุกคน

วันวานนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวกับที่ประชุมบัณฑิต ณ ที่นี้เป็นความว่า การศึกษาค้นคว้าวิชาการชั้นสูงนั้น เท่ากับได้สร้างสมกำลังแรงอย่างสูงไว้ในตัว คือกำลังแห่งความรู้ กำลังแห่งความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สามารถปฏิบัติการได้ดีขึ้น มากขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าใช้ไปในทางที่ถูกต้อง ก็จะได้ผลดี ที่เป็นประโยชน์แท้ ช่วยให้เกิดความเจริญมั่นคงขึ้นได้จริง แต่ถ้าใช้ไปในทางผิด ก็จะทำให้ผลเสียหายร้ายแรงได้เหมือนกัน ผู้มีกำลังจึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง ที่จะต้องควบคุมการใช้กำลังของตัวเองแต่ในทางที่ถูกที่ควร

ความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ อาจกล่าวได้ว่ามีประเด็นสำคัญอยู่ ๓ ข้อ ข้อแรกจะต้องระวังตั้งใจใช้กำลังเพื่อสร้างประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว ให้ได้ทั้งประโยชน์ตน ทั้งประโยชน์ส่วนรวม พร้อมกันนั้นก็จะต้องคอยป้องกันและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา มิให้ความเสียหายเกิดขึ้น และข้อสาม ซึ่งเป็นข้อสำคัญอย่างยิ่งจะต้องพยายามสร้างเสริมกำลังนั้นให้หนักแน่น มั่นคงและทวีขึ้น ซึ่งมีทางทำได้หลายทาง ทางที่เหมาะสมอย่างหนึ่งก็โดยพยายามทำประโยชน์เสียสละเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มากขึ้น การปฏิบัติงานด้วยความเสียสละอย่างนั้น ยิ่งกระทำมากเท่าใด จะช่วยให้เกิดความสามารถและความเชี่ยวชาญขึ้นเท่านั้น ทั้งเมื่อเคยชินกับการประพฤติปฏิบัติความดีแล้ว ก็สามารถป้องกันความชั่วและความเสื่อมเสียทั้งปวงได้อย่างดีที่สุดในที่สุดด้วย จึงขอให้บัณฑิตทั้งปวงนำไปพิจารณาใคร่ครวญดูให้เห็นชัด เพื่อประโยชน์ในกาลภายหน้าของตน ๆ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในกิจการงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันเสาร์ ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง เป็นคำรบสาม ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ ทุกคน

วันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า การศึกษาค้นคว้าวิชาชั้นสูงนั้นเท่ากับการสร้างสมกำลังอันแรงกล้าไว้ในตัว กำลังนั้นคือกำลังแห่งความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติ การได้ดีขึ้น มากขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในทางดี ที่สร้างสรรค์ประโยชน์ ทั้งในทางชั่วที่ก่อโทษเสียหาย ผู้มี กำลังดังกล่าว จึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง ที่จะต้องควบคุมการใช้กำลังปฏิบัติงานของตน ให้เป็นไปแต่ใน ทางที่ดี ที่สร้างสรรค์แต่ฝ่ายเดียว นอกจากนั้น ยังได้แนะนำด้วยว่า ทางที่ดี บุคคลควรพยายามเสียสละ ทำงาน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมให้มาก เพราะการปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์อยู่เสมอเช่นนั้นสามารถสร้างเสริมความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญชำนาญให้มั่นคงและเพิ่มพูนยิ่งขึ้นทุกขณะ

วันนี้ใครจะเสริมว่า การเสียสละทำงานทำดีเพื่อการสร้างสรรค์ ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่นั้นช่วยให้ ผู้ปฏิบัติได้รับผลดีอย่างหนึ่ง คือมีผู้ศรัทธาเชื่อถือ และนิยมยกย่องอย่างกว้างขวาง บุคคลเหล่านั้นเมื่อศรัทธา เชื่อถือในตัวผู้ปฏิบัติดีแล้ว ย่อมจะรับเอาความคิดจิตใจของผู้ปฏิบัติดี ที่นิยมยึดมั่นในความดี เข้าไว้ด้วยแล้ว น้อมนำมาปฏิบัติชอบปฏิบัติดีด้วยตนเอง ดังนี้ ก็จะมีผู้ที่ศรัทธาในความดีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เมื่อคนส่วนใหญ่ มีศรัทธาความเชื่อมั่นในคุณความดีร่วมกันและเสมอกันแล้ว ก็จะเป็นเกิดความสามัคคีปรองดองเป็นปึกแผ่นขึ้น ความสามัคคีเป็นปึกแผ่นนี้คือกำลังอันแข็งแกร่งที่สุดในแผ่นดิน ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะบันดาลให้คนในชาติมีสมานฉันท์ มุ่งมั่นที่จะร่วมกำลังกันสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง ให้สมบูรณ์บริบูรณ์ขึ้นทุกสถาน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการทำงาน และ ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันนี้ และมีความพอใจ ที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา การศึกษาวิทยาการทุกอย่าง ยิ่งศึกษาค้นคว้ามากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งจำเป็นต้องกระทำให้ละเอียดเฉพาะลงไป เท่านั้น และผู้ที่ได้ผ่านการศึกษาระดับนี้มาแล้ว ย่อมจะถือตัวว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา จะไม่ก้าวก่าย กับวิชาที่มีได้อยู่ในขอบข่ายของตน แต่ในการใช้วิชาการปฏิบัติงานนั้น แม้เพียงงานเล็กน้อยอย่างหนึ่งอย่างใด แต่เพียงอย่างเดียว ก็จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาหลาย ๆ สาขา นำมาเป็นเครื่องช่วยปฏิบัติ จึงจะสำเร็จผลที่ดีได้ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการทุกคนจึงไม่ควรจะลืมนึกว่า วิชาการทั้งปวงนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกัน และต่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันอยู่ จะต้องนำมาใช้ประสมประสานกันให้ถูกต้องพอเหมาะพอดีอยู่เสมอ เพราะ อาจพูดได้ว่าวิทยาการใด ๆ ก็ตาม จะใช้ให้เป็นประโยชน์แต่ลำพังอย่างเดียวมิได้ เป็นหน้าที่ของนักวิชาการที่จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดแจ้งแน่นอนว่า นอกจากแต่ละคนจะต้องเชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะของตนแล้ว ยังจำเป็นต้องเปิดตาเปิดใจให้กว้างขวางสว่างไสว เพื่อเรียนรู้ให้ทั่วถึง และเพื่อประสานกับนักวิชาการอื่น ๆ และคนอื่น ๆ ให้ได้โดยสอดคล้องด้วย ประการสำคัญที่สุด ในเมื่อปฏิบัติงานอันใดกับผู้ใดแล้ว จะต้องพยายาม ร่วมกันพิจารณาปรึกษาทำความเข้าใจกันให้ได้ พร้อมกับระมัดระวังปฏิบัติการให้เกื้อกูลส่งเสริมกันโดยตลอด งานที่ทำจึงจะบรรลุผลเลิศ และเกิดประโยชน์ที่สมบูรณ์ตามความมุ่งประสงค์ได้

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบว่
กิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ
และบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ตามที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งโครงการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกเป็นอันมาก เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการนั้น
เป็นสิ่งที่น่านิยมยินดีอย่างยิ่ง นอกจากเป็นส่วนช่วยให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็น “มหาวิทยาลัย” สมบูรณ์เต็มรูป
ยิ่งขึ้นโดยหลักการแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า วิทยาการทั้งปวงต่างสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกัน
และสนับสนุนส่งเสริมกันและกันอยู่ทั้งสิ้น ไม่อาจแยกออกจากกันให้เด็ดขาดได้

บัณฑิตหรือนักวิชาการก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องทำงานด้วยกัน ให้ประสานสอดคล้องและส่งเสริม
สนับสนุนกันอย่างเหมาะสมถูกต้อง เนื่องด้วยในทางปฏิบัตินั้น ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใด จำเป็นต้อง
รวมหลักวิชาหลาย ๆ สาขา นำมาใช้เป็นเครื่องช่วยปฏิบัติโดยครบถ้วนเสมอ จึงจะบังเกิดผลที่สมบูรณ์ขึ้นมาได้ เพราะ
ฉะนั้น จึงใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายทำความเข้าใจให้กระจ่างแจ่มแจ้งเสียตั้งแต่เบื้องต้นว่า นอกจากจะต้องสามารถ
เชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะของตัวเองแล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละคนจะต้องสามารถประสานประโยชน์กับนักวิชาการ
อื่นและบุคคลอื่น ๆ ด้วย สำคัญอย่างยิ่ง ในเมื่อปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดกับผู้อื่น จะต้องพยายามร่วมกันคิด
พิจารณาให้เข้าใจกัน พร้อมทั้งระมัดระวังปฏิบัติการให้สอดคล้องสนับสนุนกันให้ได้โดยตลอด จนกว่างานนั้น
จะบรรลุผลเลิศ และเกิดประโยชน์ที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานและ
ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และที่ได้ทราบว่าการของวิทยาลัยทุก ๆ แห่งดำเนินมาด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วันนี้ บัณฑิตทุกรุ่นต่าง ๆ ได้รับปริญญา เครื่องรับรองคุณวุฒิ กันไปแล้วโดยสมบูรณ์ นอกจากจะมีความหมายสำหรับแต่ละคน ยังนับว่ามีความหมายอย่างยิ่งต่อประเทศชาติด้วย คือทำให้ประเทศของเราได้ตัวบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถสูงหลายสาขา เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง สำหรับเป็นกำลังสร้างความเจริญมั่นคงด้านต่าง ๆ ดังนี้ บัณฑิตแต่ละคนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกิดขึ้นผูกพันทันที ในอันที่จะต้องทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองตามความถนัดของตน ๆ ข้าพเจ้าใคร่จะทำความเข้าใจกับทุกคนว่า ประโยชน์หรือการสร้างสรรคในทางที่ดีนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการลงมือทำ หมายความว่า จะต้องนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่นั้นมาใช้งาน ลงมือใช้เมื่อไร เพียงใด ประโยชน์ก็เกิดเมื่อนั้น เพียงนั้น เมื่อยังไม่ลงมือทำ ประโยชน์ก็ยังไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้น ถึงหากจะมีความรู้ความสามารถมากมายสักเพียงใด ถ้าไม่นำมาลงมือทำ ก็ปราศจากประโยชน์ บ้านเมืองของเราในเวลานี้อยู่ในสภาวะที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงตัวเองอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ทาง เพื่อให้สามารถก้าวไปทันผู้อื่นเขาได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย ทุกคน โดยเฉพาะผู้มีความรู้ จึงต้องขวนขวายทำงานให้เต็มกำลัง บัณฑิตได้รับการศึกษาอบรมมาพร้อมแล้ว ขอให้เตรียมตัวเตรียมใจที่จะใช้ความรู้ความสามารถ โดยเต็มภาคภูมิ จักได้ไม่เสียที่ที่อุตส่าห์ศึกษาเล่าเรียนมาด้วยความยากลำบากเป็นเวลานานปี

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

เมื่อวันวาน ข้าพเจ้าได้พูดในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า บัณฑิตทุก ๆ สาขา ทุก ๆ คนมีหน้าที่สำคัญอยู่ที่จะต้องเป็นกำลังทำประโยชน์สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ การที่จะให้ประโยชน์หรือการสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้นั้น จะต้องลงมือทำอย่างจริงจัง เพราะเมื่อใดยังไม่ได้ลงมือทำ ประโยชน์ก็ยังไม่เกิดขึ้นไม่ได้ทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงต้องขวนขวายทำงานโดยเต็มกำลัง ด้วยความไม่ประมาทและท้อถอย

“การลงมือทำ” ที่จริงมีความหมายกว้างขวาง คือหมายถึงการปฏิบัติด้วยวิธีต่าง ๆ ทุกอย่าง แต่เพราะที่เห็นชัด เรามักปฏิบัติด้วยมือ จึงพูดเป็นสำนวนว่า “ลงมือ” การลงมือหรือการปฏิบัตินั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่มองหรือใจสั่ง คือใจสั่งเมื่อไร อย่างไร ก็ทำเมื่อนั้น อย่างนั้น ฉะนั้น ถ้าใจไม่สั่ง คืออ่อนแอ ลังเล เกียจคร้าน หรือใจไม่สุจริต ไม่เที่ยงตรง ก็จะไม่ลงมือทำ หรือทำให้คั่งค้าง ทำให้ชั่วให้เสียหาย เป็นการเบียดเบียนตน เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นการสร้างสรรค์ หากแต่เป็นการบั่นทอนทำลาย ให้เกิดความเสียหาย และเกิดโทษทุจริต นักปฏิบัติงานจึงต้องรู้จักปฏิบัติฝึกฝนใจของตนเองเป็นสำคัญ และเป็นเบื้องต้นก่อนอื่น คือต้องหัดทำให้หนักแน่น กล้าแข็ง และเป็นระเบียบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่มกง่ายเห็นแก่ความสะดวกสบาย และสำคัญที่สุด จะต้องให้เที่ยงตรงเป็นกลางและสุจริตอยู่เสมอ โดยไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์เครื่องหลอกล่อใด ๆ จึงจะช่วยตนให้เป็นนักปฏิบัติที่ดี ที่สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันศุกร์ ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอีกวาระหนึ่ง เป็นคำรบสาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ทุกคน

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้สำเร็จการศึกษารับปริญญาแล้ว ควรจะถือว่ามิหน้าที่ผูกพันอยู่ ที่จะต้องทำประโยชน์สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ส่วนรวมและประเทศชาติ และการสร้างสรรค์นั้น จะต้องลงมือทำจริง ๆ จึงจะสำเร็จผล หากยังไม่ลงมืออยู่ตราบใด ก็ไม่เกิดผลอยู่ตราบนั้น จะพลอยพาให้วิชาความรู้ที่มีอยู่ไร้คุณค่าไปด้วย อีกประการหนึ่ง การกระทำทุกอย่างต้องอาศัยสมองหรือใจที่ เข้มแข็ง และสุจริตเที่ยงตรงสั่งการ จึงจะได้ผลที่พึงประสงค์ หากไม่ จะทำไม่สำเร็จหรือได้รับแต่ผลที่เสื่อมทราม และเสียหาย ดังนั้น นักปฏิบัติงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกใจให้กล้าแข็ง บริสุทธิ์ เป็นระเบียบ ไว้เป็นพื้นฐาน

นอกจากมีพื้นฐานจิตใจดี มีความสามารถกระทำการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องมี หลักสำคัญสำหรับปฏิบัติส่งเสริมด้วยอีกประการหนึ่ง คือการพยายามปฏิบัติงานให้สอดคล้องเกื้อกูลกันและกัน เพื่อประสานการปฏิบัติของแต่ละคนแต่ละวิชาเข้าด้วยกัน ให้ได้ผลที่เป็นประโยชน์จริง และประโยชน์ส่วนรวม ของบ้านเมืองนั้น ตามหลักการ จะต้องประกอบพร้อมไปด้วยประโยชน์ทุก ๆ ด้าน จะถือเพียงประโยชน์ส่วนใด ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด วิชาหนึ่งวิชาใดเป็นใหญ่มิได้ ด้วยเหตุที่ประโยชน์ส่วนใดส่วนเดียวไม่อาจทำให้เกิดความเจริญ มั่นคงที่แท้จริงขึ้นมาได้ ท่านทั้งหลายกำลังจะออกไปทำงานให้แก่แผ่นดิน สมควรระวางตั้งใจปฏิบัติงานให้ประสาน สอดคล้องกัน ด้วยความฉลาดรอบคอบทุกฝ่ายทุกคน

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน และ ขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
วันพฤหัสบดี ที่ ๓ กันยายน ๒๕๒๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ามหาวิทยาลัยสามารถดำเนินกิจการให้ก้าวหน้ามาด้วยดีตามแผนพัฒนา ทุก ๆ ด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

“บัณฑิต” ตามที่เข้าใจกัน หมายถึงผู้มีความรู้สูงและกว้างขวางเพราะมีการศึกษาหรือได้เรียนรู้มามาก ที่จริง “บัณฑิต” ควรมุ่งถึงคนที่มีความรู้ยิ่งกว่าอื่น และ “ปัญญา” หรือ “ความมีปัญญา” นั้นอธิบายได้มาก แต่ก็มี ความหมายสำคัญรวบยอดอยู่ประการหนึ่ง คือหมายถึงความสามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ถ่องแท้ และตรงจุด ไม่มีความลังเลสงสัยหรือยึดติดอยู่กับสิ่งที่มีเชื้อสาระ เมื่อจะพิจารณาหรือเรียนรู้เรื่องใดสิ่งใด ก็มุ่งเข้าถึงสาระของเรื่องนั้นสิ่งนั้นนั้นได้ทันทีโดยกระฉับกระชวย ด้วยเหตุที่ได้ฝึกหัดกระบวนการคิดพิจารณาไว้ดีแล้ว จนเที่ยงตรงเป็นระเบียบ ดังนี้ ผู้มีปัญญา หรือผู้มีความเข้าใจจะแก้ไขปัญหานั้นได้ก็ลุล่วงเรียบร้อย จะร่วมมือร่วมงานกับผู้ใดก็ราบรื่น จะทำการสิ่งใดก็สำเร็จสมบูรณ์มีประสิทธิภาพ จัดว่าเป็นผู้มีความสามารถแท้ เหมาะแก่ งานสร้างสรรค์ทุก ๆ อย่าง

ท่านทั้งหลายได้สำเร็จการศึกษาระดับสูงถึงเพียงนี้แล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะต้องทำตัวทำงานอย่างผู้มีปัญญา โดยนัยดังกล่าว จักได้สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์อันพึงประสงค์ให้เกิดแก่การงานของตน ๆ โดยสมบูรณ์ และสามารถประสานประโยชน์กันให้เกิดเป็นความเจริญมั่นคงของประเทศชาติได้ยืนยาวต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ แสดงความชื่นชมกับบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา

วิทยาการแต่ละสาขา ที่ท่านทั้งหลายศึกษาสำเร็จมานั้น มีคุณค่าสูงมาก เพราะหากได้นำออกใช้ด้วยความฉลาดไตร่ตรอง ให้ถูกต้องพอเหมาะ กับเหตุผลและจุดประสงค์แล้ว ก็อาจยังประโยชน์ให้เกิดได้มากมายไม่มีประมาณ จึงเป็นการสมควรและจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละคนจะเรียนรู้และฝึกฝน ให้สามารถใช้วิทยาการได้อย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าว ปัจจัยสำคัญ ที่จะเป็นพื้นฐานและส่งเสริมให้เกิดความสามารถดังนั้น ก็คือ ความสุจริตเป็นระเบียบ ซึ่งประกอบด้วยความสุจริตเป็นระเบียบในความประพฤติ หรือในทางกาย อย่างหนึ่ง ความสุจริตเป็นระเบียบในความคิดนึก หรือในทางใจ อีกอย่างหนึ่ง ทั้งสองประการต่างอาศัยและเกื้อกูลกันอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องอบรมบำรุง ให้เจริญมั่นคงขึ้นด้วยกัน เมื่อจัดระเบียบในการกระทำและในความคิดนึกได้เที่ยงตรงแน่นอนแล้ว ปัญหา หรือความรู้ความเข้าใจอันถูกต้องถ่องแท้และตรงจุด ก็จะเกิดขึ้น คือ จะพิจารณาเรื่องราวหรือปัญหาใด ๆ ก็สามารถเข้าถึงสาระของเรื่องนั้นปัญหานั้นได้ทันที โดยกระฉ่างแจ่มชัดปราศจากความลังเลสับสน และยอมทำให้สามารถใช้ความคิดวิทยาการปฏิบัติงานทุกอย่างได้โดยถูกต้องพอเหมาะพอดี ทั้งบรรลุผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ในโอกาสสำคัญที่บัณฑิตจะออกไปประกอบการทำงานตามแนวทางที่ได้ศึกษาสำเร็จมานี้ จึงใคร่ขอให้นำเอาเรื่องความเป็นระเบียบในภายในใจไปพิจารณาให้ได้ผลได้ประโยชน์ต่อไป

ขออวยพรให้ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในการทำงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ จงมีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอีกครั้งหนึ่งในโอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา

ตามที่รายงานให้ทราบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าได้รับความสำเร็จอย่างงดงามมาก ในการดำเนินโครงการค้นคว้าวิจัยทางเทคโนโลยี และการค้นคิดประดิษฐ์และผลิตอุปกรณ์การทำงานอันมีคุณภาพสูงออกสู่ประชาชน ความสำเร็จทั้งนี้เห็นได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างสำคัญ ในการที่จะช่วยให้บ้านเมืองของเรามีเครื่องมือที่ดีที่มีคุณค่าจริง ใช้กันอย่างทั่วถึง นอกเหนือไปกว่าประโยชน์ที่กล่าวนั้น วิธีและแบบแผนการปฏิบัติงานของสถาบันย่อมปรากฏชัดแก่ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติ คือนักศึกษา นำให้นักศึกษาของสถาบันนี้ประจักษ์ว่า การปฏิบัติทุกอย่างจำเป็นต้องคิดค้นจากหลักเทคโนโลยีที่เรียนมา แล้วนำมาพัฒนาดัดแปลงด้วยความคิดริเริ่มและความเฉียบแหลมว่องไว ให้สำเร็จเป็นผลเป็นประโยชน์ที่ต้องการ เมื่อแต่ละคนได้น้อมนำเอาแนวทางนี้ไปปฏิบัติด้วยตนเองในงานของตนๆ จนบรรลุเป้าหมายแล้ว ก็จะพลอยให้ส่วนรวม คือบ้านเมือง ได้รับประโยชน์ด้วย บัณฑิตทั้งหลายได้เรียนรู้แบบแผนการทำงานอันถูกต้อง และมีประสิทธิภาพอย่างสูงมาแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะได้พยายามขวนขวายทำงานที่จะมีมา ให้เต็มกำลังความรู้ความสามารถด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความริเริ่ม และด้วยความคิดค้นอย่างชาญฉลาด ให้สมกับความรู้ที่มีคุณลักษณะดีพร้อมอยู่ในตัว ชาตินไทยของเราจักได้จำเริญก้าวหน้าไปในโลกได้อย่างปลอดภัยและมั่นคง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาพร้อมประชุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร
ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกครั้งหนึ่งในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุก ๆ คนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

บัณฑิตย่อมทราบดีด้วยกันว่า การทำงานทุกอย่างไม่ว่าสาขาใด จำเป็นที่จะต้องใช้หรือต้องอาศัยวิทยาการที่ถูกต้องเป็นหลัก จึงจะสำเร็จผลแน่นอนได้ แต่ถ้าได้พิจารณาให้ละเอียดลึกซึ้งลงไปอีกชั้นหนึ่งแล้วก็จะเห็นว่าการทั้งปวงที่ทำสำเร็จแล้วนั้นสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยศิลปะ คือต้องอาศัยศิลปะเข้าประกอบส่งเสริมด้วย เพื่อช่วยให้เสร็จสมบูรณ์อย่างประณีตแบบเนียน ดังนั้น เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดทำการสิ่งใดได้ผลสมบูรณ์ จึงมีสำนวนพูดกันว่า “สำเร็จอย่างงดงาม” แสดงว่าศิลปะนี้มีความสำคัญมาก ในการที่จะเกื้อกูลให้ทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความประณีตงดงาม น่าพึงพอใจ ทั้งแสดงความหมายสำคัญด้วยว่า เมื่อบุคคลได้อาศัยวิทยาการเป็นรากฐานเป็นประธานในการปฏิบัติงานแล้ว ยังจะต้องใช้ศิลปะเป็นเครื่องประกอบตกแต่งงานให้บริบูรณ์ขึ้น จึงจะได้รับผลเลิศที่ทุกฝ่ายทุกคนจะพึงประสงค์ และพอใจรับเอา

ท่านทั้งหลายผู้เป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร ควรจะได้ศึกษาความหมายและความสำคัญของศิลปะให้ตระหนักชัด แล้วตั้งใจพยายามใช้ ทั้งวิทยาการทั้งศิลปะในการทำกิจการงานของตนให้ครบถ้วนถูกต้องให้วิทยาการกับศิลปะเกื้อกูลส่งเสริมกันอย่างสอดคล้องพอเหมาะพอควรกัน กิจการงานที่ทำจักได้บรรลุผลอันไพบูรณ์ และเป็นผลประโยชน์ เป็นความเจริญมั่นคงแก่ตนแก่ส่วนรวมแต่ฝ่ายเดียว โดยไม่เสื่อมถอย

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอทุกท่านที่มาชุมนุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันเสาร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

วิทยาการทุกสาขาทุกระดับมีความสำคัญมาก เป็นดังเครื่องมือที่ใช้ทำงาน โบราณท่านเปรียบกับอาวุธของมีคม ซึ่งมีทั้งคุณอนันต์ทั้งโทษมหันต์ คือถ้าใช้ถูกใช้เป็น ก็เกิดประโยชน์ ถ้าใช้ไม่ดีใช้ไม่เป็นก็เกิดโทษ ดังอาวุธที่ประหารตนเองฉะนั้น บัณฑิตเป็นผู้ที่จะต้องใช้วิชาการทำงานในระดับสำคัญต่อไป ควรจะได้ศึกษาปัญหาสำคัญเรื่องวิทยาการนี้ อย่างน้อยสักสองประเด็น ประเด็นแรก บ้านเมืองของเราเวลานี้ คนดีมีวิชาสูง ๆ ก็มีอยู่มาก แต่เหตุใดเราจึงยังรู้สึกที่เราทำอะไร ๆ ล้มเหลวกันอยู่มาก จะเป็นด้วยคนดีมีวิชาพากันเก็บซ่อนอาวุธของตัวเองเสียหมด หรืออย่างไร ประเด็นที่สอง ทำอย่างไรเราจึงจะใช้วิชาการทำงานมีประสิทธิภาพได้ คนที่จะใช้วิชาได้ดีนั้น ประการแรก จะต้องรู้วิชานั้นอย่างแจ่มแจ้งชัดเจนและทั่วถึง ทั้งในหลักใหญ่ ทั้งในรายละเอียด ทั้งในส่วนที่เป็นเหตุ ทั้งในส่วนที่เป็นผล ประการที่สอง การงานที่ทำจะต้องเป็นงานสร้างสรรค์ มีชิ้นงานที่บ่อนเบียนทำลายไร้ประโยชน์ ประการที่สาม ผู้ทำจะต้องรู้ลักษณะงานโดยถ่องแท้ โดยเฉพาะในจุดประสงค์ ขอบเขต และวิธีการปฏิบัติ ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจที่แน่วแน่และความพรักพร้อม ที่จะทำให้สำเร็จประโยชน์ขึ้นมาครบทั้ง ๔ ประการนี้แล้ว จึงจะช่วยให้เห็นช่องทางและวิธีการใช้วิชาได้ถูกต้อง พอดีพอเหมาะ ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ และทำให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์บริบูรณ์พร้อมทุกส่วน ดังนี้ จึงใคร่ขอให้ผู้มีวิชาพร้อมอยู่ ได้พยายามเรียนรู้และใช้วิชาการของตนโดยฉลาดรอบคอบ แล้วความสำเร็จความเจริญวัฒนา ก็จะบังเกิดแก่บ้านเมืองและแก่เราทั้งหลายเป็นมั่นคง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์สืบต่อกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวาระหนึ่งทั้งมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานที่มหาวิทยาลัยพยายามที่จะดำเนินและขยายงานด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จอย่างสำคัญในครั้งนี้

ผู้ที่ศึกษาจนสำเร็จชั้นปริญญาได้เช่นนี้ ต้องถือว่ามีความตั้งใจที่มั่นคงและแน่วแน่มาก ทั้งต้องมีความคิดพิจารณาและความเพียรพยายามอยู่ไม่น้อย เพราะวิชาการในชั้นนี้มีไต่กันง่าย จำเป็นต้องใช้เวลาอดทนศึกษาเป็นเวลาแรมปี จึงจะสำเร็จได้ครบถ้วนแน่นแฟ้น ยิ่งกว่านั้น มักจะมีอุปสรรคขัดขวางและสิ่งเข้ายวนมาคอยชักนำให้เสียการอยู่ตลอดเวลา กว่าที่จะสำเร็จ แต่ละคนต้องระมัดระวังตั้งตัวตั้งใจเล่าเรียนอย่างสุดกำลัง ข้าพเจ้าใคร่ขอให้บัณฑิตพยายามรักษาจิตใจอันแน่วแน่ และความเพียรพยายามอันเหนียวแน่น ที่เคยช่วยให้ประสบผลสำเร็จมาแล้วนี้ ไว้ให้มั่นคง ไว้สำหรับประกอบกิจการงาน พร้อมกับต่อสู้อุปสรรคและความยากลำบาก รวมทั้งสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ในชีวิตของท่าน เพราะในการครองชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่การงานต่อไปนั้น มีสิ่งกีดขวางความสำเร็จอยู่มากมายนัก มากยิ่งกว่าในเวลาเรียนหลายเท่า แต่ละคนต้องอาศัยความจริงใจและตั้งใจอันมั่นคง ต้องใช้ความรู้ความคิดความเข้มแข็งอดทน พร้อมทั้งความสามารถทุกอย่างให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด รวมทั้งต้องพยายามร่วมแรงร่วมงานกันโดยประสานสอดคล้องทุก ๆ ฝ่ายด้วยกันด้วยจึงจะช่วยให้สามารถสร้างตนสร้างประเทศชาติให้เจริญมั่นคงสมใจนึกได้

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ ณ โอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้าโดยลำดับทุกด้าน

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ก่อนที่บัณฑิตจะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่างคนก็ได้ผ่านการศึกษาขั้นต้น มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในตนเองมาแล้ว บางคนก็เคยทำงานรับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ มาก่อนคนละหลาย ๆ ปี เมื่อมาได้รับการศึกษาระดับสูงเพิ่มเติมอีก จนสำเร็จปริญญาเช่นนี้ ก็ย่อมมีความรู้และประสบการณ์เชี่ยวชาญชำนาญขึ้นอีกมาก สามารถที่จะรับผิดชอบภาระงานได้ดีขึ้น สูงขึ้น และกว้างขวางออกไป ด้วยเหตุนี้ แต่ละคนจึงต้องถือว่า นับแต่บัดนี้ไป ตนเองมีภาระรับผิดชอบสูงและหนักแน่นยิ่งขึ้นตามภูมิความรู้ สมควรและจำเป็นที่สุดที่จะต้องใช้วิชาความสามารถที่มี สร้างสรรค์ความเจริญ ความดีงาม ด้วยความตั้งใจขวนขวายและอุตสาหะพยายาม ให้เกิดประโยชน์แก่ตน แก่ส่วนรวม และแก่ประเทศชาติ ให้สมควรกับวิทยฐานะและความรับผิดชอบที่มีเพิ่มขึ้นตามที่กล่าวแล้ว แล้วผลของการปฏิบัติบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพของทุกคนทุกฝ่าย ที่สอดคล้องสนับสนุนเกื้อกูลกัน จะเกิดเป็นความมั่นคงและผาสุกสมบูรณ์ขึ้นในบ้านเมืองทันตาเห็น

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน และขอให้ท่านทั้งปวงที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้

เมื่อวาน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ก่อนที่บัณฑิตจะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างคนก็ได้รับการศึกษา มีวิชาความรู้ มีประสบการณ์ของตนเองมาแล้ว เมื่อมาได้รับการศึกษาระดับสูงเพิ่มเติมอีก ก็ย่อมมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น แต่ทุกคนควรจะต้องถือว่ามีความรับผิดชอบสูงขึ้น และต้องตั้งใจพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตัวเอง สร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ ให้ได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ให้สมควรแก่ภูมิรู้

วันนี้ ใครจะกล่าวเพิ่มเติมว่า ในการนำความรู้ความสามารถมาใช้ทำงาน ให้ได้ผลที่เป็นประโยชน์เป็นความถูกต้องแต่ฝ่ายเดียว โดยไม่มีโทษมีความเสียหายเจือปนด้วยนั้น บุคคลจำเป็นต้องอาศัยความเห็นความเข้าใจอันกระฉ่างแจ่มชัด ที่เรียกว่า “ปัญญา” เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน จึงจะทำได้สำเร็จจริง และ “ปัญญา” ความเห็นชัด เข้าใจชัดนี้จะเกิดได้ ก็ด้วยการฝึกฝน คือฝึกสำรวมระมัดระวังตัวให้อยู่ในระเบียบปฏิบัติที่ติงามฝึกหัดตั้งใจไว้ให้มั่นคงในความเป็นกลาง ไม่ให้อคติประการใดประการหนึ่งเข้าครอบงำ ให้มีแต่เหตุผลตามเป็นจริงเท่าที่เป็นจริงเท่านั้น เป็นเครื่องบ่งบอก เป็นเครื่องวัดเรื่องราว กรณีทุกสิ่งทุกอย่าง บรรดาที่เข้ามากระทบถูกต้องเกี่ยวข้องกับ ความเห็นความเข้าใจชัดนี้ ยิ่งเกิดชัดเท่าใด ก็ช่วยให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้นเท่านั้น บัณฑิตจึงสมควรยิ่งและจำเป็นยิ่ง ที่จะพยายามตั้งใจทำให้เที่ยงตรงเป็นกลาง เพื่อสร้างเสริมความเห็นความเข้าใจอันแจ่มชัด ถูกต้อง ก็จะสามารถพาตัวให้ก้าวถึงความเจริญความผาสุกสวัสดิ์ได้เป็นแน่นอน

ขออวยพรให้ทุกคนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยกำลัง คือกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด เพื่อสามารถเอาชนะอุปสรรคและความชั่วความเสื่อมในชีวิตได้ และมีความสุข ความก้าวหน้ารุ่งเรืองทุก ๆ สถานตามทีปรารถนาโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ อีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

เมื่อครั้งก่อน ได้พบกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ว่า บัณฑิตแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของตนเองมา ก่อนแต่ที่จะเข้ามหาวิทยาลัยแล้ว ยิ่งได้มาศึกษาวิทยาการระดับสูงเพิ่มเติมจนสำเร็จปริญญา ก็ยังมีความรู้ ความคิด และประสบการณ์ เชี่ยวชาญมากขึ้น จึงควรจะมีควมรับผิดชอบมากขึ้นสูงขึ้นด้วย ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานให้เกิดประโยชน์แก่ตัว แก่ส่วนรวม และแก่ชาติกว้างขวางหนักแน่นขึ้น และการจะทำงานให้ได้ผลเป็นประโยชน์เป็นความถูกต้องแต่ทางเดียว โดยไม่ให้มีโทษเสียหายนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัด คือปัญญา เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน ผู้หวังความเจริญและความมั่นคงสวัสดิ จึงควรอบรมฝึกฝนปัญญาให้เกิดขึ้นในตัว ด้วยการสำรวมระวังตั้งตัวอยู่ในระเบียบอันดีงาม และตั้งใจให้มั่นคงเป็นกลาง ไม่ปล่อยให้อคติต่าง ๆ เข้าครอบงำ

วันนี้จะขอเสริมแก่ท่านทั้งหลายว่า ความสำเร็จอันดีงามในการกระทำทุกอย่างนั้น ยังต้องอาศัยกำลังแห่งคุณธรรมสำคัญประกอบเกื้อกูลด้วยอย่างน้อยอีกสองประการ ประการหนึ่ง คือความตั้งใจจริงที่จะทำให้จนสำเร็จ ในเมื่อเล็งเห็นประโยชน์และความถูกต้องในสิ่งที่ทำโดยชัดแจ้งแล้ว อีกประการหนึ่ง ได้แก่ความมีสติรอบคอบ ซึ่งจะคอยติดตามควบคุมประคับประคองความคิดและการกระทำทุกอย่าง ทุกขั้นทุกตอน ให้อยู่ในหลักเกณฑ์และแนวทาง คุณสมบัติสองประการนี้ ถ้านักปฏิบัติงานได้ “เจริญ” คือฝึกฝนให้มีขึ้นพร้อมบริบูรณ์แล้ว จะเป็นหลักประกันได้แน่นอนกว่าหลักประกันทั้งปวง ว่าชีวิตนี้จะประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งความสุขและความเจริญโดยสมบูรณ์ทุก ๆ ประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนมีความสมบูรณ์แข็งแรงด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา มีความสวัสดิคือปลอดภัยภัยทุก ๆ ประการ ตลอดกาลทุกเมื่อไป.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันศุกร์ ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๓ อีกครั้งหนึ่ง เป็นคำรบที่สี่ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ในการศึกษาครั้งนี้

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า ผู้ที่มีความรู้สูงขึ้น จะต้องถือว่ามี ความรับผิดชอบสูงขึ้นด้วย และต้องทำประโยชน์สร้างสรรค์ให้มากขึ้นสมกับภูมิรู้ด้วย และการจะปฏิบัติตนปฏิบัติ งานให้เกิดผลที่เป็นประโยชน์เป็นธรรมได้แท้จริงนั้น บุคคลจะต้องใช้ปัญญา คือความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างชัด เป็นเครื่องตัดสินใจโดยตลอด ทั้งต้องตั้งใจทำให้จริง ให้ต่อเนื่อง โดยมีสติ ความรอบคอบระมัดระวัง คอยควบคุมประคับประคองการกระทำของตนทุกขณะ จึงจะมีหลักประกันว่าจะประสบความสำเร็จและความสุขความเจริญในชีวิตได้แน่นอน

วันนี้ใครจะกล่าวเสริมกับท่านทั้งหลายว่า การจะพัฒนาสร้างเสริมกิจการงานใด ๆ ให้เจริญก้าวหน้า ไปจนบรรลุเป้าหมายที่ประสงค์นั้น จำเป็นต้องเริ่มต้นจากพื้นฐานของกิจการนั้นก่อน คือเริ่มต้นด้วยการ พิจารณาสารวจสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้ทราบแน่ชัด การทราบชัดถึงพื้นฐานโครงสร้างของงาน จะทำให้ ประเมินกำลังความสามารถที่จะพัฒนาต่อไป และกำหนดรู้แนวทางที่จะปฏิบัติได้โดยถูกต้อง เมื่อกำหนด แนวทางได้แล้ว ก็วางขั้นตอนปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับ ทีละขั้น ต่อจากนั้น ก็ลงมือปฏิบัติให้จริง ด้วยความ หนักแน่น ต่อเนื่องเป็นกระบวนการโดยสมควรและพอเหมาะแก่เหตุแก่สถานะแวดล้อมก็จะเป็นปัจจัยประกอบกัน ให้งานการทุกอย่างก้าวหน้าไปจนบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์บริบูรณ์ทุกประการ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน จงทุกสิ่งทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ อีกครั้งหนึ่ง เป็นคำรบที่ห้า ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ข้าพเจ้ามาพูดกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงเรื่องการปฏิบัติงานเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงของแต่ละคนและของประเทศชาติแล้วรวมสี่ครั้ง ครั้งที่ห้านี้จะสรุปสาระให้ท่านทั้งหลายทราบ

ข้อแรก ได้พูดถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของบัณฑิต ว่าบัณฑิตเป็นผู้มีภูมิความรู้และความสามารถสูงขึ้นมาแล้วดังนี้ จะต้องถือว่าหน้าที่รับผิดชอบในการงานสูงขึ้น และต้องทำประโยชน์สร้างสรรค์ให้มากขึ้นด้วย ให้สมควรแก่วิถีสถาณะของตัว ข้อที่สอง ในการทำงานให้ได้ผลเป็นประโยชน์และเป็นความถูกต้อง ไม่เจือปนด้วยโทษนั้น บุคคลจะต้องอาศัยปัญญา ความรู้ความเข้าใจอันแจ่มชัด ที่เกิดจากความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นในความเป็นกลาง ปราศจากอคติ เป็นเครื่องชี้ชัดตัดสิน พร้อมทั้งต้องมีความตั้งใจจริง ที่จะขวนขวายกระทำการให้ตลอดจนแล้วเสร็จ และความมีสติรอบคอบระมัดระวัง เป็นเครื่องควบคุมประคับประคองการคิดการปฏิบัติของตนอยู่เสมอด้วย และข้อที่สาม ได้กล่าวถึงหลักการปฏิบัติพัฒนาสร้างเสริมงานให้บรรลุผลตามจุดหมายว่าการพัฒนางานสู่จุดหมายใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องเริ่มจากพื้นฐาน คือต้องพิจารณาสถานะปัจจุบันของงานที่มุ่งจะสร้างเสริม ให้ทราบชัดก่อน ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ประมาณกำลังความสามารถและกำหนดแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้องต่อนั้น ก็ต้องวางขั้นตอนปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับ ไม่ให้ผิดพลาด แล้วจึงลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังด้วยความหนักแน่น ให้พอเหมาะพอควรแก่เหตุและสถานะแวดล้อมทั้งปวง ก็จะเป็นหลักประกันความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในการปฏิบัติงานทุกอย่างได้ หวังว่าบัณฑิตจะได้นำข้อแนะนำดังกล่าวนี้ ไปพิจารณาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การงานของแต่ละคนต่อไป

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงานจงทุกสิ่งทุกประการทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๖
ณ ศาลาอ่างแก้ว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในวาระนี้ และได้ทราบ รายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ด้านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ณ บัดนี้ บัณฑิตได้รับปริญญาบัตร เครื่องรับรองความรู้ และได้กล่าวคำปฏิญาณว่าจะใช้ความรู้ นั้น ให้เป็นประโยชน์แก่ตนแก่ผู้อื่นโดยสุจริต เป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ละคนจึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกิดขึ้น ที่จะต้อง ปฏิบัติให้ได้ตามลัทธิสัญญา และให้สมควรแก่วิถีสถาณะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือต้องสร้างความสำเร็จแก่ ตนเองให้ได้สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านฐานะอาชีพ ด้านเกียรติคุณความดี และด้านการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อ ส่วนรวมและชาติบ้านเมือง การสร้างความสำเร็จดังนี้ จะอาศัยวิชาความรู้เท่าที่เรียนมาตามหลักสูตรแต่อย่างเดียว ไม่เพียงพอ ท่านทั้งหลายจักต้องเรียนรู้ ต้องแสวงหาประสบการณ์อื่น ๆ ให้กว้างขวางและชัดเจนยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นเครื่องประกอบส่งเสริมอีกหลายอย่าง ที่สำคัญได้แก่ ความขวนขวายและตั้งใจอันแน่วแน่มั่นคงที่จะทำงาน ความสุจริตและบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติงาน ความหมั่นขยัน และความอดทน ที่จะทำงานด้วยความสม่ำเสมอ ความมีสติควบคุมความคิดและการกระทำให้เป็นไปโดยถูกต้อง เทียงตรงโดยปราศจากอคติ ความเฉลียวฉลาดในการพิจารณากรณีทั้งปวงด้วยเหตุผลและด้วยความสุขุมรอบคอบ สำคัญที่สุด จะต้องทราบตระหนักด้วยว่า คุณสมบัติต่าง ๆ ตามที่กล่าว รวมทั้งวิชาความรู้ ต่างเป็นปัจจัย ที่ประกอบกันและสนับสนุนกันและกันอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นสิ่งที่ท่านจะต้องเพียรพยายามฝึกฝนอบรมให้เกิดขึ้น และให้งอกงามขึ้นพร้อม ๆ กัน แล้วนำมาปฏิบัติให้เกื้อกูลส่งเสริมกันให้ครบถ้วน ไม่ให้ส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่อง ย่อหย่อน จึงจะอำนวยผลที่สมบูรณ์ได้.

ในโอกาสสำคัญวันนี้ ใคร่ขอให้บัณฑิตผู้มีปัญญา และมีความปรารถนาอันสูง ได้คิดพิจารณาถึงวิธีการ สร้างสรรค์ประโยชน์และอนาคตของตนเองโดยนัยดังกล่าวแล้ว โดยรอบคอบ ให้ได้ประโยชน์ และขออวยพร ให้ประสบความสำเร็จ ความสุข พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตสมตามที่มีมุ่งประสงค์ทุก ๆ ประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ
ของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ณ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
วันศุกร์ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้ทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ อีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่าการดำเนินงานของสถาบันดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา

เกษตรกรรมทุกสาขา กล่าวสรุปโดยวัตถุประสงค์ ก็คือการผลิตเพื่อเลี้ยงดูชาวโลก และส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของชาวโลกนั่นเอง ดังนั้น ทุกคนที่เรียนสำเร็จวิชาการเกษตรมา จึงมีหน้าที่อย่างยิ่งเกิดขึ้นที่จะต้องนำเอาความรู้ความสามารถของตนออกปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์ ให้เกิดแก่เพื่อนมนุษย์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในการปฏิบัติงานเกษตรนั้น นักวิชาการเกษตรควรจะต้องศึกษาสังเกตให้ทราบชัดว่า เกษตรกรรมย่อมเป็นไปหรือดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นวงจร และเป็นส่วนหนึ่งของวงจรธรรมชาติ ซึ่งมีการเกิดสืบเนื่องทดแทนกันอย่างพิสดาร จากปัจจัยอย่างหนึ่ง เช่น พันธุ์พืช เมื่อได้อาศัยปัจจัยอื่น ๆ มีดิน น้ำ อากาศ เป็นต้น เข้าปรุงแต่งทำให้เกษตรกรได้พืชผลขึ้นมา พืชผลที่ได้มานั้น เมื่อนำไปบริโภคเป็นอาหาร ทำให้ได้พลังงานมาทำงาน เมื่อนำออกมาจำหน่าย ก็ทำให้เกิดผลทางเศรษฐกิจขึ้นทั้งแก่ผู้ซื้อและผู้ผลิต คือผู้ซื้อยอมนำไปทำผลประโยชน์ให้เกษตรกรต่อไปได้ ผู้ผลิตก็ได้เงินทองมาจับจ่ายใช้สอยยังชีพ รวมทั้งซื้อหาปัจจัยสำหรับสนับสนุนการผลิตของตนให้เกิดผลหมุนเวียนเพิ่มพูนขึ้น เห็นได้ว่า แม้เพียงงานเกษตรอย่างเดียวยังจำเป็นต้องเกี่ยวพันกับงานต่าง ๆ กับเหตุปัจจัยต่าง ๆ มากมายหลายขอบข่าย ทั้งต้องเกี่ยวพันอาศัยกันอย่างถูกต้องสมดุลด้วย จึงจะช่วยให้งานดำเนินต่อเนื่องและเจริญมั่นคงได้ นักการเกษตรควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาวงจักรของงานของตัว ซึ่งสัมพันธ์กับงานอื่นสิ่งอื่นให้ทราบกระจ่างโดยละเอียดทั่วถึง จึงจะสามารถทำงานให้บรรลุความสำเร็จได้ตามความประสงค์

ขออวยพรให้ทุก ๆ คนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และมีความพอใจที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการตั้งโครงการและหน่วยงานใหม่ขึ้น เพื่อจะรวมกำลังของนักวิชาการมาร่วมกันทำการศึกษาวิจัยหาทางที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ และให้ประเทศของเราพึ่งตนเองได้มากขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ แต่ต่อไป บัณฑิตทั้งหลายจะได้นำความรู้ของตนออกทำงานตามแนวทางที่ได้ศึกษาและตระเตรียมมา การทำงานนั้นผิดกับการเรียนอยู่มาก เพราะจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างจริงจัง ทั้งแก่ตัวเองและผู้อื่นตลอดถึงวิชาชีพของตน ยิ่งเป็นงานระดับสูง ที่เกี่ยวข้องกับความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองด้วยแล้ว ก็ย่อมมีภาระรับผิดชอบ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเพิ่มขึ้นอย่างมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถและอาศัยหลักการทำงานที่ดีและมั่นคงเป็นเครื่องช่วยให้สำเร็จ หาไม่จะไม่อาจปฏิบัติงานโดยราบรื่นให้บรรลุผลตามที่ต้องการได้ โอกาสนี้จึงใคร่นำหลักปฏิบัติงานมาให้พิจารณาพร้อมสี่ข้อ สำหรับแต่ละคนได้ตั้งไว้เป็นวินัยประจำตัว ประการแรก ไม่ว่าจะทำการใด ให้ตั้งใจทำให้จริง ให้ตรง ให้ตลอด ประการที่สอง ให้พยายามคิดพิจารณาด้วยความรู้ความฉลาดของตน ให้เห็นถึงสาระและประโยชน์อันแท้จริงของงานที่ทำนั้น โดยกระจ่างแจ่มชัด จักได้ทราบว่ากำลังกำลังทำอะไรอยู่ เพื่อประโยชน์อันใด ประการที่สาม เมื่อทำงานอย่างหนึ่งอยู่ ต้องพยายามละวางสิ่งอื่น ๆ ที่มีใช้สาระและเป้าหมายของงานนั้นไว้ก่อน แล้วตั้งหน้ากระทำให้จนสำเร็จ โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ประการสำคัญที่สุด ตลอดเวลาที่ทำงาน จะต้องพยายามควบคุมทั้งกายและใจให้อยู่ในความสงบ หนักแน่น และมั่นคงแน่นอน มีสติและความสำรวมรอบคอบโดยตลอด ไม่ปล่อยให้ตื่นเต้น หวั่นไหว และฟุ้งซ่าน หลักสี่ประการนี้ เชื่อว่าถ้าผู้ใดนำไปปฏิบัติให้เป็นวินัยสำหรับตัวแล้ว จะช่วยให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งความสุขความราบรื่นในการทำงานและในชีวิตอย่างสมบูรณ์

ขออวยพรให้ท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี ถึงพร้อมด้วยกำลังกาย ใจ และปัญญา สามารถปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้บังเกิดประโยชน์ที่มุ่งหมายไว้จงทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดลอีกวาระหนึ่ง และได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ส่วน ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิต ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุก ๆ คน

ก่อนที่บัณฑิตจะออกไปประกอบกิจการ สร้างฐานะความเจริญให้แก่ชีวิต ใคร่จะขอให้คิดพิจารณาให้เห็นถึงความจริงข้อหนึ่งว่า ความเจริญและความเสื่อมของบ้านเมืองนั้น ขึ้นอยู่กับผลงานการกระทำอันเป็นส่วนรวมของคนทั้งชาติ ซึ่งต่างมีหน้าที่แบ่งปันกันทำตามความรู้ความสามารถ ตามโอกาสและความถนัดของแต่ละบุคคล ดังนั้น ถ้าบุคคลยังเห็นว่ามีชาติมีประเทศเป็นที่พึงที่อาศัย ก็จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการทำงาน ส่วนรวมของชาติให้ดี เพื่อธำรงรักษาประเทศชาติไว้ ผู้ใดมีความสามารถฉลาดเฉลียวในทางใด จะต้องพยายามทำหน้าที่ให้ได้ผลออกมาไพบูลย์ในทางนั้น โดยเต็มความสามารถ เพื่อประสานประโยชน์ทุกส่วนเข้าด้วยกัน ให้เป็นความเจริญมั่นคงของบ้านเมือง ความรับผิดชอบดังนี้สำคัญมาก เพราะเป็นข้อชี้ขาดในความเจริญและความเสื่อมแห่งอดีตปัจจุบันและอนาคต ยังมีความสามารถทางสมอง และมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างกว้างขวางจนสำเร็จขั้นปริญญาอย่างท่านทั้งหลาย ยิ่งจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้นและสูงขึ้น ให้สมกับภูมิปัญญาความสามารถและฐานะหน้าที่ เพราะฉะนั้น ต่อไปนี้ บัณฑิตจะต้องสำเหนียกตระหนักอยู่เสมอว่าตนเองมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง ที่จะปฏิบัติงานของตัว ร่วมงานกับผู้อื่น และประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย ให้ได้ผลสมบูรณ์ทุกส่วน เพื่อนำพาประเทศชาติของเราให้ก้าวไปถึงความวัฒนาสถาพรอันเป็นจุดประสงค์

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต สามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและสังคมได้โดยสมบูรณ์ และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมร่วมกันในพิธีนี้ มีความสุขความสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวาระนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินมาด้วยดีตามความมุ่งหมาย ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิต ซึ่งได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ท่านทั้งหลายที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยแล้ว ย่อมมีความหวังตั้งใจที่จะได้ทำการงานสร้างฐานะ ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง ตลอดถึงชาติบ้านเมืองเป็นส่วนรวมด้วย วิชาการชั้นสูงที่แต่ละคนได้ค้นคว้าศึกษามาตามแนวที่ถนัด จะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งสำหรับช่วยตัวในการนั้น เพราะฉะนั้น จะต้องตั้งใจและพยายามใช้หลักวิชาของตน ๆ ให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุด และในประการนี้ ทุกคนจำเป็นต้องมีต่อองค์คุณสมบัติพิเศษอย่างอื่น ๆ เป็นพื้นฐานรองรับ และประกอบส่งเสริมภูมิรู้ทางวิชาการด้วย คุณสมบัติ หรือจะเรียกให้ตรงว่าคุณธรรมที่ทุกคนควรจะต้องไว้ประจำตัวประจำใจให้มันเสมอประการหนึ่ง ก็คือการรู้จักคิดพิจารณาให้จนกระจ่างชัด ไม่ว่าจะพิจารณาเรื่องราว ปัญหา สถานการณ์ หรือแม้บุคคลใด ๆ ก็ตาม ก็พยายามพิจารณาด้วยจิตใจที่มั่นคงเป็นกลางไม่หวั่น ไม่สะเทือนด้วยอคติ เพื่อจิตใจที่มั่นคงเป็นกลางนั้น จักได้ประคับประคองความคิดความเห็นให้พุ่งตรงเข้าสู่สาระ คือแก่นและความสำคัญของเรื่อง ทั้งจับเหตุจับผลของเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องถึงกันและกันเป็นกระบวนการ ได้ทั้งหมดทุกขั้นตอน ทำให้ความรู้ความเห็นในเรื่องที่พิจารณากระจ่างแจ่มแจ้ง และสามารถจำแนกแจกแจงประเด็นได้โดยถูกต้องแม่นยำ ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก สิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว สิ่งใดควรทำไม่ควรทำ อย่างไรเพียงใด การทำความรู้ความคิดให้แจ่มนี้คือ ปัญญา ซึ่งมีอุปการะแก่การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานเป็นอันมาก เพราะเป็นปัจจัยสร้างสรรคความดีความเจริญทุกอย่างได้อย่างวิเศษสุด บัณฑิตเช่นท่านทั้งหลายจึงควรสำเหนียกศึกษาและฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตนเองให้ได้ เพื่อความสำเร็จและความออกงามไพบูลย์ของชีวิต และความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมือง

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ท่านที่มาร่วมชุมนุมในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์ถึงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันศุกร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกราวหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับศาสตราจารย์กิตติคุณและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ ในการศึกษา

เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าได้พบกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นความว่า วิชาการที่แต่ละคนได้ศึกษาค้นคว้า ตามแผนกของตนจนได้ปริญญา นั้น เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการทำงานสร้างฐานะความเจริญมั่นคงของตนเอง และของชาติบ้านเมือง แต่นอกจากนั้น บุคคลยังต้องอาศัยคุณสมบัติหรือคุณธรรมอีกหลายอย่าง เป็นรากฐานรองรับ และประกอบส่งเสริมวิชาความรู้ของตนด้วย จึงจะช่วยให้ประสบความสำเร็จที่มุ่งหมายได้โดยสมบูรณ์ คุณธรรมสำคัญอย่างหนึ่งที่จะตั้งไว้ประจำตัวประจำใจ ก็คือปัญญา ความฉลาดสามารถคิดพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ลึกลับต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างแจ่มชัด ซึ่งเกิดจากจิตใจที่มั่นคงเป็นกลาง ไม่ตกอยู่ในอำนาจอคติ และช่วยให้บุคคล สามารถค้นหาสาระเหตุผลของเรื่องทั้งปวงได้อย่างถูกต้อง เทียงตรง ทั้งสามารถจำแนกแจกแจงความผิดถูก ชั่วดี ควรไม่ควร ในกิจที่ทำ คำที่พูด เรื่องที่คิดทุกอย่างได้

วันนี้ จะพูดถึงคุณธรรมประการที่สอง คือความจริงใจ ท่านทั้งหลายคงจะพอคิดให้เห็นกันได้ว่า ความผิดพลาดล้มเหลวของบุคคลหรือภารกิจต่าง ๆ นั้น ส่วนมากเกิดจากมูลเหตุข้อใหญ่คือความหลอกตัวเอง หลอกกันและกัน และเมื่อทำงานโดยไม่อาศัยความจริงเป็นหลัก การดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขก็ผิดพลาด ไม่อาจทำให้งาน ให้ตนเองประสบผลสำเร็จที่ดีได้ นักปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จและความเจริญ จึงต้องยอมรับ ความจริง และยึดมั่นในความจริง มีความจริงใจต่อตัวเองและต่อกันและกันอย่างมั่นคงตลอดเวลา แต่ละคนจึงจะ ปฏิบัติตัวปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกใจ มั่นใจ ถูกต้องเที่ยงตรงตามเป้าหมาย และพอเหมาะพอดี แก่ฐานะ แก่หน้าที่ แก่โอกาส พร้อมทุกอย่างได้ ยังผลให้การสร้างสรรค์ความดีความเจริญบรรลุผลอันพึงประสงค์ จึงขอฝาก คุณธรรมข้อนี้ให้บัณฑิตนำไปคิดพิจารณาอีกข้อหนึ่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการที่จะสร้างอนาคตอันแจ่มใส และมั่นคงต่อไป

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ การงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันเสาร์ ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกครั้งหนึ่ง เป็นวาระที่สาม ขอแสดงความชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ได้รับรางวัลการศึกษาทุกคน

เมื่อสองวันก่อน ข้าพเจ้าได้พบกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เป็นใจความว่า วิชาความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่เป็น ปัจจัยสำคัญสำหรับการทำงานสร้างฐานะความเจริญมั่นคงของตนเองและบ้านเมือง แต่นอกจากนั้น บุคคล ยังต้องอาศัยคุณธรรมอีกหลายอย่างเป็นพื้นฐานรองรับและส่งเสริมวิชาการ เพื่อให้สำเร็จความมุ่งหมายได้โดย สมบูรณ์ คุณธรรมข้อแรก คือการระมัดระวังพิจารณาเรื่องราวและปัญหาทุกอย่างด้วยจิตใจที่มั่นคง และเป็น กลางปราศจากอคติ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นเหตุ เห็นผล เห็นสาระของเรื่องได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามารถจำแนก ความถูกผิด ดีชั่ว และปฏิบัติตนปฏิบัติงานได้ถูกถ้วน เทียงตรง พอเหมาะพองาม ข้อที่สอง คือความจริงใจ ต่อฐานะหน้าที่ของตน ไม่หลอกลวงตนเอง ไม่หลอกลวงกันและกัน อันเป็นมูลเหตุสำคัญของความผิดพลาด ล้มเหลวของภารกิจทั้งปวง ความจริงใจนี้ทำให้บุคคลเข้าถึงกัน เข้าถึงงาน เข้าถึงเป้าประสงค์ได้โดยตรง และ ช่วยให้ผู้สามารถสร้างสรรค์ความดีความเจริญได้โดยอิสระ คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

วันนี้ จะพูดถึงคุณธรรมสำคัญประการอื่นต่อไปเป็นข้อที่สามและที่สี่ ข้อที่สามได้แก่การรู้จักละ รู้จักวาง สิ่งที่ได้คิดพิจารณาเห็นชัดแล้วว่าเป็นโทษผิด เป็นอันตราย เป็นความชั่วความเสื่อม และเป็นสิ่งตรงข้ามกับ ความจริงใจที่กล่าวแล้ว เมื่อละวางสิ่งที่เป็นเหตุของความเสื่อมได้ โอกาสก็ย่อมเปิดให้สำหรับทำความเจริญ แต่ฝ่ายเดียว การละวางเหตุแห่งความเสื่อมนี้ จึงเป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับผู้บรรณาความดีอีกประการหนึ่ง

ข้อที่สี่ ได้แก่การตั้งอยู่ในความสงบ คือรู้จักบังคับกายและใจให้สงบนิ่งได้ แม้อยู่ในเหตุการณ์ที่อาจ ก่อให้เกิดความสับสนตื่นตระหนกก็ตาม ความพยายามระงับกายระงับใจมิให้ฟุ้งซ่านจะทำให้เกิดสติ ระลึกรู้ถึงเหตุ ถึงผล ถึงข้อเท็จจริงและความถูกต้อง อันเป็นต้นทางให้สามารถคิดพิจารณาหาทางออกแห่งปัญหาได้ไม่อับจน เพราะฉะนั้น จึงสมควรที่ทุกคนจะฝึกฝนอบรมคุณธรรมทั้งสี่ประการที่กล่าวแล้วนี้ให้สมบูรณ์พร้อม เพื่อจักได้เป็น ผู้สามารถมั่นในการสร้างอนาคตอันแจ่มใสของตนของบ้านเมืองอย่างแท้จริง

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ การงาน และขอทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวาระนี้ และที่ได้ทราบรายงานของอธิการบดีว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาเป็นอย่างดี ขอขอบใจที่สภามหาวิทยาลัยมอบปริญญากิตติมศักดิ์ทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์แก่ข้าพเจ้าอีกปริญญาหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

บัดนี้ ท่านทั้งหลายได้รับความสำเร็จอย่างสำคัญในชีวิตมาขั้นหนึ่งแล้ว ย่อมมุ่งหมายความสำเร็จที่สูงขึ้นต่อไป คือความเจริญมั่นคงและความรุ่งเรืองก้าวหน้าในฐานะและหน้าที่การงาน. ความสำเร็จดังนี้ย่อมเป็นที่พึงปรารถนาปรารถนาอย่างยิ่งของคนทุกคน แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่ทุกคน แม้เป็นผู้มีความรู้สูง จะได้มาโดยง่าย ทั้งนี้เพราะในการสร้างอนาคตที่มั่นคงรุ่งโรจน์นั้น นอกจากวิชาความรู้ที่เจนจัดแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติและความสามารถพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนและส่งเสริมความรู้ของตนด้วย. ข้อแรก จะต้องเป็นคนที่ทำตัวทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นธรรม ข้อสอง ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี แม้จะมีความเหนื่อยยาก หรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อถอยหลัง ข้อสาม ต้องเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้าน ไว้สำหรับใช้เทียบเคียง ประกอบการพิจารณาตัดสินปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องสามารถควบคุมกายใจ คือการกระทำความคิดของตน ให้สงบ หนักแน่น แน่วแน่ในความ เป็นกลางอยู่เสมอ แม้ในเวลาที่มีเหตุชวนให้วุ่นวายสับสน ความสามารถทำกายทำใจให้สงบหนักแน่น เป็นกลาง ห่างจากอคตินี้ จะช่วยให้เกิดสติระลึกถึงเหตุถึงผล ถึงข้อเท็จจริง และความถูกต้องของเรื่องทั้งปวง จึงเป็นอุปการะสำคัญของการคิดพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เพราะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างแจ่มชัด สามารถตัดสินชี้ขาดได้โดยถูกต้องเที่ยงตรง เป็นธรรม เป็นประโยชน์เสมอ ไม่มีอับจน. ข้อที่พูดนี้แท้จริงเป็นทฤษฎีสำหรับปฏิบัติ ซึ่งถ้าได้ริเริ่มนำไปปฏิบัติในการทำงานส่วนหนึ่งส่วนใดแล้ว ก็จะได้เห็นผลในงานส่วนนั้นทันที. เมื่อเห็นผลดีนั้นแล้ว ย่อมจะเกิดกำลังใจ และมีความมั่นใจที่จะยึดถือปฏิบัติให้กว้างขวางออกไปในกรณีกิจของตนตลอดทุกส่วน แต่ละคนก็จะได้รับผลสำเร็จ คืออนาคตอันแจ่มใสทั้งของตนเองและของชาติบ้านเมืองตามที่มุ่งประสงค์

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบแต่ความสุขความสมหวังในชีวิต มีความเจริญรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน และขอทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ จงมีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วหน้ากัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕
ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันพฤหัสบดี ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง ขอขอบใจสภามหาวิทยาลัยที่มอบปริญญาคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้าและพระราชินีในโอกาสนี้ และขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ท่านทั้งหลายที่ศึกษาสำเร็จแล้ว ย่อมมุ่งหมายที่จะทำงานให้ก้าวหน้า เพื่อสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ฐานะและชีวิต. แต่ขณะเดียวกัน ก็มักจะได้ยินเสียงตำหนิตติติงอยู่ด้วยว่า คนทุกวันนี้ ส่วนใหญ่ทำอะไร ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวฝ่ายเดียว คนอื่นหรือส่วนรวมจะเป็นอย่างไร ไม่คำนึงถึง. คำตำหนินี้ ฟังดู เหมือนจะห้ามไว้ไม่ให้นึกถึงตัวเอง หากให้นึกถึงส่วนรวมก่อนอะไรอื่น ซึ่งอาจทำให้เกิดท้อถอยได้อย่างมาก เพราะฉะนั้น ทุกคนควรเข้าใจเสียให้ถูกต้องตั้งแต่บัดนี้ ว่าเราจะต้องคิดต้องทำอะไร จึงจะถูกจะควร ความเจริญมั่นคงของส่วนรวม นั้นต้องอาศัยความเจริญมั่นคงของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ. ดังนั้น ถ้าบุคคล อันเป็นองค์ประกอบของส่วนรวม ไม่มีความเจริญและมั่นคงแล้ว ส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงไม่ได้. แต่ละคนจึงควรจะมุ่งสร้างความมั่นคงให้แก่ฐานะ และสร้างความก้าวหน้าให้แก่การงานของตัวเองเป็นข้อแรกและข้อใหญ่ แต่ในการนั้น จำเป็นจะต้องถือหลักปฏิบัติสำคัญสองข้ออย่างเคร่งครัด คือ ข้อแรกจะต้องมุ่งหมายกระทำแต่เฉพาะกิจการงานที่สุจริต ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยเท่านั้น จะต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการสิ่งใด ที่ทวนกระแสความถูกต้องเป็นธรรม และบ่อนทำลายผู้อื่นเป็นเด็ดขาด. ครั้นเมื่อทำดีมีผลแล้ว ข้อต่อไป จะต้องมุ่งหมายที่จะประสานประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าของแต่ละคนเข้าด้วยกัน ด้วยความมุ่งตีมุ่งเจริญ ไม่เพ่งเล็งประโยชน์เฉพาะตัวมากเกินไป จนปิดบังมิให้เห็นความสำคัญของคนอื่น เมื่อตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคงเหนียวแน่นอยู่ในหลักการดังนี้ได้ ก็เป็นอันหวังได้แน่นอนว่า จะสามารถสร้างหลักฐานความเจริญให้แก่ตัว พร้อมทั้งเสริมสร้างส่วนรวมให้มีความผาสุกมั่นคงเพิ่มพูนขึ้นด้วยได้. จึงขอให้บัณฑิตใหม่ได้นำไปคิดวินิจฉัยให้ได้ประโยชน์สำหรับตัว สำหรับชาติบ้านเมืองต่อไป.

ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งเรืองก้าวหน้าในการงาน สมประสงค์. และขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเจริญสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรให้แก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในวันนี้ และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

บัณฑิตทั้งหลาย เมื่อเรียนสำเร็จจากมหาวิทยาลัยแล้ว ก็เป็นที่เข้าใจกันว่าจะได้ออกไปทำการงาน สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมือง ตามแนวความรู้ความสามารถของตน ๆ จึงอยากจะพูดถึงเรื่อง การทำงานสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ให้ทุกคนเข้าใจให้แน่ชัดเสียตั้งแต่แรก การสร้างสรรค์นั้นมักเข้าใจกัน โดยมาก ว่าคือการสร้างชิ้นใหม่ ทำชิ้นใหม่ นักวิชาการก็ดี นักปฏิบัติการก็ดี จึงมักจะไม่คำนึงถึงความดี ความเจริญที่มีอยู่แล้วมากนัก มุ่งแต่จะสร้างจะทำสิ่งใหม่ของใหม่กัน แทนที่จะหยุดคิดพิจารณาดูพื้นฐาน ความเจริญต่าง ๆ ของเราที่มีอยู่แล้วให้แน่ชัดก่อน แล้วพยายามร่วมกันเสริมสร้างให้สมบูรณ์ขึ้นพร้อม ๆ กัน ทุก ๆ ด้าน เมื่อต่างคนต่างมุ่งจะทำใหม่ ให้เป็นผลงานของตัวเองเป็นสำคัญ ความเจริญที่ควรจะบังเกิดต่อเนื่องกัน อย่างมั่นคงตามลำดับก็หยุดซ้งก กลับปรាកฏเป็นความล่าช้า และเป็นปัญหานานาประการ เพราะงานที่ทำใหม่ ประสานกับของเดิมไม่ได้สนิท ต้องเริ่มต้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ที่ถูกควรจะเข้าใจว่า การสร้างสรรค์ความก้าวหน้า นั้น ต้องเริ่มที่การศึกษาของเดิมก่อน เมื่อทราบชัดถึงส่วนดีส่วนเสีย จึงรักษาส่วนที่ดีที่เจริญที่มีอยู่ให้คงไว้ แล้ว พยายามสร้างและเสริมให้มั่นคงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป ด้วยหลักวิชาและความคิดพิจารณา อันประกอบด้วยเหตุผล ความรอบคอบตามความเหมาะสม ตามกำลังความสามารถและกำลังเศรษฐกิจของเรา การงานทุกสิ่งทุกอย่าง ในบ้านเมืองจึงจะเจริญก้าวหน้าได้ ไม่สะดุดติดขัด หากไม่ จะทำให้สิ้นเปลืองทั้งกำลังงาน กำลังสมอง และเงินทอง ไปอย่างน่าเสียดาย โดยไม่มีโอกาสจะกู้กลับคืนได้ โอกาสนี้ จึงใคร่ขอให้บัณฑิตคิดไตร่ตรองให้เห็นซึ่ง และตั้งใจพยายามประสานร่างกายแรงปัญญาการทำงานสร้างสรรค์ให้ถูกวิธี เชื่อว่าจะลดงาน ลดปัญหา ลดความ หมดเปลืองลงได้มาก ทั้งจะช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปได้อย่างราบรื่นและรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งโรจน์ในหน้าที่การงาน และขอให้ ทุกท่านที่มาประชุมในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วถ้วนกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ณ อาคารใหม่ สวมอัมพร
วันอังคาร ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานว่ากิจการทุก ๆ ด้านของสถาบันขยายตัวก้าวหน้าได้ด้วยดีตามความมุ่งหมาย สามารถอำนวยประโยชน์ทางวิชาการและเทคโนโลยีแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ได้อย่างกว้างขวาง

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตใหม่ ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา

ในคราวที่มาชมงาน “พระจอมเกล้าลาดกระบังสัมพันธ์ ๒๖” เมื่อเดือนมิถุนายน ข้าพเจ้าได้เห็นที่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพยายามสนับสนุนส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยทางวิชาการทุกแขนงอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องพอเหมาะพอดีแก่ความต้องการแก่ฐานะเศรษฐกิจ และสภาวะของบ้านเมืองนั้น ประสพผลที่น่าพอใจอย่างยิ่ง. นอกจากนี้ สถาบันยังมุ่งฝึกฝนกวดขันให้บัณฑิตทุกคนมีความกระตือรือร้นขวนขวายในการทำงาน มีความสามารถชัดเจนในการลงมือปฏิบัติ และสำเนียงกระตือรือร้นในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อส่วนรวม ด้วยอีกประการหนึ่ง ผู้สำเร็จจากสถาบันนี้แล้ว จึงจัดว่าเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานทางวิชาการทางความสามารถและความรับผิดชอบเพียงพอเหมาะสมอย่างยิ่ง ที่จะรับภาระในการพัฒนาและสร้างสรรค์จรจรใจความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองต่อไป บัณฑิตทั้งหลายควรจะเป็นเกียรติ และเป็นกำลังใจ กระตุ้นเตือนให้ตั้งใจพยายามทำกิจการงานอันจะมีมา โดยเต็มกำลังความรู้ความสามารถ ด้วยความอุตสาหะวิริยะ ด้วยความริเริ่ม และด้วยความคิดค้นอย่างชาญฉลาด ให้สมกับที่มีคุณสมบัติพร้อมอยู่ในตัว ชาติไทยของเราจักได้จำเริญวัฒนาไปในโลกได้อย่างมั่นคงปลอดภัย และอย่างเต็มภาคภูมิ

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านที่มาพร้อมประชุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกวาระหนึ่ง และที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาอีกเป็นอันมาก เป็นเครื่องแสดงว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคนี้เจริญเป็นปีกแผ่นอย่างน่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับการศึกษาสูง ท่านทั้งหลายย่อมมีความมุ่งหมายที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถทำงานตามแนวทาง เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ คือความเจริญมั่นคงให้แก่ตัวเอง แก่งาน และแก่ชาติบ้านเมือง ให้ประจักษ์ผล. ในการทำงานให้สำเร็จผลสมบูรณ์ดังประสงค์ มีข้อสำคัญควรคำนึงอยู่ว่า การงานในระดับที่จะได้ทำต่อไปนั้น เป็นงานปฏิบัติทางวิชาการ หมายความว่าต้องอาศัยหลักวิชาเป็นพื้นฐาน และต้องอาศัยตัวท่านเองเป็นผู้ปฏิบัติ. เพราะฉะนั้น แต่ละคนจึงต้องเป็นนักวิชาการที่ดีด้วย เป็นนักปฏิบัติที่ดีด้วยจึงจะช่วยให้สำเร็จผลสมบูรณ์ได้. ผู้ที่จะเป็นนักวิชาการและนักปฏิบัติที่ดีดังกล่าว จำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณสมบัติอย่างพอเพียง. เบื้องต้น ต้องมีความซื่อตรง จริงใจ และบริสุทธิ์ใจต่องานและต่อวิชาการของตน ไม่ลับลับ มักง่าย ไม่ประมาท เมินเฉย เพราะจะเป็นเหตุทำให้เสียงานและเสียคนพร้อมกันทั้งสองอย่าง. ประการที่สอง เมื่อมีความจริงใจบริสุทธิ์ใจในงานแล้ว ก็ต้องเร่งตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความหมั่นขยัน คืออุตสาหะพากเพียรสร้างสรรค์ผลงาน จากพื้นฐานความเจริญที่มีอยู่แล้ว ให้งอกงาม ก้าวหน้า และมั่นคงขึ้นตามลำดับ. ประการที่สาม ซึ่งเป็นประการสำคัญ จะต้องเฉลียวฉลาดในการปรับปรุงตัวปรับปรุงงานให้ทันการทันเวลา และในการประสานสามัคคี ประสานประโยชน์ กับผู้ร่วมงานทุกคนทุกระดับ ตลอดถึงผู้อื่น ฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องถึงทั้งหมดด้วย. ผลปฏิบัติงานของท่านจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์ ช่วยให้เกิดความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง แก่งาน แก่ส่วนรวม และแก่ประเทศชาติได้.

ขออวยพรให้ผู้ได้รับปริญญาในวันนี้ ประสบความสุขความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าทุก ๆ ประการ และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ
ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๘
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันอังคาร ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่งในวาระนี้ และได้ทราบรายงานของอธิการบดี ว่ากิจการทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ.

ขอแสดงความชื่นชมกับบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ และบัณฑิตแห่งภาควิชาต่าง ๆ ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

พิธีรับปริญญาบัตรวันนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับบัณฑิตทั้งหลาย เพราะแท้จริงเป็นพิธีประกาศรับรองวิทยฐานะของท่านให้ปรากฏ ว่าแต่ละคนมีความรู้ความสามารถครบถ้วน ควรยกย่องไว้วางใจให้ประกอบกิจการอันเป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่สำคัญ ๆ ได้. ดังนี้ ทุกคนจึงมีหน้าที่และมีความผูกพันรับผิดชอบเกิดขึ้นที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตน ปฏิบัติงานให้สมควรแก่วิทยฐานะ และให้ตรงตามลัทธิคุณธรรมที่กล่าวปฏิญาณแล้วเมื่อครูนี. หมายความว่า แต่ละคนจะต้องสร้างความสำเร็จให้ตนเองให้สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านฐานะอาชีพ ด้านเกียรติคุณความดี และด้านบำเพ็ญประโยชน์แก่กุลส่วรวมและชาติบ้านเมือง. การสร้างความสำเร็จดังกล่าว นอกจากต้องอาศัยหลักวิชาตามที่ศึกษามาเป็นพื้นฐานการปฏิบัติแล้ว ยังจะต้องอาศัยคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นเครื่องประกอบส่งเสริมอีกหลายอย่าง. ที่สำคัญได้แก่ความกระตือรือร้นขวนขวาย และความตั้งใจอันหนักแน่นแน่วแน่ในการที่จะทำงาน ความสุจริตบริสุทธิ์ใจ ในการปฏิบัติงานและปฏิบัติต่อผู้อื่น ความขยันหมั่นเพียร พร้อมทั้งความอดทนและอดกลั้น ในการที่จะทำงานทุกอย่างอย่างมีประสิทธิภาพให้ตลอดจนสำเร็จ ด้วยความสม่ำเสมอไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ความมีสติตั้งมั่นและเข้มแข็ง ในการที่จะควบคุมความคิดจิตใจ ตลอดจนการกระทำคำพูดทั้งปวง ให้เป็นไปโดยเที่ยงตรง ปราศจากอคติและประกอบด้วยเมตตาเห็นอกเห็นใจกัน ความฉลาดรอบคอบในการที่จะพิจารณาเรื่องราว กับทั้งปัญหาทุกอย่าง โดยถี่ถ้วนถูกต้อง และหนักแน่นเด็ดขาด. คุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องพยายามฝึกฝนอบรม ให้บังเกิดและให้งอกงามขึ้นด้วยกัน พร้อม ๆ กันแล้ว อาชีพแล้ว จะเป็นผู้สามารถในการร่วมมือและประสานประโยชน์อย่างเต็มที่ และจะเป็นผลดีแก่การเกษตรส่วนรวมของบ้านเมืองอย่างมาก

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสุขและความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ท่านทั้งหลายที่มาร่วมในพิธีวันนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ครั้งที่ ๖
ณ อาคารแม่พีชน์ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
วันอาทิตย์ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ในโอกาสนี้ และได้ทราบรายงานกิจการของสถาบันว่าเจริญก้าวหน้ามาด้วยดีอย่างน่าพอใจ

ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

บัณฑิตผู้ที่ได้ศึกษาสำเร็จชั้นปริญญา นอกจากจะมีศักดิ์และมีสิทธิ์ตามปริญญาของตน ๆ แล้ว ยังต้องถือว่ามีความรู้และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นและสูงขึ้นตามวิทยฐานะด้วยหน้าที่และความรับผิดชอบนั้น กล่าวสั้นก็คือการปฏิบัติบำเพ็ญประโยชน์สร้างสรรค์ความสำเร็จและความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง แก่งานของตน และแก่ชาติบ้านเมือง การที่จะทำประโยชน์สร้างสรรค์ดังกล่าวนั้น ประการแรก ต้องดำรงตนเป็นคนดี ถือความซื่อสัตย์ ความถูกต้องด้วยเหตุผล และความเจริญก้าวหน้า เป็นหลักการในการดำรงชีวิต ประการที่สอง ต้องประกอบการทำงานและอาชีพที่สุจริต ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ถือประโยชน์และวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของงานเป็นใหญ่ ไม่ปล่อยตัวให้เป็นไปตามอำนาจอคติและความเห็นแก่ประโยชน์เฉพาะตัว ประการที่สาม ต้องตั้งใจให้มั่นคงที่จะทำงาน ด้วยความเพียรพยายามโดยตลอดให้จนสำเร็จ ไม่ท้อถอยเหน็ดเหนื่อยเสียกลางคัน ประการที่สี่ ต้องอาศัยใช้หลักวิชาควบคู่กับเหตุผลความถูกต้องอย่างเคร่งครัดตลอดเวลาที่ทำงานและแก้ปัญหาทุก ๆ อย่าง และประการสำคัญที่สุด จะต้องสำนึกตระหนังกอยู่เสมอ ว่าการทำงานของตนนั้นจำเป็นต้องประสานกับผู้อื่นฝ่ายอื่น ทั้งในด้านวิชาการทั้งในด้านบุคคลด้วย อย่างทั่วถึงสอดคล้อง และพร้อมเพรียงพอเหมาะพอดี จึงจะได้ผลแน่นอน และสมบูรณ์ตามเป้าหมาย ท่านทั้งหลายนับว่าโชคดียิ่งอย่างหนึ่ง ที่ได้ศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแห่งนี้ ซึ่งเปิดสอนวิทยาการที่เกี่ยวเนื่องกันในการเกษตร ทั้งหมดถึง ๑๔ สาขา ช่วยให้มีโอกาสได้วิสาสะคุ้นเคยกัน ตั้งแต่ก่อนออกทำงาน ทำให้หวังได้ว่า เมื่อสำเร็จออกไปประกอบอาชีพแล้ว จะเป็นผู้สามารถในการร่วมมือและประสานประโยชน์อย่างเต็มที่และจะเป็นผลดีแก่การเกษตรส่วนรวมของบ้านเมืองอย่างมาก

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้บัณฑิตทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ท่านทั้งหลายที่มาร่วมในพิธีวันนี้มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในวาระนี้ และที่ได้ทราบรายงานของอธิการบดีว่ามหาวิทยาลัยดำเนินงานทุก ๆ ด้าน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพอใจ ขอขอบใจที่ยกย่องให้ปริญญาคุณฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติ ได้รับความสำเร็จในการศึกษา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีจุดประสงค์สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคคล ให้แต่ละบุคคลสามารถสร้างความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง สังคม และบ้านเมือง ให้ยิ่งขึ้น. ดังนี้ บัณฑิตของสถาบันนี้ย่อมจะต้องเข้าใจแน่ชัดถึงคุณค่าของวิชาความรู้ หรือศิลปวิทยาการทั้งปวง ว่าคือปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างความเจริญ. แต่นอกจากวิชาความรู้แล้วยังมีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งทุกคนจำเป็นต้องมี คือวินัย เพราะวินัยนั้นเป็นพื้นฐานรองรับวิชาความรู้ ช่วยให้ผู้บุคคลทรงคุณความรู้อยู่ได้ และส่งเสริมให้สามารถนำความรู้มาปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์ได้. หากขาดวินัยแล้วถึงมีวิชาอยู่ก็อาจไม่นำมาใช้ หรือหาไม่ ก็อาจนำไปใช้อย่างไม่ได้ประโยชน์. วินัยที่กล่าวนี้ มุ่งหมายถึงวินัยในตนเอง หรือวินัยประจำใจตนเอง ซึ่งตนเองจะต้องกำหนดขึ้นเป็นแบบฉบับสำหรับประพฤติปฏิบัติ ด้วยการใช้ทั้งสติปัญญาขบคิดพิจารณาถ้อยคำอย่างรอบคอบทั่วถึง จนประจักษ์ในเหตุในผลแน่แท้แล้วว่า ความประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น ๆ เป็นแบบปฏิบัติที่ดี ที่ถูกต้องเป็นสุจริตธรรม และจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อประดับประดาตัว และน้อมนำตัวไปสู่ความสวัสดิ์ และความสุขความเจริญอันแท้จริงมั่นคง ท่านทั้งหลายมีวิชาความรู้ที่สร้างเสริมขึ้นดีแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะได้ปลูกฝังบำรุงวินัยในตนเองให้งอกงามหนักแน่นขึ้น ควบคู่เท่าเทียมกับความรู้ จักได้เป็นคนดีแท้ ที่มีความรู้ความสามารถ มีระเบียบแบบแผนที่ดีในกายในใจพร้อมผู้จะนำพาตนเองและประเทศชาติไปสู่ความวัฒนาผาสุกอันถาวรได้ในวันข้างหน้า

ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่มีกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ และให้ประสบความสุข ความสำเร็จ พร้อมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทุกประการในชีวิต. ขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์สืบไป.